Sibişelul Nou
125. Colind pentru fecior

Culeg. Cuteanu Marcel-elev
Şc. Gen Beriu
Inf. Dumitrescu Ilie, 55 ani, 1983

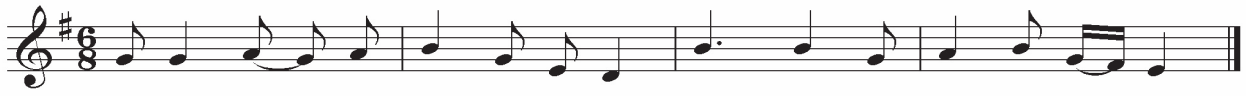

Pleacă june la vânatu
Hai lin mai lin mai linu
Pe cal bun o-ncălecatu
Hai lin mai lin mai linu
Şi la fată-o alergatu
Găsi fata mititică
Mititică-i fata mică
Lăsă fata să mai crească
Minte-n cap să dobândească.
Pleacă june-a doua oară
Găsi fata-ncredinţată
Cu alt june măritată
June din grai îi grăiere:
Fire-ai fată sănătoasă
Ca o violă frumoasă
Fata din grai îi grăiere:
Şi tu june sănătos
Că la tine-n braţă-am fost
Stăpân de mine n-ai fost
Şi-o-nchinăm cu sănătate.

126. Colind pentru fată

Culeg.Gălăţan Mihai-elev
Şc.Gen,,Dr.Aurel Vlad" Oraştie
Inf. Dănciulescu Ilie, 72 ani, 2001

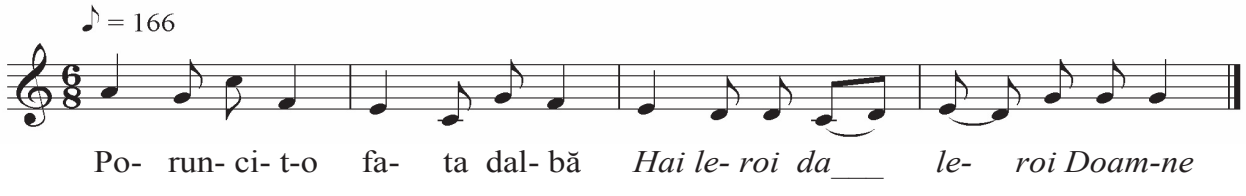

Poruncit-o fata dalbă
Hai leroi da leroi Doamne
Lui junelu tinerelu
Hai leroi da leroi Doamne
Ca să-mi fac-atâta bine
Şi să vină pân' la mine
De-o sta june de-a venire
Să nu vie sus pe munţi
Că munţii-s învolburaţi
Şi caii-s tare-nspumaţi
Fiica-i mică şi nu-i mare
Şi nu ştie ţăsălare
De-o sta june de-a venire
Să nu-mi vie jos pe lunci
Că luncile îs cu rouă
Şi junii-s cu haine nouă
Fiica-i mică şi nu-i mare
Şi nu le poate spălare
De-o sta june de-a venire
Ca să-mi vină sus pe cer
C-o mână ţinând de lună
Cu-alta-mpletind cunună
Şi-o-mpleteşte brâueşte
Brâueşte şerpuieşte
La fiică i-o dăruieşte
Şi-o-nchinăm cu sănătate
Pe la fiice pe la toate.

127. Colind pentru preot

Culeg.Gălățan Mihai-elev
Şc.Gen,,Dr.Aurel Vlad" Oraştie
Inf. Dănciulescu Ilie, 72 ani, 2001

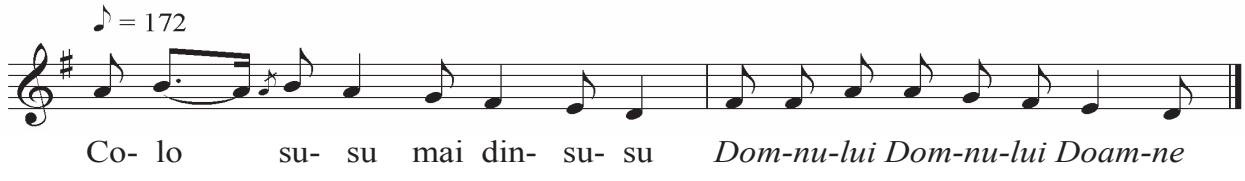

Colo susu mai dinsusu
Domnului Domnului Doamne
Este-o dalbă mănăstire
Domnului Domnului Doamne
Şi în ea cine slujire
Slujesc nouă popi bătrâni
Şi cu nouă diecei.
Slujba sfântă cine-ascultă?
Ascultă Maica Domnului
C-un fiuț micuț în brață
Până slujba ascultare
Fiul Maicii rău plângeare
Maica din grai Îi grăiere:
Taci Fiule, taci Dragule,
Că Ție Maica Ți-o dare
Două mere, două pere,
Să Te joci Fiuț cu ele
Fiul Maicii n-ascultare
Şi mai tare că plângeare.
Maica din grai îi grăiere:
Taci Fiule nu mai plânge
Că Maica Ție ți-o dare
Ți-o da cheia raiului
Tu s-o-ncui, Tu s-o descui.
Fiul Maicii n-ascultare
Şi mai tare că plângeare.
Şi din grai aşa-i grăiere:
Tu nu vezi ce văzui Eu
Colo susu mai dinsusu
În vârfuțul munțiloru
La cetina braziloru
Sunt doi meşteri jidoveşti
Se tot uită d-oblicescu
Se tot uită sus pe-un bradu
Mie cruce ca să-Mi facă
Pe Mini să mă răstignească.
Maica din grai Îi grăiere:
Lasă-i Maică, lasă-i Dragă,
Ție cruce ca să-Ți facă
Pe Tini să Te răstignească
Că Tu eşti de pedepsire
Cu văpaia focului
Şi cu talpa iadului
Şi-o-nchinăm cu sănătate.

128. Colinda cetei

Culeg.Gălățan Mihai-elev
Şc.Gen,,Dr.Aurel Vlad" Oraştie
Inf. Dănciulescu Ilie, 72 ani, 2001

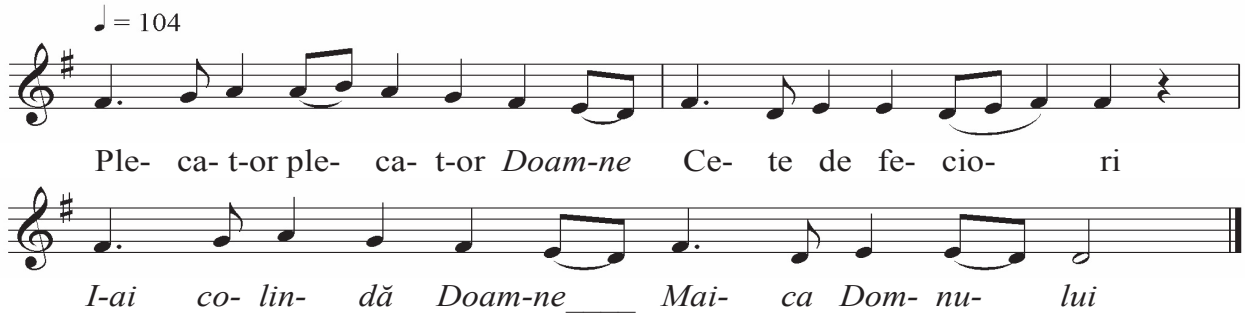

Plecat-or plecat-or
Doamne
Cete de feciori
I-ai colindă Doamne
Maica Domnului
Pe-o cale cărare
Doamne
Pe-o rază de soare

I-ai colindă Doamne
Maica Domnului
În cale ieşere
Maica Domnului
Cu braţele-ntinse
Care le-o cuprinsă
Cu-n ţâpău de grâu
C-o cupă de ghinu
Cete de feciorii
Juni colindătorii
Pe unde-aţi umblatu
De mi-aţi colindatu
Nu cumva-aţi văzutu
Drag fiuţul meu?
Cete de feciori
Juni colindători
Din grai îi grăiere:
Noi de l-am văzutu
Nu l-am cunoscutu
Maica Domnului
Din grai îi grăiere:(bis)
Lesne-i de-al cunoaşte
'Nalt şi subţirel
Tras ca prin inel
Feţişoara lui
Spuma laptelui
Mustăcioara lui
Spicul grâului
Ochişorii lui
Două mure coapte
Coapte la răcoare
Ne-atinse de soare
Coapte la pământ
Ne-atinse de vânt
Iară părul lui
Pana corbului
Şi căluţul lui
Negru pintenogu
Şi şeuţa lui
Gura leului
Şi frâuţul lui
Şarpe-ncovoiatu(bis)
Pa pământ lăsatu
Cete de feciori
Juni colindători
Noi că l-am văzutu
De la Rusalimu
Suflete-mpărţindu
Cele mai direpte
Le dă la direapta
Şi cele greşite
Nu le dă pierdute
Şi noi o-n-chinămu
Dalba-i sănătate.

129. Colind „Sara-i mare"

Culeg.Gălăţan Mihai-elev
Şc.Gen,,Dr.Aurel Vlad" Oraştie
Inf. Dănciulescu Ilie, 72 ani, 2001

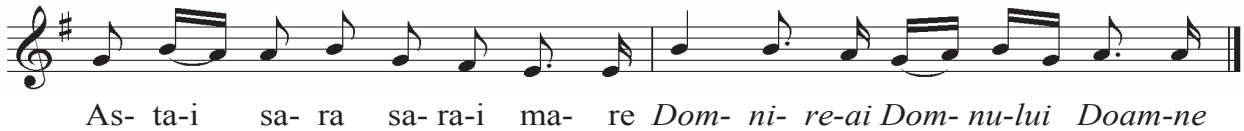

Asta-i sara , sara-i mare
Domnirea-i Domnu Doamne
Asta-i sara de Ajunu
Domnirea-i Domnu Doamne
Mâine-i sara de Crăciun
Când s-o născut Fiul Sfântu
Fiul Sfânt pe-acest pământu
Plouă plouă de mi-l scaldă
Bate vântul de mi-l zbice
Domnul dacă mai creştere
Tot mai mari minuni făcere
Făcu cerul si pământul
Şi pe noi pe toţi de-a rândul
Făcu ceru-n două zile
Şi pământu-n patru zile
'Ntinse cer peste pământu
Cum întinse nu se-ajunse
'Ntinse cer a doua oară
Cum întinse nu se-ajunse
Domnul tare se-ntristare
Mâna stângă scuturare
Trei îngeri din cer picară
Trei îngeri cu trei biciuri
Şi-ncepură a trosnire
A trosni şi-a bocănire
Pământul se ghemuire

Dealuri mari că se făcere
Văi adânci că rămânere
'Ntinse cer si-a treia oară
Cum întinse mi se-ajunse
Domnului bine-i părere
Tot ceru împodobere
Tot cu stele mărunțele
Şi cu luna printre ele
Şi cu doi luceferei
Ce apun cu zorile
Şi cu soare când răsare
Când răsare-n prânzul mare
Şi cu luna câne e plină
Când e plină după cină
Şi-o-nchinăm cu sănătate
Pe la gazde pe la toate.

130. Colind de trezit

Culeg.Gălățan Mihai-elev
Şc.Gen,,Dr.Aurel Vlad" Oraştie
Inf. Dănciulescu Ilie, 72 ani, 2001

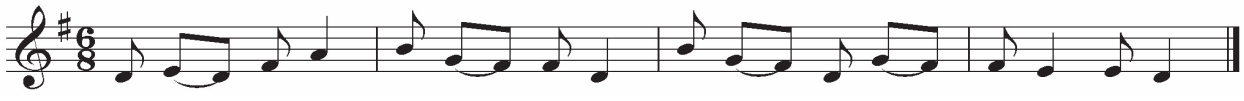

Sculaţi, sculaţi mari boieri (bis)
Că vă vin colindători (bis)
Mândru soare răsăreşte
Mândru soare cu trei raze
Una rază răsăreşte
În vârfuțul munțiloru
În crucile braziloru
Şi-altă rază răsăreşte
În mijlocul câmpului
În spicele grâului
Şi-altă rază răsăreşte
În curte la 'cest om bunu
Dimineața de Crăciunu
Domnul dacă auzire
Iute-afară că ieşire
Şi din grai aşa grăire:
Ia mergeți în cea grădină
Şi să rupeți flori cu mâna
Şi vă-ntoarceți tot cântând
Tot cântând şi colindând
Şi pe Iisus lăudând
Şi-o-nchinăm cu sănătate
Pe la gazde pe la toate.

131. Colinda gazdei

Culeg.Gălățan Mihai-elev
Şc.Gen,,Dr.Aurel Vlad" Oraştie
Inf. Dănciulescu Ilie, 72 ani, 2001

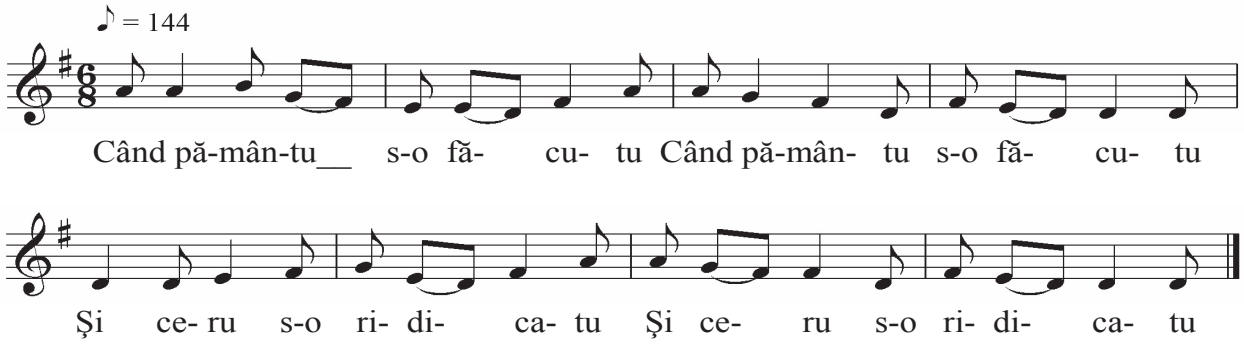

Când pământu s-o făcutu(bis)
Şi ceru s-o ridicatu (bis)
Doamne mândru-i îmbrăcatu
Tot cu stele mărunțele
Şi cu luna printre ele
În grădina gălbenioară
Este-o scară tot de ceară
Şi pe ea cine coboară?
Se coboară Dumnezeu
Tot la rai la zile mari

La Sfinte Duminicele
Popi-s în bisericele
Noi o zicem şi-o cântămu
Frumos la gazde-o-nchinămu
Şi-o vom închina cu bine
Şi la anul care vine
Şi-o-nchinăm cu sănătate
Pe la gazde pe la toate.

132. Colinda lui Iosif

Culeg.Gălăţan Mihai-elev
Şc.Gen.„Dr.Aurel Vlad" Oraştie
Inf. Dănciulescu Ilie, 72 ani, 2001

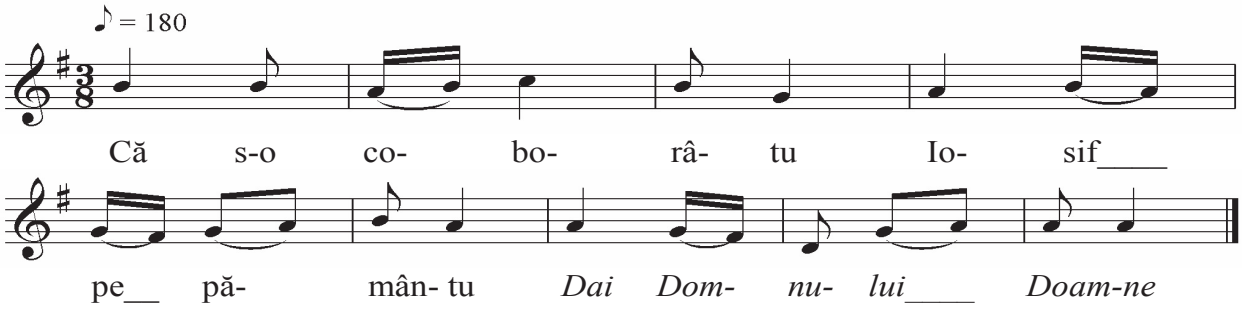

Că s-o coborâtu
Iosif pe pământu
Dai Domnului Doamne
Iosif pe pământu
Cu Sfânta Marie
Dai Domnului Doamne
Fiul Sfânt să-L nască
Să ne mântuiască
Iar Sfânta Marie
Din grai îi grăiere:
Iosife,Iostfe
Ia-mă şi mă du
Ia-mă şi mă du în
Grajdul cailoru
Fiul Sfânt să-l nasc
Să ne măntuiască.
Iar Sfântu Iosif
Că o ascultare
Pe braţe-o luare
Cu Ea se duceare
'N Grajdul cailoru
Şi-aşa le grăire:
Dragi căluţilor
Staţi de-a tropoti
Staţi de-a ronţăi.
Dar cai blestemaţi
Seamă nu băgare
Mai tari ronţăiere
Şi tot tropotire.
Iar Sfânta Marie
Tare-i blestemare:
Cai căluţiloru
Voi să n-aveţi haznă
Numai la Ispas
Şi-atuncea un ceas.
Iar Sfânta Marie
Din grai îi grăiere:
Iosife,Iosife
Ia-mă şi mă du
Ia-mă şi mă du-n
Grajdul boiloru
Fiul Să se nască
Să ne mântuiască.
Iar Sfântul Iosif,
Tare-o ascultare
Pe braţe-o luare (bis)
Cu ea se duceare-n
Grajdul Boiloru
Fiul Sfânt să-l nască.
Maica Domnului
Din grai le grăiere:
Voi bouţiloru
Coarne-ncolăcite
Să mă sloboziţi
Şi să mă-ncălziţi
Fiul Sfânt să-l nasc
Să ne mântuiască.
Maica Domnului
Din grai îi găiere:
Iosife,Iosife
Ia-te şi te du
După Crăciunească
Ca să fie moaşă
'N grajdul boilor

Moaşa Sfâtului.
Iar Sfântul Iosif
Tare-o ascultare(bis)
La Crăciun mergere
După Crăciuneasă
Ca să vie moaşă.
Dar jidov Crăciunu
Din grai îi grăiere
Că el nu o lasă
Ca să fie moaşă
Moaşa tuturor
'N grajdul boilor
Moaşa n-ascultare
Şi ea tot mergeare
'N grajdul boiloru
Moaşă Sfântului
Care-o să se nască.
.....
Şi noi o-nchinămu
Dalba-i sănătate.
Urare:
La mulţi ani,
S-aveţi folos
De naşterea lui Hristos!

133. Colinda "Maica lui Iisus"

Culeg.Gălăţan Mihai-elev
Şc.Gen,,Dr.Aurel Vlad" Oraştie
Inf. Dănciulescu Ilie, 72 ani, 2001

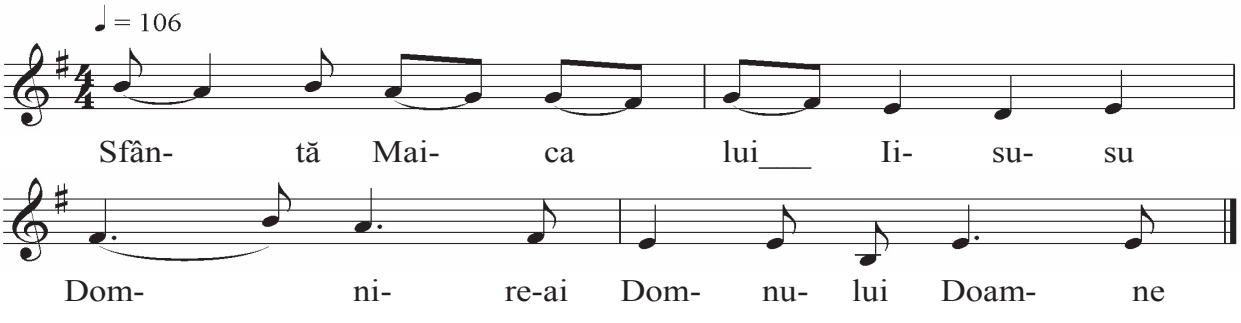

Sfântă Maică-a lui Iisusu
Domnire-ai Domnului Doamne
Rătăceşte-n jos şi-n susu
Domnire-ai Domnului Doamne
Cată loc să hodinească
Şi pe Fiul Sfînt să nască
La un plop înalt soseşte
Şi-acolo să hodineşte
Plopul frunza clătinare
Maica pace nu-şi aflare
Şi din grai aşa grăire:
Fire-ai tu plop blăstămatu
Că pace nu am aflatu
Bată vântu sau nu bată
Frunza-n tine să răzbată.
Sfânta Maică-a lui Iisus
Rătăceşte-n jos şi-n susu
Cată loc să hodinească
Şi pe Fiul Sfînt să nască.
La un grajd cu cai soseşte
Şi-acolo să hodineşte.
Caii-ncep un tropot mare
Maica pace nu-şi aflare
Şi din grai aşa grăire:
Fireaţi voi boi blăstămaţi
De mine şi Domnul Sfântu
Ce s-o naşte pe pământu
Niciodat'să n-aveţi hasnă
Numa'n ziua lui Ispas
Şi atuncea doar un ceas.
Sfânta Maică-a lui Iisus
Rătăceşte-n jos şi-n sus
Cată loc să hodihnească
Şi pe fiul Sfânt să-l nască.
La un grajd cu boi soseşte
Şi-acolo să hodineşte.
Boii blânzi cum o văzură
Suflau cald şi o-ncălziră.
Maica pace îşi aflare
Şi din grai aşa grăiare:
Fireaţi voi boi alduiţi
De mine şi Fiul Sfânt
Ce se naşte pe pământ.
Când fu pe la cântători
Ieslea se preface-n flori
Şi-o-nchinăm cu sănătate.

134. Colinda lui Ion

Culeg.Gălăţan Mihai-elev
Şc.Gen,,Dr.Aurel Vlad" Oraştie
Inf. Dănciulescu Ilie, 72 ani, 2001

Susu mai dinsusu
Sunt şi mese-ntinse
Dai Domnului Doamne
Şi făclii aprinse
La un corn de masă
Dai Domnului Doamne
Şade cine-mi şade?
Pătru, Sfântu Pătru.
De-al treilea cornu
Şade cine-mi şade?
Ion, Sânt Ionu
De-al patrulea cornu
Şade cine-mi şade?
Gazda 'cest domn bunu
Drag lui Dumnezău.
Şade şi prânzăşte
Drag lui Dumnezău(bis)
Frumos îi grăieşte.
Ioane,Ioane
Ioane Sânt Ioane
Stau să te întrebu
De-o-ntrebare mare
Şi te-oi întrebare:
Din noi Amândoi
Care e mai mare
Şi mai de demultu,
Rând de bătrâneaţă
Despre cărunteaţă
Rând despre domnie
Despre-mpărăţie?
Ion Sânt Ionu
Şade şi prânzăşte
Frumos mai grăieşte
Gând despre domnie
Despre-mpărăţie.
Sunt Doamne mai mare
Cu mult decât tine?
Ştii ti Doamne ştii
Când tu te-ai născutu
La mine-ai venitu
Jos ai genunchiatu
În braţă te-am luatu
Şi teţam botezatu
Sfânt nume ţi-am pusu
Domn Iisus Hristosu
Ca să stăpânaşti
Cerul Şi pământul
Şi pe noi de-a rândul
Şi îţi închinămu
Dalba-i sănătate.

- TĂMĂŞASA-

135. Colind pentru fată

Culeg.Muntean Silvia-profesor
Inf.Belea Ciprian-elev
Şc.Gen.Nr.1 Orăştie 1994

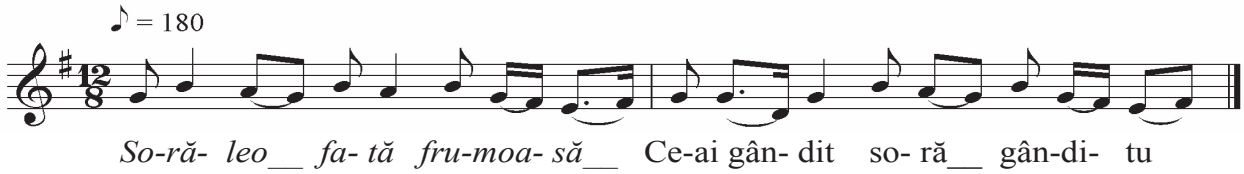

Sorăleo fată frumoasă
Ce-ai gândit soră gânditu
Sorăleo fată frumoasă
De d'asară n-ai venitu
Nici asară-n şezătoare
Şi nici ieri la prânzu-i mare.
N-am venit că n-am pututu
Că grea oaste mi-o căzutu

Vreo cinci zăci de călăraşi
Mai pre-atâția pedestraşi
Când cocoşii or cânatu
Eu de-abia i-am ospătatu
Prin fundul grădinilor
Prin mirosul florilor.
Să fii soro sănătoasă
Cum te vedem de voiasă.

136. Colind pentru gazdă

Culeg.Muntean Silvia-profesor
Inf.Belea Ciprian-elev
Şc.Gen.Nr.1 Orăştie 1994

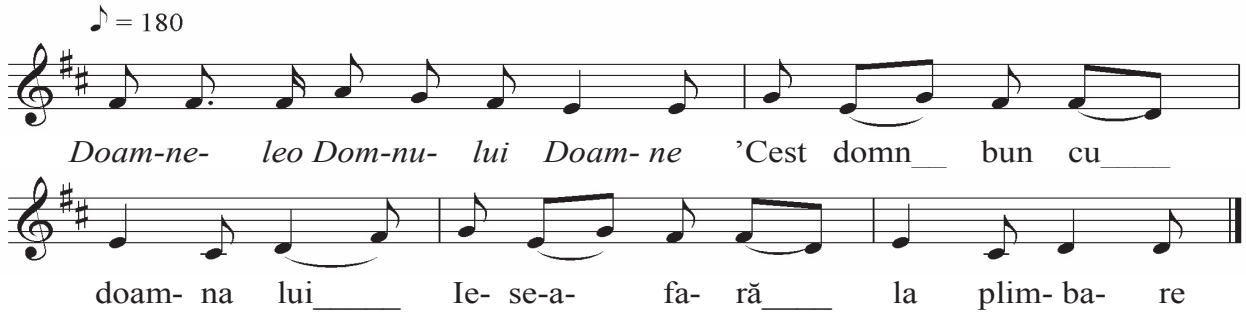

Doamneleo Domnului Doamne
'Cest domn bun cu doamna lui
Iese-afară la plimbare
Doamneleo Domnului Doamne
Ochi-s negri de-aruncare
De-aruncat spre răsăriru
Câmpii dalbe de-nfloritu
Aşa vede de frumosu
Ca şi pe Domnul Hristosu
Şi te domn bun veseleşte
Şi-o-nchinăm cu sănătate.

137. Colind pentru fecior

Culeg.Muntean Silvia-profesor
Inf.Belea Ciprian-elev
Şc.Gen.Nr.1 Orăştie 1994

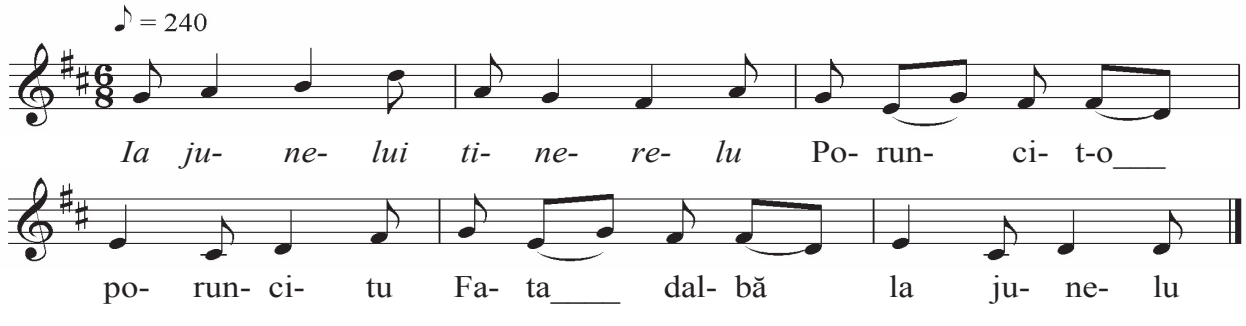

Ia junelui tinerelu
Poruncit-o poruncitu
Fata dalbă la junelu
Ia junelui tinerelu
Ca să facă-atâta bine
Şi să vină pân-la mine
Că eu zău i-oi dăruire
O mână de siminoace
Şi alta de busuioace
Nu ştiu ce s-o întâmplat
Că florile s-or stricat
Nu ştiu leu-i sau îi zmeu
Sau îi cel cerbuț murguț
Dar leul recunoştea
Şi din grai-aşa grăia:
Nu grăbi la moarte mea
Ci mă leagă-n curea neagră
Mă coboară jos la țarş
Pe ulița greciloru
Inspre fala fraților
Şi cinstea părinților
Ce băiat ce mai băiat

De-aduce leul legat
Leu legat nevătămat
Nici în sabie tăiat
Nici în puşcă împuşcat
Cum Dumnezău l-o lăsat.

Să fii june sănătos
Cum te vedem de voios.
Să fii june sănătos
Cum te vedem de voios.
La anu'şi la mulţi ani!

138. Colind pentru fecior

Culeg.Muntean Silvia-profesor
Inf.Belea Ciprian-elev
Şc.Gen.Nr.1 Orăştie 1994

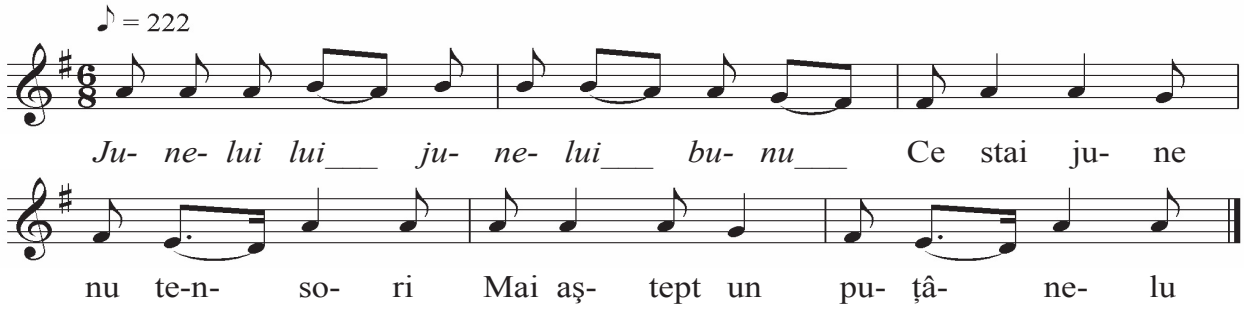

Junelui lui lunelui bunu
Ce stai june nu te-nsori?
Ori de-acasă nu te lasă
Junelui lui junelui bunu
Ba de-acasă toţi mă lasă
Da,aştept un puţânel
Până-n dalba-i primăvară
Ca să-mi fac o grădinioară

Şi-n grădină o fântână
Şi-n fântână apă bună
Sămănare-aşi sămănare
Flori vinete,busuiocu
June să aibă norocu
Şi te june-nveseleşte
Să-ţi fie de sănătate.

139. Colind pentru primar

Culeg.Muntean Silvia-profesor
Inf.Belea Ciprian-elev
Şc.Gen.Nr.1 Orăştie 1994

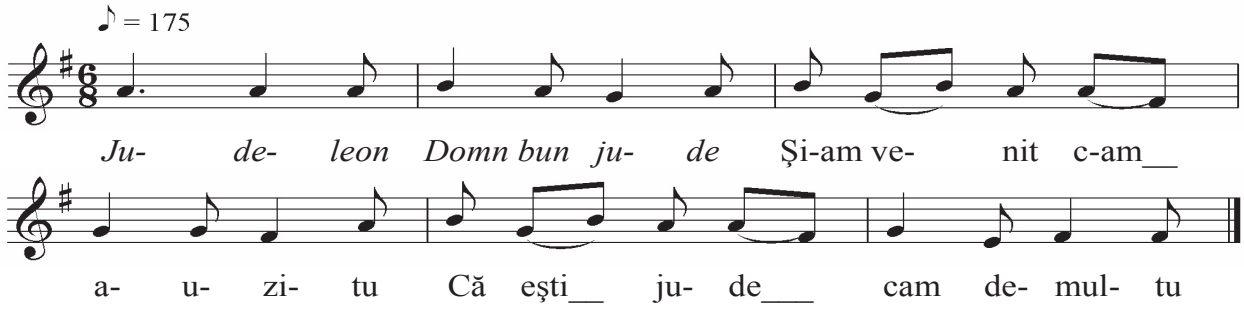

Judeleom Domn bun jude
Şi-am venit c-am auzitu
Că eşti birău cam de multu
Judeleom Domn bun jude
Şi-am venit să ne-mprumuţi
Cu cincisute de arginţi
Şi cincisute bani mărunţi.
Pe-o zăbruică de fereastră
Grăi dalba birăiasă

Că birău nu-i acasă
Că-i în codru la vânat
După el pe cini să mâne?
Mână sluga cea mai mare
Jude nu-i da ascultare
Mână sluga mijlocie
Jude nici nu vrea să ştie
Mână sluga cea mai mică
Ce-i văzută şi-ncrezută:

Ia hai jude pân-acasă
C-au venit colindătorii
Şi-au venit să-i ţmprumuţi
Cu cincisute de arginţi
Pân'la târg la logofătu
Când îi marfa mai cu preţu.
Să fii june sănătos
Cum te vedem de voios.

140. Colind pentru cioban

Culeg.Muntean Silvia-profesor
Inf.Belea Ciprian-elev
Şc.Gen.Nr.1 Orăştie 1994

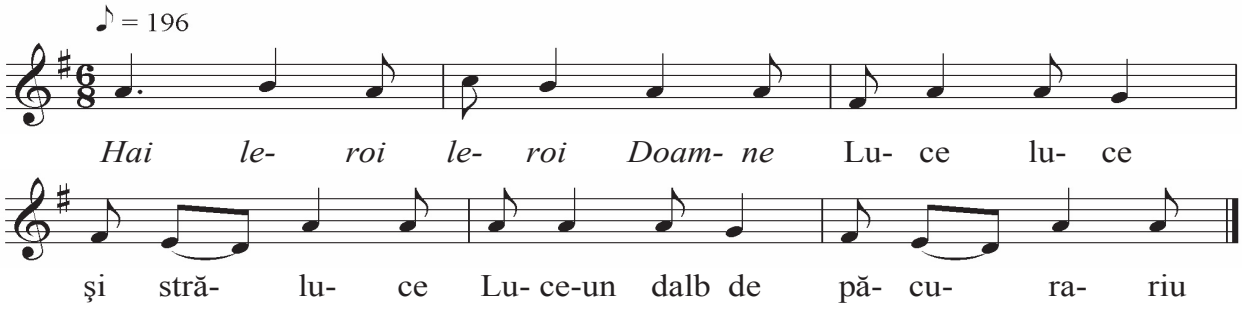

Hai leroi leroi Doamne
Luce,luce şi străluce
Luce-un dalb de păcurariu
Hai leroi leroi Doamne
Stă pe doaşte răzămatu
Trage-n fluier fermecatu
Dar la oi cine şedere
Şede Iorgu şi Sânt Iorgu
Şi câşeşte oile:
Ia câş, câş oile mele
Că de când nu v-am câşit
Eu mai tare am albit.
Grăi oaia ocheşiţă
Că-i crescută cu cosiţă
Cu cosiţă de juniţă
Că şi eu voi dărui
La Po mieluţă
La Ispas un bulz de caş
Să fii gazdă sănătoasă.

141. Colind pentru preot

Culeg.Muntean Silvia-profesor
Inf.Borza Florin-elev
Şc.Gen.Nr.1 Orăştie 1994

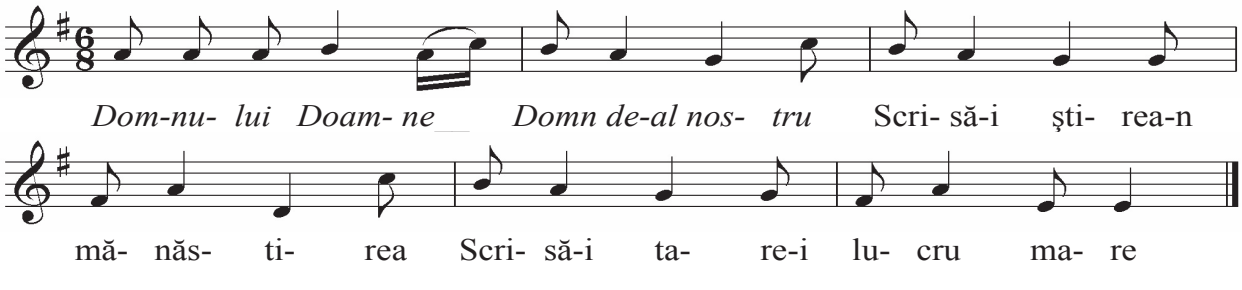

Domnului Doamne Domn de-al nostru
Scrisă-i ătirea-n mânăstirea
Scrisă-i tare-un lucru mare
Domnului Doamne Domn de-al nostru
Scrisă-i din nouă altare
Slujba Sfântă cine-o cântă
Cânt-o nouă popi bătrâni
Şi cu nouă diecei.
Grăi preotul bătrân:
Ia ieşi Petre pân-afară
Şi dă-n toacă de trii ori
De trii ori în trii locuri
Şi clincheşte clopot micu
Clopot micu de solnicu
Şi hăl mare din altare
Să s-audă-n creştinare
Cum te vedem de voiosu.

- VAIDEI-

142. Colinda lui Hristos

Culeg.Ghigu Ileana-elevă
Şc.Gen.Nr 1 Orăştie
Inf.Nistor Ion,83 ani,1998

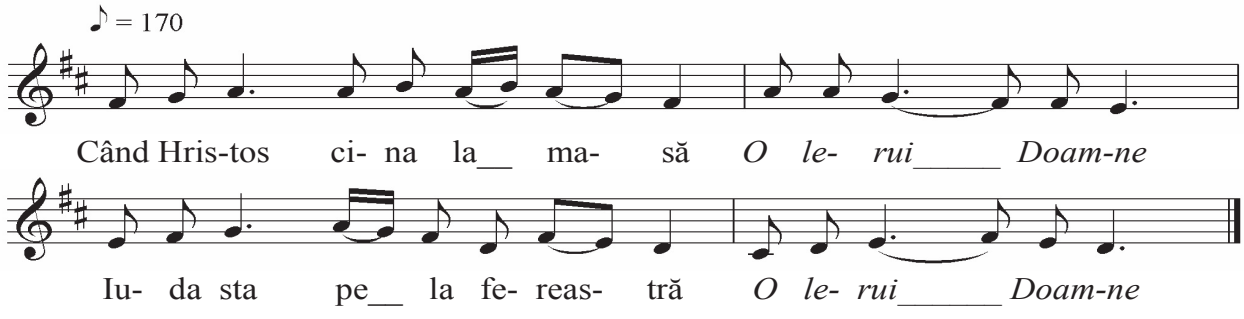

Când Hristos cina la masă
O leroi Doamne
Iuda sta pe la ferestră
O leroi Doamne
Când Hristos cina gătat
O leroi Doamne
Iuda-n casă c-o intrat
O leroi Doamne
Şi pe Hristos L-o luat
Şi L-o dus pe la Pilat
Pe la casa cea de sfat
Şi-acolo l-o judecat
Pe cruce de brad L-au pus
Cu sulița L-au împuns
Oblu-n coasta cea de sus
Sângele începe-a curge
Ingeri-ncepur-a plânge
Sângele nevinovat
Nu trebuie jos vărsat
Că trebuie adunat.
Noi cu drag o colindăm
Şi la gazdă o-nchinăm.

143. Colind pentru fată

Culeg.Ghigu Ileana-elevă
Şc.Gen.,,Dr.Aurel Vlad"Orăştie
Inf.Jula Ana,76ani,1999

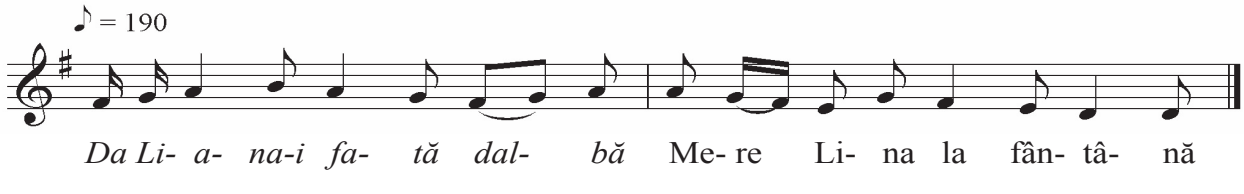

Da Ileana-i fată dalbă
Mere Lina la fântână
Da Ileana-i fată dalbă
Şi găleata duce-n mână
Găsi apa tulburată
Şi fântâna-nconjurată
De trei cai cu trei junei
Românaşi şi frumuşei
Un june aşa zicea
Lino,Lino Draga mea
De îmi dai inelul tău
Să îl pun în deştiul meu
Lina inelul l-o dat
Mâinile-or împreunat
Şi-amândoi s-or cununat
Să fii Leano sănătoasă
Să primeşti colinda noastră.

144. Colind pentru fecior

Culeg.Ghigu Ileana-elevă
Şc.Gen.,,Dr.Aurel Vlad"Orăştie
Inf.Jula Ana,76ani,1999

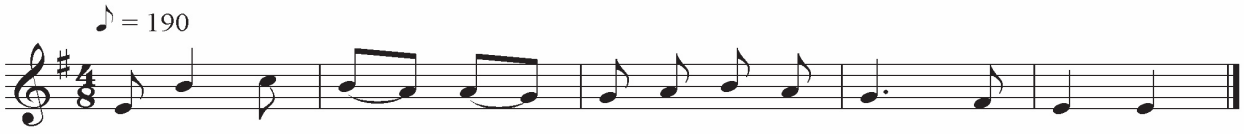

Junelui bunu
La floarea arcăţului
Junelui bunu
La umbra gutâiului
Un voinic să hodineşte
Maică-sa la el venea
Şi din gură-aşa-i grăia:
La ce june te-ai gândit
De murgul l-ai potcovit
Ori ai gând de cătănit
Sau dor de căsătorit?
Ba n-am gând de cătănit
Nici dor de căsătorit
Dar mă duc c-am d'auzit
Că în vârful muntelui
La poalele bradului
Este-un leu, un mare leu
Mă duc să mă lupt cu el
Se luară, se luptară,
Zi de vară până-n sară
Când fu soare-n asfinţit
Pusă june pe leu jos
Scoasă arcul să-l săgete
Leu din gură-i grăia
June nu mă săgeta
Şi mă leagă-n curea neagră
Mă coboară jos la ţară
Pe hudiţa grecilor
Să fii fală fraţilor
Fraţilor, cumnaţilor,
Şi cinste părinţilor
Ce băiat, ce mai băiat,
De-mi aduci un leu legat
Netăiat, nesăgetat,
Numai de lupte luptat
Şi noi o-nchinăm lui...
La mulţi ani cu sănătate!

-SAT VĂLENI-

145. Colinda Sfinţilor

Culeg. Muntean Silvia, profesor
Inf. Borza Maria, 58 ani,
Rusan Saveta, 69 ani, 1992

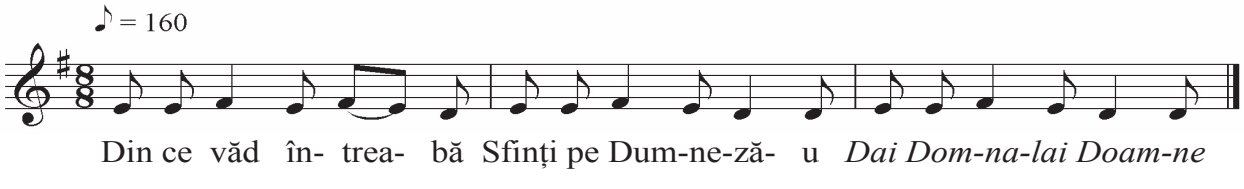

Din ce văd întreabă
Sfinţi pe Dumnezău
Dai Domnului Doamne
Sfinţi pe Dumnezău
Din ce s-o făcutu
Dai Domnului Doamne
Din ce s-o făcutu
Grâu şi vinulu
De-al doilea miru
Tăceţi şi tăceţi
Că bine voi ştiţi
Bine ca şi mine
Şi noi când ieşeam
Cu crucea la câmp
Holde-s de-nverzit
Codrii-s de-nfrunzit
Viile-s rodite
Fragile-s de coapte

Şi noi ne-abăteam
De la câmp veneam
Pe-o rară cărare
La lină fântână
Unde-i apa bună
Şi umbra te-adună
Apă bună beam
Greu somn adormeam.
Negrii de jidovi
Ei ne-nconjurară
Şi ne-nduplecară
Toţi sfinţii zburară
Numai ista-i sfânt
Sfânt îi Dumnezeu
El că nu zbura
Tare ne prindea
Şi ne trimetea
Colo sus mai sus
Dalba-i sănătate (bis).

146. Colind pentru fată

Culeg. Muntean Silvia, profesor
Inf. Borza Maria, 58 ani,
Rusan Saveta, 69 ani, 1992

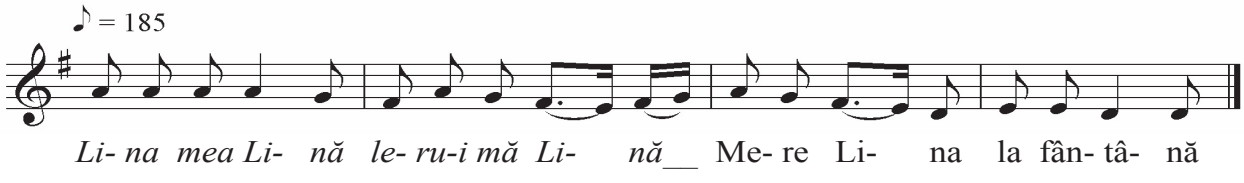

Lina mea lină leru-i mă'Lină
Mere Lina la fântână
Lina mea lină leru-i mă' Lină
Cu ulcioarele în mână
Găsi apa tulburată
De voinici înconjurată
Voi voinici voi vânători
Ce căutaţi aici în zori?
.....
Noi umblăm şi colindăm
Şi la gazdă i-o-nchinăm.

147. Colind pentru fată

Culeg. Muntean Silvia, profesor
Inf. Borza Maria, 58 ani,
Rusan Saveta, 69 ani, 1992

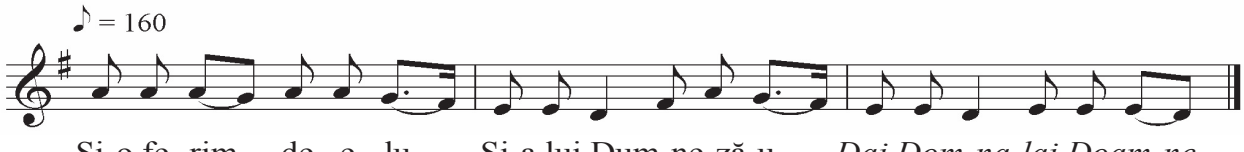

Şi-o ferim de elu
Şi-a lui Dumnezău
Dai Domnalai Doamne
Şi-a lui Dumnezău
De-o fiică frumoasă
Dai Domnalai Doamne
De-o frumoasă mare
Soaţă-n lume n-are
Ba soaţă mai are
Sora soarelui
Floarea soarelui
Sora soarelui
Pe ea că ne-o cere
Trii, din trii lături
Dinspre tri poduri
Dinspre-un pod ne-o cere
Dalbaş păcurar
Ce-are oi mai multe
Dalbe şi cornute
Atâţia berbecei
Câţi şi ghiocei
Atâtea mieluşele
Cât şi viorele.
Şi fata-aşa zice:
Că ea nu se duce
Că ei i d'urât

În strungă şezând
Oi dalbe mulgând
Caş dulce storcând
La domn trimiţând
Banii numărând
Şi pe ea ne-o cere
Ţâfraş d'unguraş
Ce-şi are mii multe
Şi fata-aşa zice
Că ea nu se duce
Că ei i d'urât
Chei multe purtând
Pivniţi descuind
Felile d'umplând
La domni trimiţând (bis)
Banii numărând
Şi pe ea ne-o cere
Ficior de-mpărat
Şi fata-aşa zice
Că ea că se duce
Că la împărat
Hinteu-i ferecat
În argint legat
Cu aur suflat
Şi la-mpărătească
Jiţuri de mătasă
Şi te-nveseleşte
De-o fiică frumoasă
Că noi ţi-o-nchinăm
Dalba-i sănătate!

148. Colind pentru fată

Culeg. Muntean Silvia, profesor
Inf. Borza Maria, 58 ani,
Rusan Saveta, 69 ani, 1992

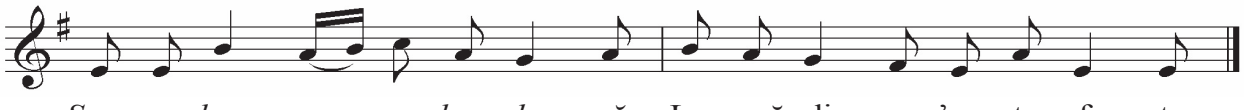

Sorolean sorolean dragă
La grădina 'cestor fete
Sorolean sorolean dragă
O crescut un smochin verde
Da' sub smochin cine şede
Şede mama fetii ei
Da' de lucru ce lucrează
Împleteşte brâu şerpeşte
D'una peană cui s-o dau?
D'una-o dau la soră-mea
Ce rămâne-n urma mea
D'una peană mirelui
C-o mânat şi o peţit
D'una peană mi-o las mie
Ca să-mi fie pe vecie
La mulţi ani cu sănătate!

149. Colinda cetei

Culeg. Muntean Silvia, profesor
Inf. Borza Maria, 58 ani,
Rusan Saveta, 69 ani, 1992

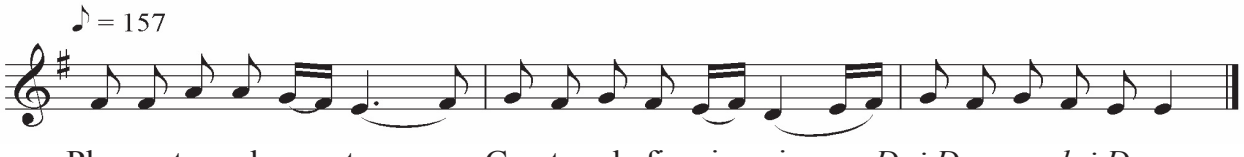

Plecat-or plecatu
Ceaton de feciorii
Dai Domnului Doamne
Ceaton de feciorii
Dragi colindători
Dai Domnului Doamne
'Nainte mergeare
Maica Domnului
Dis-de-dimineaţă
C-un Fiuţ in braţe
La râuţ de rouă
Până se spăla
Până se ştergea
Când se întorcea

Fiul nu-şi găsea
Maica întreba:
Ceată de feciori
Dragi colindători
Pe unde-aţi umblatu
Şi aţi colindatu
Voi nu mi-aţi văzutu
Drag Fiuţ al meu
Şi-al lui Dumnezeu?
Noi de L-am văzutu
Nu L-am cunoscutu.
Lesne de-al cunoaşte
Feţisoara Lui
Spuma laptelui
Ochişorii Lui
Două mure negre.
Dacă îi aşa
Maică Precista
Da, noi L-am văzut
În poarta lui Pilat
Pe-o cruce de brad.
.....
Că noi ţi-o-nchinăm
Dalba-i sănătate!

- AUREL VLAICU -

150. Colind pentru fată

Culeg. Avram Daniel, preot
Inf. Ştefan Lazăr Iosif, 76 ani, 2000

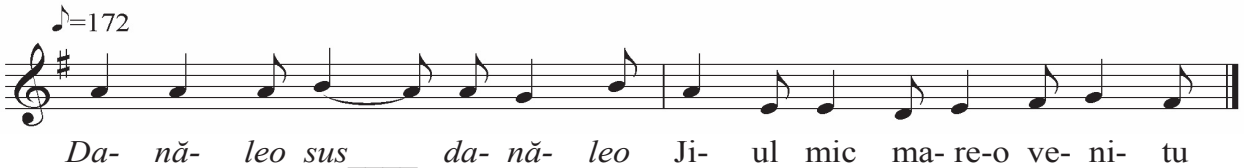

Dănăleo sus dănăleo
Jiul mic mare-o venitu
Dănăleo sus dănăleo
Şi de mare margini n-are
Marginile bat mai tare
Dar pe apă cine-noată
'Noată, 'noată boul sur
'Noată, 'noată coarne poartă
Dar în coarne ce aduce?
Poart-un leagăn de mătase
Dar în leagăn cine şede?
Şede Leana fată dalbă
Ea coasă şi tinghiseşte
La gulere voiniceşti
Şi cămăşi împărăteşti
Ea işi cânt-un cântecel
Nime-n lume n-o aude
Numai dalba-mpărătească
Pe-o zăbreală de fereastră
Ce cânţi Leano fată dalbă
Ce cânţi impăratului
Că-mpăratu-i la vânat
Nu-i departe de-nturnat
El dacă te-o auzire
El pe mine m-o urâre
Şi pe tine te-o iubire.
Nu cânt impăratului
Eu o cânt doar florilor
De dorul feciorilor
Să fii fiică sănătoasă
Cum te-am găsit de voioasă.

151. Colind pentru bătrân

Culeg. Avram Daniel, preot
Inf. Ştefan Lazăr Iosif, 76 ani, 2000

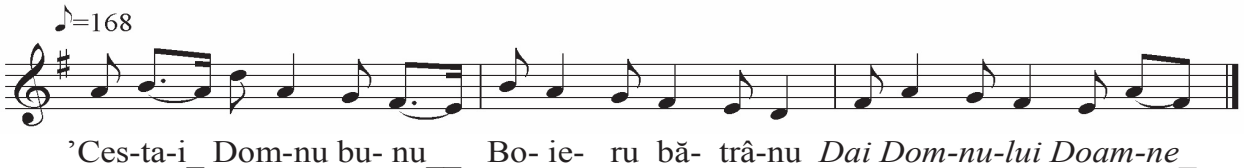

’Cesta-i Domnu bunu
Boieru bătrânu
Dai Domnului Doamne
Boieru bătrânu
Bun gând şi-o gânditu(bis)
Dai Domnului Doamne
Bun prânz şi-o gătitu
Dar la prânzul mare
Pe cine chemare?
Tot domni de cei mari
Mai mari, călimari,
Greci neguţători
Şi ei că s-aflară
’Nainte de curţi
’N-afară de porţi
Şi ei să d’uitară
Şi în sus şi-n jos
Şi ei mi-şi vedere
La lină fântână
Scaun de hodină
Apă bun-ar bere
Şi să hodinere
Doi boieri bătrâni
’Ntinsă mâna-ntinsă
Flori dalbe-şi cuprinsă
Sus pe deal le pusă
Şi vă veseliţi
Voi boieri bătrâni
Dalba-i sănătate!

152. Colind pentru fecior

Culeg. Avram Daniel, preot
Inf. Ştefan Lazăr Iosif, 76 ani, 2000

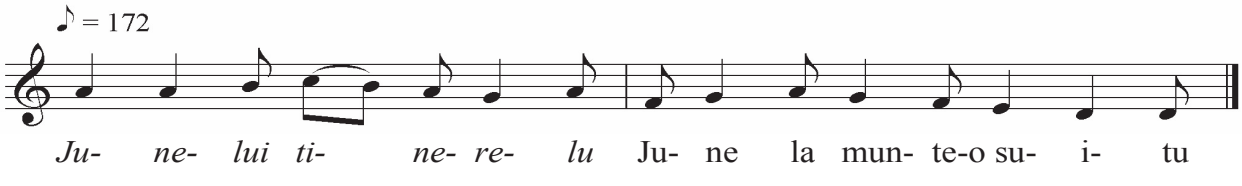

Junelui tinerelu
June la munte-o suitu
Junelui tinerelu
Leu la ţară-o coborâtu
Pradă mare ce-o făcutu
Rupt-o viţa viiloru
Şi frunza gutâiloru
O ieşit din vie-afară
Că frică de junel n-are
C’are coarne-mpungătoare
Şi urechi ascultătoare
Şi picioare fugătoare.
Junel dacă auzere
Sus pe murg încălecare
Şi la munte că plecare.
Sub un spin mândru-n florit
Găsi leul adormit
Leu din grai îi grăiere
Nu grăbi la moartea mea
Ci mă leagă-ntr-o curea
Mă scoboară jos la ţară
Jos la ţară-n târgu-i mare
Înspre fala fraţilor
Şi cinstea părinţilor
Ce băiat, ce mai băiat,
Că aduce leu legat
Leu legat nevătămat
Cum Dumnezeu l-a lăsat.
Să-ţi fie de sănătate!

153. Colind pentru fată

Culeg: Rusan Elena-elevă
Şc. Gen. Geoagiu
Inf: Rusan Veronica, 65 ani, 1985

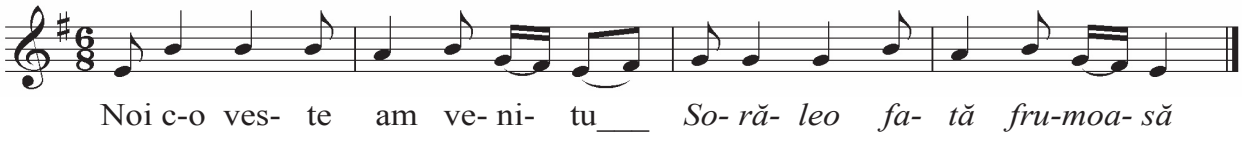

Noi c-o veste am venitu
Sorăleo fată frumoasă
Am venit c-am auzitu
Sorăleo fată frumoasă
Că de-i fi fată cuminte
Ţi-ai muta pasu-nainte
La lădiţa cu cheiţa
Lădiţa om descuia-o
Nouă groşiţa ne-ai da-o
Noi cosiţa ti-om tăia-o
Şi mai sus ţi-om pune-o noi
În turnul Jarjocului
Să ţi-o bată vânturile
Ca pe june gândurile
Că nu-i june de-nsuratu
Nici fată de măritatu
Să-ţi fie de sănătate!

154. Colinduţa (Cigmău)

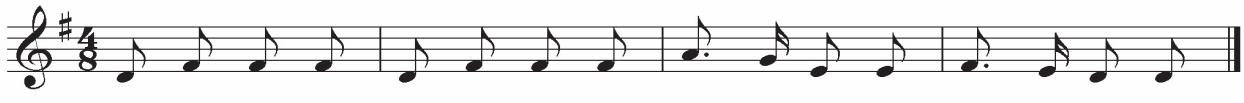

Ciucur verde de mătasă
Slobozâ-ne gazdă-n casă
Dacă gazdă nu ne crezi
Ieşi afară de ne vezi
Nu ieşi cu mâna goală
Numa c-un cârnaţ în poală
Colinduţă colinduţă
Mă suii pă policuţă
Văzui pecii şi cârnaţi
Tăt de alea să ne daţi.

STRIGĂRILE LA COLINDE

1. Descântarea Colacului
-Costeşti-

Măi ficiori colindători
Aveţi urechi de-auzit
Şi grijă de mulţămit.
S-o gătit domnu cu doamna
De asară,de cealaltă sară
Cu-un colac de grâu frumos
Că-i pieliţa lui Hristos
Să-i mulţămim cu toţi frumos:
Hei, mare mulţam, mare!

2. Descântarea Banilor
-Costeşti-

Măi ficiori şi-a noastră ceată
Adunaţi-vă toţi roată

Şi vă daţi pe lângă mine
Să vedeţi ce dar şi cinste vine
Că aici ne cinsteşte gazda casei
Cu cincizeci de mii lei
Bătuţi în banca-mpărătească
Gazda(junele sau fiica)
La mulţi ani să trăiască!
(Toţi)-Trăiască!!!!!!!!!

3. Urătura pentru primar
-Romos-

Prea onorată adunare
Eu mă rog de fiecare
Să-mi dea puţină ascultare,

Că am puțin de vorbit
Tot mai mult de mulțumit.
Iar de voi greși ceva

Faceți bine și-ți ierta
Că cine poate ca să facă
Ca la tot omul să-i placă?
Că cine poate ca să scrie
Cântece sau istorie
Pe voia la toți să fie?
Făr' numai Dumnezeu Sfântu'
Făcând ceru și pământu
Toate câte sunt pe lume
Dumnezeu le-a făcut bune
Ziua-aceasta ce-am dorit-o
Dumnezeu ne-a dăruit-o,
De care toți ne bucurăm
Pe Christos să-L lăudăm.
(Se cântă „Nașterea Domnului")
Noi aicea am venit
La domn primar iubit
Din comună mai vestit
Căci primaru-ntr-o comună
E ca și o mamă bună,
Că se luptă cât se poate
Să ne scape de la moarte
Căci ștțti voi, fraților,bine
Când ați vint întâi la mine
Și-am vorbit să ne-adunăm
Călușarul să-l jucăm,
De dumnealui ne-am rugat
Ca să ne deie un sfat
Să ne stea într-ajutor
Să facem de sărbători
Un joc mândru de ficiori,
Îmbrăcați în trei culori
Cu căciuli de astrahan,
Și cu pene de fazan,
Care joacă făr' de frică
Că doar cineva le strică
Prea frumoasa hora lor,
Ce-o țin cu atâta dor
Din timpul strămoșilor.
Că s-a-ntâmplat de multe ori ,
Pe timpul ungurilor,
Când erau jendari cu pene
Și cu cizme ungurene,
De jucau bieții feciori
Tot pe-ascuns cu tricolori.
Căci era statul maghiar
Sub cari trăiam cu-amar
Era un singur împarat
Pe care Iosif l-a chemat.

El și-a dat direptul lui
Pe mâna ungurului,
Iar ungurii, fiind dușmani
Pe românii din Ardeal
Pe biserici și pe școli
Mai ales pe trei culori
Dumnezeu a rânduit
Că războiul s-a sfârșit
De-a rămas învingător
Mândru' nostru tricolor
(Se cântă „Trei culori")
Domnu primar ne-a poftit
Noi prea bucuroși am vint
Puțintel joc am jucat
Dumnealor s-au bucurat
Și, bucurându-se tare
Ne-au făcut o cinste mare,
Vedeți bine fiecare:
Cu niște bani frumușei
Ne fug ochii de pe ei.
Și-s aduși din Orăștie
Ca-n mâna noastră să fie
Și cu cozonacu-i latu
De mâini dalbe frământatu
De la Sântămărie sămănatu
Pe sama voastră gătatu
Precum Dumnezeu l-a datu.
Cu sticlele de vinars
Să ne treacă de năcăz
Cu vin limpede, curat,
Precum Dumnezeu l-a dat.
După cum am învățat
După un potop înfricoșat
Pe când lumea sa-necat,
Numai Noe a scăpat
A scăpat cu-a lui moșie,
Și-au sădit vița-de-vie,
Vița a făcut muguri,
Din muguri s-au făcut struguri.
Și de-atunci si pân-acum
Zestre bună-i vinu bun
Dar noi încă-l lăudăm
Și pe Dumnezeu rugăm
Ca dumnealor să trăiască
Serviciul să-ndeplinească.
Să trăiască-n voie bună

Cu familia-mpreună.
Vă dorim ca să trăiţi
La mai mulţi ani fericiţi
Voi feciori să multumiţi!
Hei! Mulţi ani! Să trăiască la mulţi ani!
Aşadar, iubiţii mei,
Şi de sunteţi puţinei,
Puţinei la numărat
Dar foarte buni la strigat
V-aş ruga să m-ascultaţi
Şi-un „Multi ani" frumos să-i daţi.
(Se cântă „Mulţi ani trăiască")

4. Oraţie
-Homorod-

Hai feciori ai noştri
Şi-ai lui Crăciun
Până noi am colindat
Gazda bine s-o gătat
C-un colac de grâu curat
Din postul Paştelui sămănat
Şi la Sfânta Marie secerat,
Cu mâini dalbe frământat
Cu mâini dalbe d'aurite
Ca nişte tânjele pârlite
Şi încă mai deasupra
Un picior de porc unsuros
Să-l mâncăm cu toţii bucuros
Da, nu-i porcu-ntreg
Că de-ntreg ar fi
Cu botu-ar râmui
Cu picioarele-ar zvârli
Şi cu coada ne-ar plezni.
Da aşa, şede cuminte pe masă
La această gazda făloasă
Şi încă pe deasupra
O bute de rachie
Legată cu şapte cercuri
Să ne-ajungă până miercuri
Şi-om mai lega-o şi noi
Să ne-ajungă până joi
Pentru gazda noastră:
Mare mulţam!

5. Pluguşorul
-Beriu-
Culeg.Adamescu Mihaela
Elevă Şc.Gen.Beriu
Inform.Adamescu Ana,72 ani 1983

Aho, aho copii şi fraţi
Staţi puţin şi nu mânaţi
Lângă boi v-alăturaţi
Şi cuvântul mi-ascultaţi:
Mâine anul se-nnoieşte
Pluguşorul se porneşte
Şi începe a ura
Pe la case-a colinda
Iarna-i grea, omătul mare,
Semne bune anul are
Semne bune de belşug
Pentru brazda de sub plug
-Ia pocniţi din bice măi
Şi sunaţi din zurgălăi
Să se-audă-n munţi şi văi
Hăi ,hăi!
De urat am mai ura
Dar ni-i că vom însera
Pe la curtea dumneavoastră
Departe de casa noastră
De curţi 'nalte, luminoase,
Văruite, şindrilite,
Şi cu fereşti strălucite
Noi avem bordee mici
Velurite şi lipite
Şi cu stuf acoperite
Dar câte paie-s la noi
Atâţia bani fie la voi
De urat am mai ura
Dar ni-i că vom insera
Şi avem a trece-n cale
O dumbravă rea din vale
Unde sunt fete nebune
Ce azvârle cu alune
Hăi, hăi!

6. Piţărat

Azi e ziua de Ajun
Mâine-i ziua de Crăciun
Dă-mi covrig, că nu mai pot de frig
Dă-mi alune, că-s mai bune
Dă-ne nuci, că-s mai dulci.
(Homorod 1984)

Haida nană cu covrigu
Că pe noi ne taie frigu!
Brrr.....
(Văleni 1984)

Capitolul II

OBICEIURI DE PRIMĂVARĂ

1. NEGREŢII - Costeşti

Începerea primăverii calendaristice se sărbătoreşte în data de 9 martie, când are loc şi sărbătoarea Sfinţilor 40 Mucenici. Obiceiul Negreţii se desfăşoară în dimineaţa acestei zile când devreme în grădina casei se aprinde un foc nu prea mare, din surcele, peste care vor sări toţi membrii familiei de trei ori spunând cele de mai jos.

Culeg.Romoşan Ana Maria-elevă
Şc.Gen. „Dr.Aurel Vlad" Orăştie
Inf.Romoşan Sofia,68 ani,2005

Săriţi negreţi
Peste purecii toţi
Săriţi negreţi
Către vecinii toţi
Săriţi negreţi
Către ţiganii toţi.

Din această zi se pot începe lucrările agricole.

2. MOŞII DE IARNĂ - Costeşti

(Sâmbăta morţilor)

Culeg.Romoşan Ana Maria-elevă
Şc.Gen. „Dr.Aurel Vlad" Orăştie
Inf.Romoşan Sofia,68 ani,2005

În fiecare an, primăvara, cu o săptămână înainte de începerea Postului Mare al Paştelui se obişnuieşte să se dea pomană îi amintirea morţilor. De la primele ore ale dimineţii copiii merg pe la casele vecinilor cu vase pline cu apă. Vor primi în schimb gogoşi,mere sau dulciuri.La lăsarea serii se merge la cimitir cu flori şi lumânări care se pun la mormintele celor dragi, dispăruţi dintre noi.

3. SÂN' VĂSÂI - Costeşti

Culeg.Cristian Cristina-elevă
Şc.Gen.Nr.1Orăştie
Inf.Gavriloiu Ana,59 ani,1995

Acesta este un obicei care se practica în ultima zi înainte de postul Paştelui. Două grupe de câte 9 fete şi 9 băieţi se adunau într-un loc unde îşi scriau numele pe câte o foaie de hârtie, toate având aceeaşi mărime.Se împătureau şi se puneau câte una în 18 gogoşi de aluat , care se fierbeau în două oale diferite, cu apă (separat fetele şi separat băieţii).

Când începea să fiarbă apa, iar gogoşile ieşeau la suprafaţă, fiecare lua câte o gogoaşă din oala celeilalte grupe. Pe două mese se puneau 18 farfurii, câte 9 pe fiecare. Sub farfurii se puneau diferite obiecte ca: pieptăn, roată de fus,inel,cărbune,pahar,spată de război de ţesut,cârnat,sare,grâu etc.

Ca şi la gogoşi, fiecare îşi alegea o farfurie de pe masa celorlalţi. În funcţie de ce găseau se spunea: la sare că eşti sărac, la spată că eşti colţat la vorbă, la roată că eşti jucăuş,la inel că eşti logodit,la cărbune că eşti negru,la pahar că eşti beţiv,la grâu că eşti bogat,la cârnaţ că eşti flămând.

Toate acestea se desfăşurau sub formă de glumă. După ce se termina cu farfuriile mergeau să numere parii din gard. La al nouălea se făceau alt fel de glume,

comparând in diferite sensuri dacă parul era mic, înalt sau cojit. Apoi se intorceau toţi de unde au plecat şi se incingea o distracţie cu cântece şi jocuri până dimineaţa. Fluierul era sursa care producea muzica necesară.

4. ALIMORI - Romos

Alimori este un obicei pentru băieţi care avea loc în fiecare an cu ocazia intrării în postul Paştelui. După datina strămoşească ,cu acest prilej se făceau pogăci.Spre seară se strângeau băieţii din sat, fiecare având în mână o făclie (bâtă cu cârpe la un capăt îmbibate cu motorină). Aceştia mergeau pe un deal în apropierea satului, deal ce domina întregul sat. Mai aveau cu ei o roată învelită cu paie sau mai nou o roată din cauciuc îmbibate cu motorină.Când se înnopta dădeau foc la roţi şi aprindeau făcliile.Roţile erau rostogolite către sat iar ei alergau în urma lor chiuind.

După ce roţile au ars, băieţii se întorceau pe deal şi batjocoreau fetele strigând lucruri urâte privind anumite defecte ale ecestora, cum ar fi: *Fata lui Ion nu-i bună nici de coadă la măturâ....*

Se distrau foarte mult, după care obiceiul se sfârşea iar băieţii se întorceau acasă.

5. ALIMOLI - Aurel Vlaicu

Aici aceluiaşi obicei i se spune Alimoli şi, datorită preotului Avram Daniel, a fost reînviat şi reactualizat. In 1998 mai mulţi elevi care făceau naveta la Şc.Gen.Nr.1 Orăştie mi-au spus câteva strigături în rest obiceiul fiind asemănător celui din Romos.

-Alimoli-moli, floare de scumpie am pus la Gică la Putuca!
-Alimoli-moli, floare de muşcată, am pus-o pe Anca la Dinu în poartă!
-Alimoli-moli am pus-o pe Nicoleta pe douăsute de ouă şi n-o scos numai două!

6. ALIMOLI - Gelmar

Culeg.Budoi Iulia-elevă
Şc.Gen. „Dr.Aurel Vlad" Orăştie
Inf.Budoi Elena,70 ani.2005

-Alimoli-moli
Cine n-o tors fuioarele
Să le coace soarele
Cine n-o pus urzala
S-o apuce ameţala
Cine n-o tors câlţii
Să o cace mâţii
****
Are şi Ana o fată
Dar nu-i fată
Că-i coadă de lopată lată.

POPELNICUL

Obiceiul se practica în prima zi de vineri după intrarea în postul Paştelui. Fetele fierbeau porumb, fiecare la casa ei, iar seara se adunau la una dintre ele. Fiecare ducea o farfurie din porumbul fiert. Acolo veneau şi feciori care erau serviţi cu porumb îndulcit sau sărat,după preferinţă.Toţi glumeau şi cântau până către miezul nopţii(fără să joace).
Atunci feciorii plecau acasă, iar fetele mâncau porumbul rămas după care se culcau la acea fată.

În dimineţa următoare,sâmbăta,se trezeau in zori şi se duceau toate în grajdul vitelor şi invocau dorinţa de a le creşte părul precum sunt cozile acestora. Cu acest gând plecau la pădure pentru a culege popelnic cu care,după ce vor face o fiertură,se vor spăla pe păr în speranţa că dorinţa lor de a avea un păr lung şi bogat se va împlini.(Popelnicul este o plantă erbacee cu flori violacee ce seamănă cu iedera, doar că are frunzele mai rotunde şi sunt câte trei pe o tulpină).

În timp ce căutau planta în pădure fetele cântau.

7. Cântecul popelnicului - Orăştioara de sus

Culeg Răceu Ramona-elevă
Şc. Gen. „Dr.Aurel Vlad" Orăştie
Inf.Demian Ana ,74 ani,1998

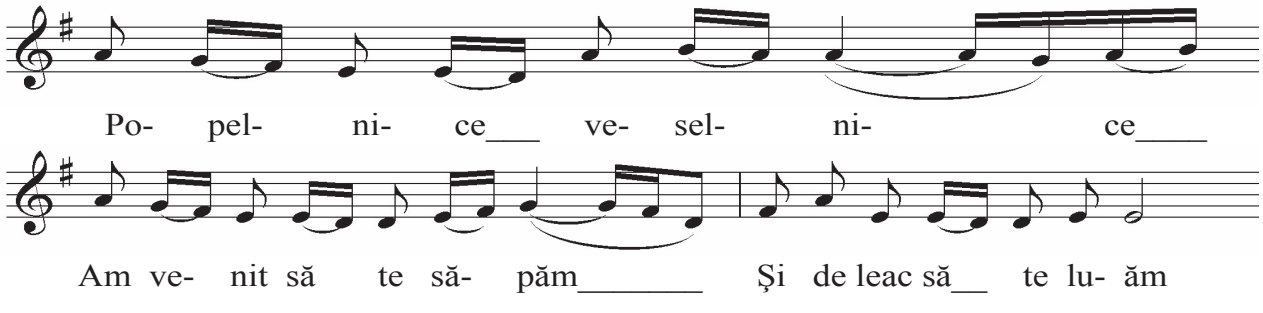

Popelnice veselnice
Am venit să te săpăm
Şi de leac să te luăm

Popelnice veselnice
Strigat-or fetiţele
Să le dai frunziţele

Răspuns-o dumbravnicu
Că zace ibovnicu
Că zace ibovnicu

Las'să zacă,că nu-mi pasă
Las'să zacă,că nu-mi pasă
Că-s tânără şi frumoasă.

8. Popelnicul - Căstău

Culeg.Cristian Andreiu-elev
Şc.Gen. „Dr.Aurel Vlad"Orăştie
Inf.Domuţa Maria,70 ani,1998

Înainte de lăsarea postului de Paşti se adunau fete şi băieţi în pădure,unde tăiau o răchită înmugurită pe care o împodobeau cu batiste sau panglici şi la venirea în sat cântau acelaşi cântec de mai sus.

POVESTEA LUI LAZĂR - Geoagiu

Anual, sâmbăta care precede sărbătarea Floriilor,este numită în Cultul Ortodox, sâmbăta lui Lazăr. Ziua de Florii este ziua intrării lui Iisus în Ierusalim şi este o zi de duminică. În paralel cu serbarea lui Lazăr din Betania,fratele Martei şi al Mariei înviat din morţi de către Iisus,există şi o poveste românească descrisă în cântecul următor.

9. Cântarea lui Lazăr - Geoagiu

Culeg.Truca Elena-elevă ,Şc. Gen. Geoagiu
Inf.Truca Viorica,42 ani,1982

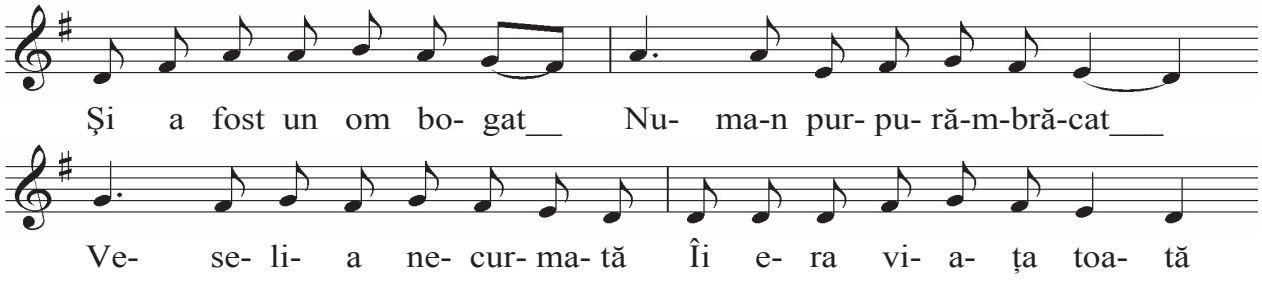

Şi a fost un om bogat
Numa-n purpură-mbrăcat
Veselia necurmată
Îi era viaţa toată

Iar la uşa lui zăcea
Lazăr un sărac ce-avea
Trupu-ntreg de bube plin
Viaţa lui era un chin

Cojile le-ar fi mâncat
Lepădate de bogat
Dar nici alea nu le-avea
Câinii bubele lingea.

Intr- zi nenorocitul
Iată că-şi dădu sfârşitul

Îngeri coborând de sus
La Avram în Rai l-au dus.

Moare apoi şi cel bogat
Şi în Iad îi aruncat
Vede pe sărac la rând
Cu Avram în Rai şezând

Şi-a strigat,Avram părinte,
Fii bun rogu-te fierbinte
Zi-i lui Lazăr, facă bine
Să se ducă-n sat la mine
Să spuie şi la ai mei
Să n-ajungă-n foc şi ei.

Capitolul III

OBICEIURI OCAZIONALE

I. CLACA

Fiind un obicei de munca, atunci când o familie avea multă lână de tors (e vorba de vremea în care torsul se făcea cu furca şi fusul) erau rugate femeile să vină şi să dea ajutor astfel că toate torceau lâna gazdei. Clacă se făcea şi la munci agricole. Avem aici un cântec care a fost creat special pentru acest moment.

1. Cântec de clacă – Bozeş

Culeg.Muntean Silvia-profesor
Inf.Cristea Valeria,55ani,1988

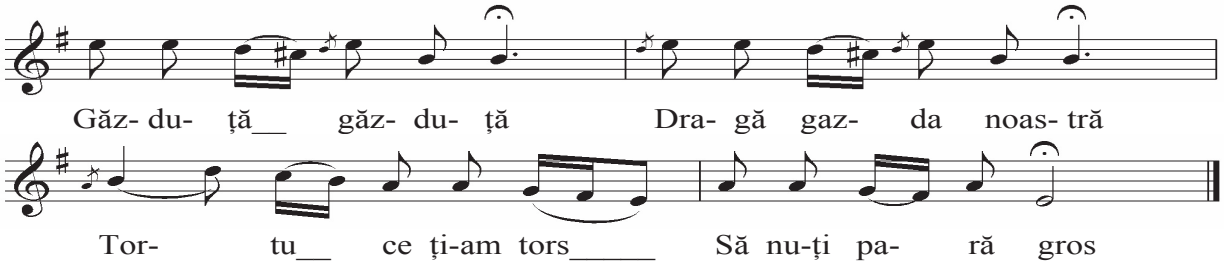

Găzduţă,găzduţă
Dragă gazda noastră
Tortu' ce ţi-am tors
Să nu-ţi pară gros.

Să nu-ţi pară gros
Că-i de noaptea tors
Floare de cicoare
Tors în şezătoare.

Să-ţi faci poale largi
Să umbli nănaş
Să-ţi faci poale creţe
Să umbli-n ospeţe.

Noaptea-ntunecoasă
Fetele-s frumoasă
Da'te uită-n cer
Că stelele pier

Şi te uită- sus
Că luna s-o dus
Cocoşi or cântat
Vremea-i de plecat.

II. NUNTA

„Godea miresei" este un cântec pe care îl adresau miresei cei din alaiul mirelui.

2.Godea miresei - Gelmar

Culeg. Joca Puşa-elevă, Sc. Gen. Geoagiu
Inf.Cherecheş Melania, 91 ani, 1982

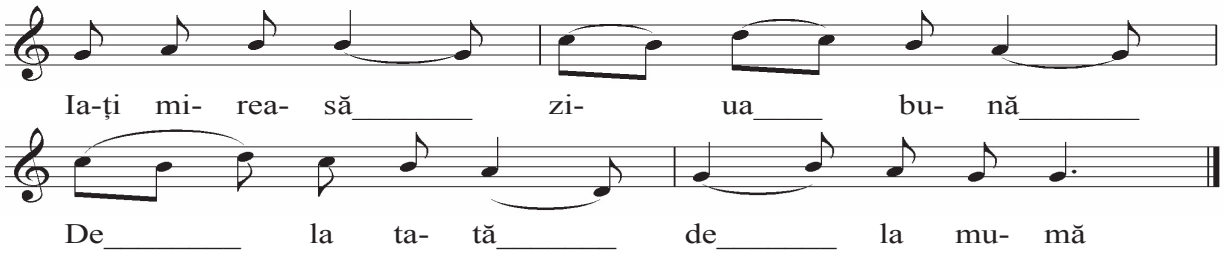

Ia-ţi mireasă ziua bună
De la tată de la mumă
De la fraţi de la surori
De la grădina cu flori

De la fir de busuioc
De la fetele din joc
De la fir de lămâiță
De la feciori din uliță
De la fir de iarbă creață
De la măicuța din brață.
Înfloriți flori înfloriți
Că mie nu-mi trebuiți
Mie când îmi trebuiați
Voi atunci îmboboceați.
Înfloriți şi staţi pereche
Că eu am ieşit din fete.
Azi mai sunt cu fetele
Mâine cu nevestele.

3. Cântecul miresei– Costeşti
(Variantă de text)

Culeg. Romoşan Ana Maria-elevă
Şc. Gen. „Dr. Aurel Vlad" Orăştie
Inf. Romoşan Sofia, 68 ani, 2005

Ia-ți mireasă ziua bună
De la tată de la mumă
De la fraţi de la surori
De la grădina cu flori
De la pietrele din vale
De la vecinele tale
De la flori de lămâiță

De la fete din uliță

De la unchi, de la mătuşi,
De la grădina cu nuci
De la strat de busuioc
De la feciorii din joc.
Drumul de căsătorie
De bucurie să-ti fie
Bucurie şi noroc
Şi la anul un boboc!

Iată două cântece nelipsite din nunţile de altădată desfăşurate în satul Cigmău, fară a exista un moment precis pentru a fi cântate.

4. Cântec satiric de nuntă - Cigmău

Culeg. Muntean Silvia, profesor
Inf. Filip Ion, 55 ani, 1992

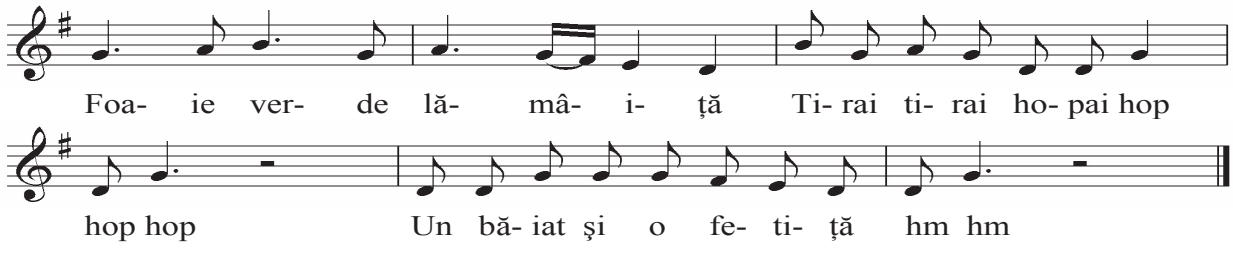

Foaie verde lămâiță
Tirai, tirai hopai hop, hop, hop
Un băiat şi o fetiță hm, hm,
Făceau dragoste-n portiță
Tirai, tirai hopai hop, hop, hop
.....

5. Cântec satiric pentru naşă - Cigmău

Culeg. Muntean Silvia, profesor
Inf. Filip Ion, 55 ani, 1992

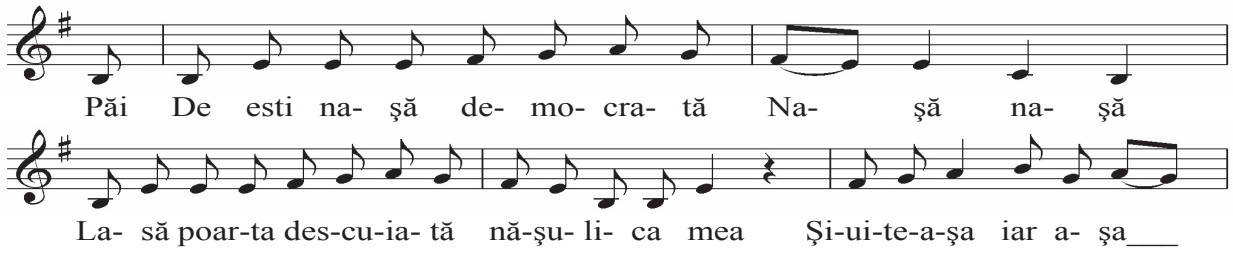

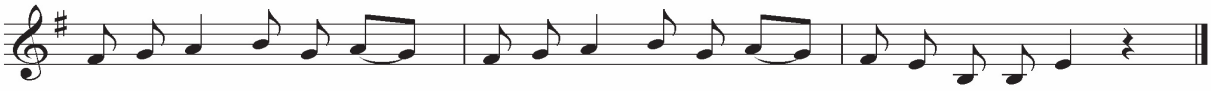

Păi de eşti naşă democrată, naşă,
Lasă poarta descuiată năşulica mea
Şi uite-aşa iar-aşa şi uite-aşa iar-aşa
Şi uite-aşa iar-aşa năşulica mea.

III. ÎNMORMÂNTAREA

Priveghiul în satele din comuna Geoagiu

Moartea ,acest eveniment familial, se desfăşoară în condiţii de alternanţă între canoanele religioase coordonate şi susţinute de către preoţi şi cantori (mă refer strict la cultul Ortodox) şi obiceiurile populare susţinute de către participanţii la înmormântare în zilele dar mai ales nopţile de priveghere.

Priveghiul de noapte se deosebeşte de cel de ziuă căci pe lângă familia mortului îndurerată, care are în mod normal o atitudine demnă, există un grup care prin atitudine şi fapte aminteşte de strămoşii noştri daci, care la moartea cuiva se veseleau pentru că decedatul a scăpat de greutăţile şi de grijile pământeşti.

Nevestele povesteau în timp ce bărbaţii jucau felcău şi banfi(ultimul fiind specific acestui eveniment). Feciorii şi fetele se jucau „la purece" în felul următor: purecul,un fecior ales sau autonumit primeşte îndemnul:

-Intoarce-te purece!
-Nu mă pot.
-Până când?
-Până nu sărută .....pă.....

Dacă vreunul dintre cei numiţi refuză să se sărute, e aspru admonestat prin bătaie pe spinare cu un „motronc" în al cărui nod se punea cenuşe sau sare, ca să doară mai tare.

Dar feciorii şi fetele realizau şi un alt moment de jeluire. Ei cântau Jeltarul cu versuri adaptate fiecărui caz, apelându-se la poeţi amatori.

6. Jeltar - Homorod

Culeg.Muntean Silvia-profesor
Inf Groza Ion,64 ani şi Pascu Nicodim,59 ani,1985

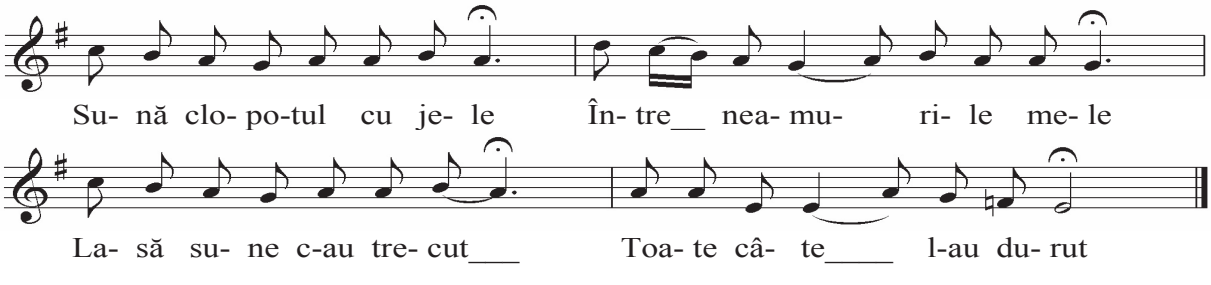

Sună clopotul cu jele
Într neamurile mele
Lasă sune c-au trecut
Toate câte l-au durut.

Ceasul morţii mi-a bătut
Tot ce-n lume am avut
Sunt silit a le lăsa
Din lume-a mă depărta.

Dragi creştini care priviţi
Staţi un pic şi vă gândiţi
Că toate în astă lume
Sunt doar o deşertăciune

Că de multă vreme-ncoace
Boala nu mă lasă-n pace.

O, ce chin, o, ce durere
Mi-a curmat zilele mele

Cântecul zorilor este interpretat tot de către cei care se află în priveghi în ultima noapte înaintea înmormântării.Textul este o invocație adresată zorilor spre a-şi întârzia ivirea către cea din urmă zi pe care defunctul o petrece în casa sa. Acesta se cântă afară la fereastră, având aceeaşi melodie în cazul variantei de față.

7. Cântecul zorilor - Geoagiu

Culegător Muntean Silvia-profesor
Inf.Cristea Valeria,55 ani,1984

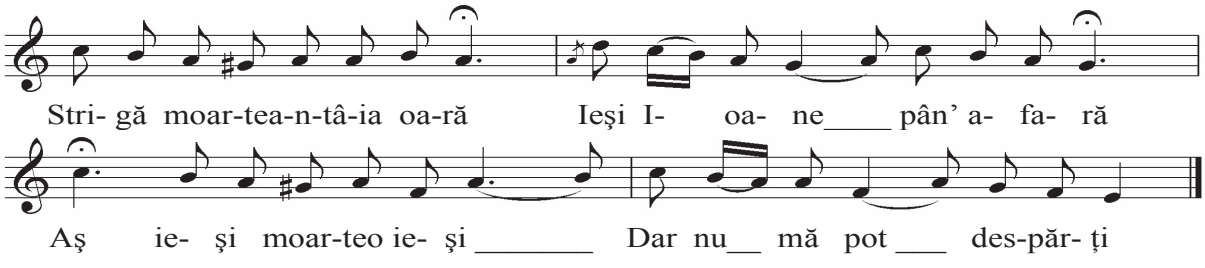

Strigă moartea-ntâia oară
Ieşi ....pân'afară
Aş ieşi moarteo ieşi
Dar nu mă pot despărți,
De dragă soția mea
C-am trăit bine cu ea(bis)
Şi-acum mă despart de ea

Strigă moartea-a doua oară
Ieşi.....pân'afară
Aş ieşi moarteo ieşi
Dar nu mă pot despărți,

De dragi copilaşii mei
C-am trăit bine cu ei (bis)
C-am trăit bine cu ei

Strigă moartea-a treia oară
Ieşi.....pân'afară
Aş ieşi moarteo ieşi
Dar nu mă pot despărți

Şi de dragi părinții mei
C-am trăit bine cu ei (bis)
Şi-acum mă despart de ei.

Strigă moartea-a patra oară
Ieşi.....pân'afară
Aş ieşi moarteo ieşi
Dar nu mă pot despărți,

Şi de dragii socrii mei
C-am trăit bine cu ei (bis)
Şi-acum mă despart de ei.

Strigă moartea-a cincea oară
Ieşi.....pân'afară
Aş ieşi moarteo ieşi
Dar nu mă pot despărți,

Şi de dragi cumnații mei
C-am trăit bine cu ei (bis)
Şi-acum mă despart de ei.

Strigă moartea-a şasea oară
Ieşi.....pân'afară
Aş ieşi moarteo ieşi
Dar nu mă pot despărți,

Şi de dragi vecinii mei
C-am trăit bine cu ei (bis)
Şi-acum mă despart de ei.

Strigă moartea-a şaptea oară
Ieşi.....pân'afară
Aş ieşi moarteo ieşi
Dar nu mă pot despărți,

Şi de dragi colegii mei
C-am trăit bine cu ei (bis)
Şi-acum mă despart de ei.

Strigă moartea-a opta oară
Ieşi.....pân'afară
Aş ieşi moarteo ieşi
Dar nu mă pot despărți,

De dragi prietenii mei
C-am trăit bine cu ei (bis)

Şi-acum mă despart de ei.

Strigă moartea-a noua oară
Ieşi.....pân'afară
Aş ieşi moarteo ieşi
Dar nu mă pot despărți,

De dragi consătenii mei
C-am trăit bine cu ei (bis)
Şi-acum mă despart de ei.

Strigă moartea-a zecea oară
Ieşi.....pân'afară

Oi ieşi moarteo ieşi
Şi de toți m-oi despărți.

8. Cântecul zorilor- Satul Cigmău
(Variantă de text)

Culeg: Muntean Silvia- profesor
Inf: Filip Ion, 55 ani, 1992

Strigă moartea-ntâia oară
Ieşi ....pân'afară
Aş ieşi moarteo ieşi
Dar nu mă pot despărți,
De iubiți părinții mei
C-am trăit bine cu ei.

Strigă moartea-a doua oară
Ieşi.....pân'afară
Aş ieşi moarteo ieşi
Dar nu mă pot despărți
De dragi frățiorii mei
C-am trăit bine cu ei.

Strigă moartea-a treia oară
Ieşi.....pân'afară
Acum moarteo am să ies
Doar un pic să zăbovesc.
Cu măicuța să vorbesc

Rămas bun măicuță dulce
Că,eu cu moartea moi duce
Rămas bun la neamuri toate
Eu mă duc cu neagra moarte.

Plînge-mă maică cu dor
Că ți-am fost voinic fecior
Ți-am scos plugul din ocol
Ți-am arat negru ogor.

9. Bocetul – satul Cigmău

Culeg: Muntean Silvia- profesor
Inf: Filip Ion, 55 ani, 1992

Bocetul este modul in care femeile îi jelesc pe cei morți, pe o melodie simplă cu sunete lungi şi versuri improvizate. Personal, nu am reuşit să mai găsesc vreo bocitoare pentru a o înregistra dar mi s-a relatat un caz mai deosebit petrecut în satul Cigmău: murise Costandin, un bărbat sărac în floarea vârstei, după ce trecuse abia un an de la încheierea colectivizării pentru care răposatul luptase din răsputeri. ,,Tovarăşii" l-au aşezat într-o ladă, că sicriul era prea scump, iar în loc de fatiol l-au acoperit cu câteva numere din ,,Scânteia", ziar central pe atunci. Mama răposatului l-a bocit cu următoarele versuri:

Costandine , Costandine,
După moarte şi ruşine
Stai în ladă-ngrămădit
Cu ziar acoperit
Colectiv ți-o trebuit etc.

Din aceeaşi sursă am primit textul unui bocet pentru un alt decedat:

Măi bărbate dragul meu
Stai cuminte-n copârşeu
Că aicea-i locul tău
Nu la crâşmă-n făgădău etc.

10. Cântecul bradului – Satul Geoagiu

Cântecul bradului se cântă numai la decedaţi tineri şi necăsătoriţi. Bradul semnifică partenerul însoţitor şi va fi adus din pădure de către nouă feciori cu nouă topoare. Ei vor alege un brad înalt de atâţia metri câţi ani a avut cel răposat. Bradul va fi adus din pădure cu vârful înainte, va fi împodobit cu hârtii colorate şi va fi pus la fereastră. Când sicriul va fi coborât în groapă, bradul va fi plantat pe mormânt şi va stăjui multă vreme până când se va usca.

Culegător Muntean Silvia-profesor
Inf.Cristea Valeria,55 ani,1984

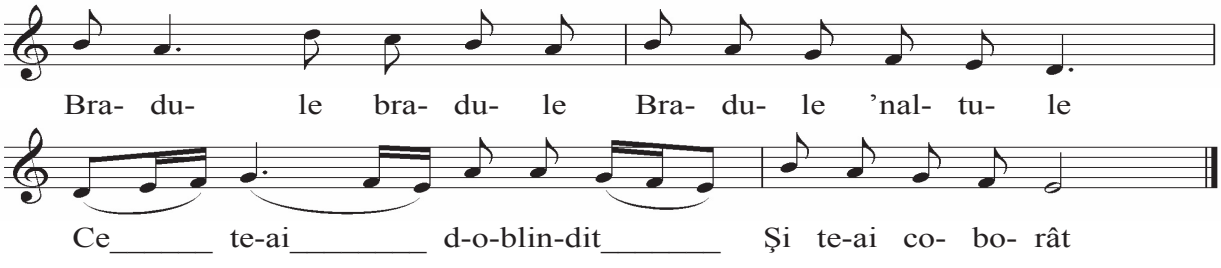

Bradule, bradule
Bradule 'naltule

Ce te-ai d'oblindit
Şi te-ai coborât

De la munţi cu piatră
De la al tău tată
De la munţi cu brumă
De la a ta mumă

De la munţi înalţi
De la ai tăi fraţi
Ce te-ai d'oblândit
Şi te-ai coborât

De la munţi cu flori
La-a tale surori
De la munţi cu spini
La ai tăi vecini

N-aş fi coborât
Dar m-o-nceluit
Cei nouă feciori
Cu nouă topoare

Vin să mă doboare
Şi să mă coboare
Pe unde m-or dus
Tot ,,Bradul" l-or spus

Pe unde-am umblat
Tot ,,Bradu"-au cântat
Şi ei m-au adus
Pe casă m-au pus

M-au pus la fereastră
Rezemat de casă:
Scoală dragă scoală
Şi hai la fereastră

Vezi a ta mireasă
Cum e de gătată
Şi cu ce-i încinsă
Cu fanhiu îi prinsă.

11. Cântecul bradului - Bucium
(Variantă de text)

Culeg. Muntean Silvia-profesor
Inf. Dab Cosmin-elev
Şc. Gen. Nr. 1 Orăştie,1997

Bradule, bradule
Şi verde bradule
Ce vânt te-o bătut
De te-ai coborât

De la vârf de munte
De la flori mărunte
De la munţi înalţi
De la ai tăi fraţi

De la munţi cu flori
Dintre frăţiori

Brad încetinat
Nu fi supărat

Căci mirele are
Fraţi si surioare
O măicuţa dulce
Ce plânge la cruce

Şi fratele tău
Ce plânge mereu
N-am avut ce face
Că nu mi-or dat pace

Că o poruncit
Un tânăr voinic
El şi-a adunat
Feciorii din sat

Vreo nouă voinici
Cu topoare mici
Cu nouă topoare
Ca să mă doboare.

Toţi or dat odată
Şi m-or pus la vatră
Ei s-or socotitu
Cum să mă aducă

Tot din mână-n mână
Jos să nu mă pună
Tot din braţe-n braţe
Jos să nu mă lase

Cu vârfu-nainte
La feciori de frunte
M-or împodobitu
Şi m-or înfloritu

Vântul cald de sară
M-o bătut afară
Vântu-nviforat
M-o bătut în sat**.**

12. Cântecul bradului - Costeşti
(Variantă de text)

Culeg. Gridan Rareş-elev Şc. Gen. ,,Dr.Aurel Vlad"
Inf. Bogdan Safta,54 ani,2005

Brăduleţ, brăduţ
Ce te-ai coborât
De la loc pietros
La loc răvânos
De la vârf de munte
Cu vârfu-nainte?
După mine-or vint
Cei nouă voinici
Cu nouă topoare
Ca să mă doboare
Toţi or dat odată
Şi am picat
Pe vatră
Şi ei m-or minţit,
M-or ademenit
Că pe min'm-or pune
La lină fântână

'N mijloc de grădină
Şi ei m-or minţit
M-or ademenit
Şi pă mini m-or dus
La lină livade
'N mijloc de progade
Ploaia să mă ploaie
Să curgă şiroaie
Vântul să mă bată
Cetina sa-mi cadă
Neaua să mă ningă
Lumea să mă plângă
Dar .....are
Fraţi şi surioare
Şi or lăcrima
La cetina ta
De nu te-i usca.

13. Cântecul bradului - Romoşel
(Variantă de text)

Culeg. Muntean Silvia-profesor
Inf. Nasta Andrei - elev
Şc. Gen. Nr. 1 Orăştie,1998

Bradule, bradule (bis)
Cini ţi-o poruncit

De mi-ai coborât

De la munţi înalti
De la ai tăi fraţi

Cei nouă voinici
Ca nouă haiduci.

Da, ei m-or minţit
Pân' m-or coborât
Şi pân' m-or tăiat
Ei mi-or tot cântat

Şi pân' m-or adus
Din fluier mi-or zis
Dacă m-or adus
'N progade m-or pus

La lină fântână
'N mijloc de fântână
La lină livade
'N mijloc de progade.

14.Cântec de jale - Geoagiu

Culeg. Herţa Florina-elevă Şc. Gen. Geoagiu
Inf. Herţa Maria, 47 ani, 1984

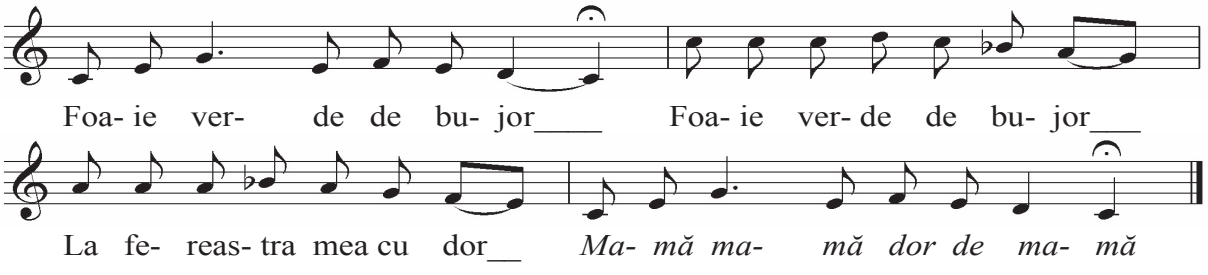

Foaie verde de bujor(bis)
La fereastra mea cu dor

Refren: *Mamă, mamă,*
Dor de mamă

Bate murgu din picior(bis)
Să-i dau fân şi orzişor

Să mă duc cu el în zbor(bis)
Să mă duc unde mi-e dor

Prin pământ, pe sub pământ(bis)
La măicuţa în mormânt

S-o descopăr, s-o sărut(bis)
Şi să-i spun cum o mai duc

S-o descopăr pe picioare(bis)
Să-i spun mamei ce mă doare.

Capitolul IV

CÂNTECUL PROPRIU-ZIS

Cântecul propriu-zis din zona Orăştie se grupează în două categorii:cel vocal şi cel instrumental.Intre cântecele vocale se includ: cântecul doinit şi cântecul ritmat. Cântecul doinit este acela care nu are un ritm măsurat iar melodia conţine sunete lungi şi este bogat ornamentată. Locuitorii zonei noastre îl numesc DOINĂ şi spun că cei care nu ştiu doini nu se pot considera cântăreți de valoare, iar eu precizez faptul că nu oricine poate doini oricâtă dorință şi bunăvoință ar avea, aceasta depinzând de un har cu care te naşti.

Dintre cântecele vocale-ritmate fac parte CÂNTECELE SATIRICE, DE DOR, DE ÎNSTRĂINARE, DE JALE etc.dintre care am expus mai jos o mulţime de exemple culese de noi.Acestea sunt create pe baza unor texte satirice, de dor, de instrăinare şi erau cântate în vatra satelor, la şezători, la clăci, în faţa porţilor, în singurătate.

O parte dintre cântecele care urmează le-au cânta elevii mei şi au făcut-o cu multă pasiune uneori chiar cu talent.Din aceste motive le-am transcris pe toate acestea, chiar dacă unele par a fi din altă zonă folclorică (Oltenia)fapt care atestă prezenţa în zonă a unor persoane din această parte a ţării.

În privinţa cântecelor vocale am stat de vorbă cu două persoane în vârstă şi iată ce mi-au spus : „când eram fete, cântam oricând şi oriunde: la câmp,la şezători,la clacă,pe deal când eram cu vitele la păscut. Dar cântecele de atunci nu mai seamănă cu cele pe care le cântă acum ăi de-şi spun solişti şi cântă la radio sau la televizor”. „In sările de vară sănine ne adunam băieţii şi fetele la un loc şi printre poveşti şi glume cântam de lua foc uliţa. De atunci ştiu eu toate cântecele pe care vi le-am cântat acum şi pe care le învăţam unii de la alţii sau de la cei bătrâni când stăteam, pe scaune sau pe câte-o scândură, în faţa casei vara când era sărbătoare sau iarna la diferite ocazii”.

Trecând cu atenţie peste aceste cântece, vom observa că astăzi interpreţii vocali nu au în repertoriul lor ,decât rar, tipul acesta de cântece autentice caracteristice zonei noastre, preferând cântecele de joc în care se înlocuiesc părţile instrumentului solist cu vocea, aplicând texte noi create de aceştia sau de alte persoane cu talent în acest sens. Fenomenul s-a extins în sensul că se încearcă chiar inventarea de melodii noi, pe ritmuri locale. A apărut astfel o nouă categorie de cântece propriu zise care cuprinde: învârtita vocală, haţegana vocală, ţarina vocală, bătuta vocală etc.

1. Frunză verde mărule - Renghet

Culeg.Muntean Silvia-profesor
Inf.Marian Sofia,68 ani,1985

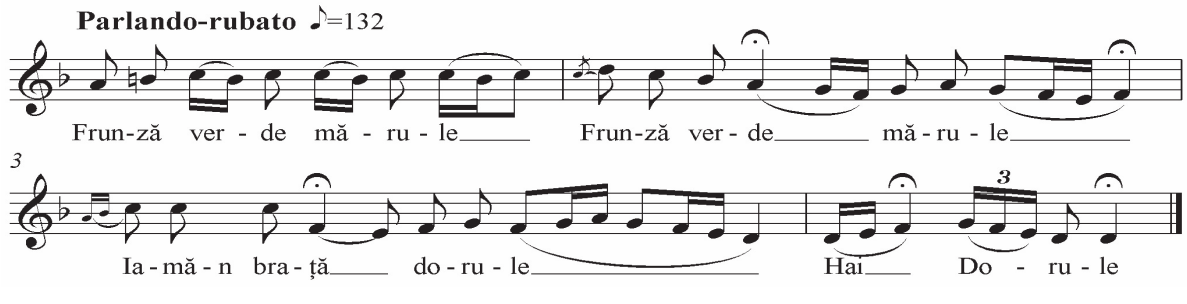

Frunză verde mărule –bis-
Ia-mă-n braţă dorule
Hai,dorule!

Şi mă treci dealurile -bis-
Să nu ştie neamurile
Hai, dorule!

Să nu ştie un'm-am dus -bis-
Numai să vadă că nu-s.

Săracă inimă, bună -bis-
Nu avusăi de-o lună.

Nici de-o lună nici de-un an -bis-
Nici acuma nu te am.

2. Mândra mea de astă vară - Renghet

Culeg.Muntean Silvia-profesor
Inf.Stoica Maria,75 ani,1985

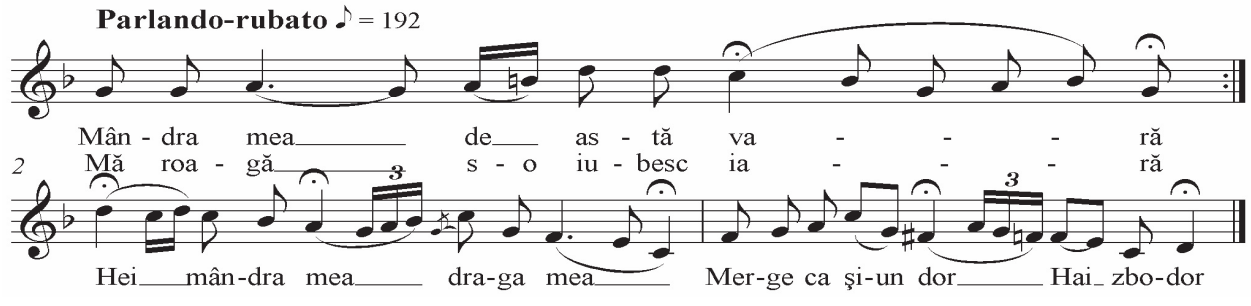

Mândra mea de astă vară
Mă roagă s-o iubesc iară
Hei,mândra mea draga mea
Merge ca şi-un dor
Hai! Zbodor.

Mândra mea de astă vară
Mă roagă s-o iubesc iară
Hei,mândra mea draga mea
Merge ca şi-o stea
Cea Iambor cea!

Dară eu n-am nărozât,măi
Să iubesc ce-am părăsât,măi
Hei,mândra mea draga mea
Merge ca şi-un dor
Hai! Zbodor.

3. Satul meu îi sat de munte - Renghet

Culeg. Ştefan Dorina-elevă- Şc.Gen.Geoagiu
Inf. Ştefan Ana, 47 ani, 1984

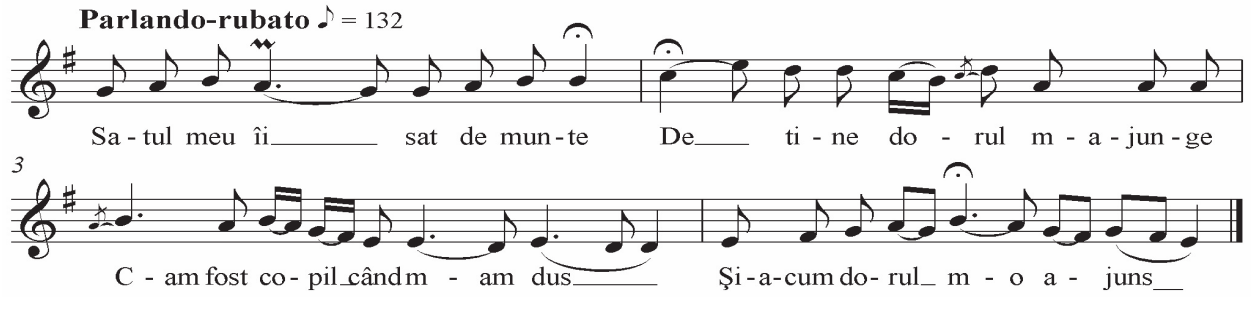

Satul meu îi sat de munte
De tine dorul m-ajunge
C-am fost copil când m-am dus
Şi-acum dorul m-o ajuns.

Când eram copil în sat
Niciun gând eu n-am purtat
Dar de când umblu prin lume
Multe gânduri port cu mine.

Şi-am să vin satule iară
Când cântă cucul la vară
Să beau apă din izvor
Şi să –mi cânt doina de dor.

4. Ucenic morar frumos - Geoagiu

Culeg.Muntean Silvia-profesor
Inf.Trandafir Doru,36 ani,1985

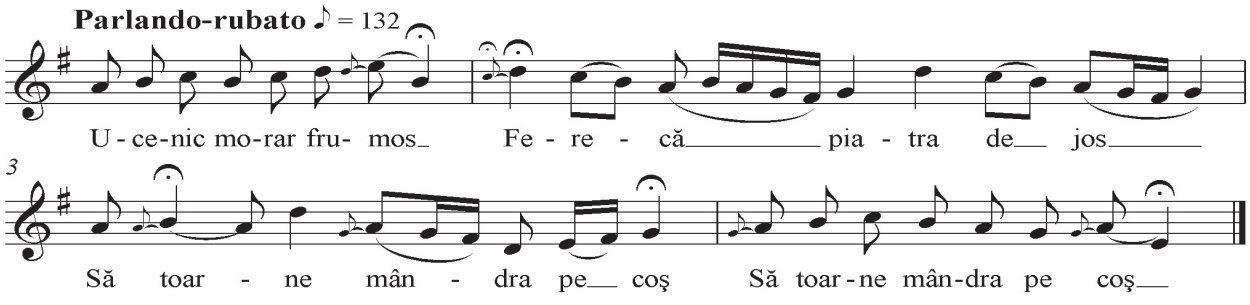

Ucenic morar frumos
Ferecă piatra de jos
Să toarne mândra pe coş-bis-

Să meargă mândruța-acasă
Cu făina măcinată-bis-

Şi cu gura sărutată.

Cât pe lume tu trăieşti
Pe morari să îi iubeşti
Morari-n haine domneşti
Că-s frumoşi şi iubăreți.

5. Când îmi vine badea-n gând - Geoagiu

Culeg. Muntean Silvia-profesor
Inf. **Rus Ileana**, 21 ani,1991

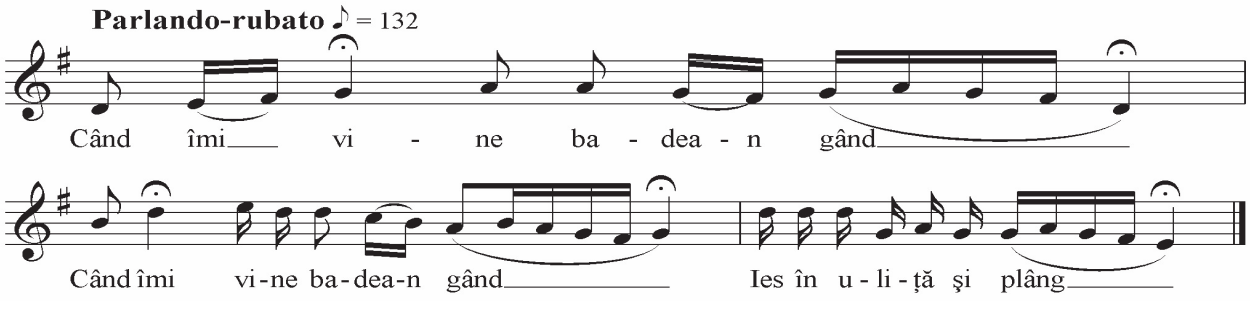

Când îmă vine badea-n gând-bis-
Ies în uliță şi plâng.

Şi mă uit in sus şi-n jos-bis-

Doară văd un om frumos.

Oameni frumoşi sunt destui-bis
Dar ca bădița mea nu-i.

6. Strigă Mura cea frumoasă - Cigmău

Culeg.Muntean Silvia-profesor
Inf.Filip Ion,55 ani,1992

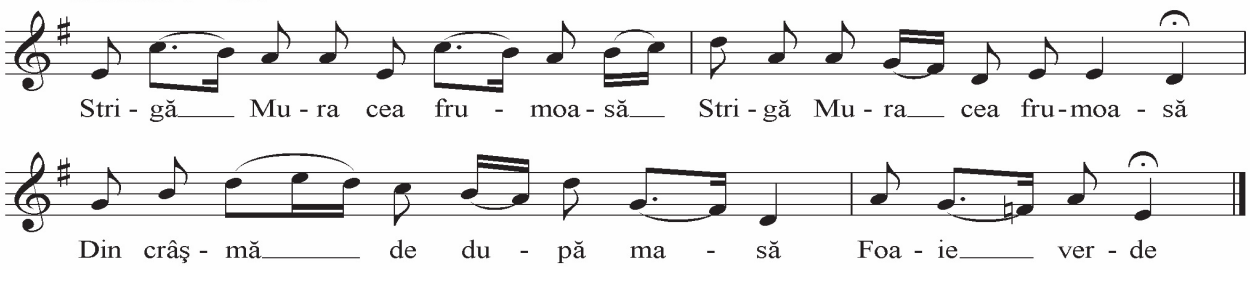

Că nu este om pe lume
Că nu este om pe lume
Pe Mura să mi-o-nceluie
Foaie verde.

Bine vorba n-o gătat-bis-
C-un voinic s-o şi aflat.

Să nu-l am pe Dumnezău-bis-
Dacă n-o încelui eu .

Şi porni voinicu-n drum-bis-
Se-ntâlni cu-n moş bătrân.

Moşule te-aş întreba-bis-
Cum s-o-ncelui pe Mura?

Schimbă haine voiniceşti-bis-
Şi te-mbracă-n nevesteşti.

Şi-ntr-o noapte-ntunecoasă-bis-
Bate la Mura-n fereastră.

Slobozâ-mă Mură-n casă-bis-
C-afară plouă de varsă.

Casa nu-i de slobozât-bis-
Că mă tem de-nceluit.

Uşa nu-i de descuiat-bis-
Că mă tem că eşti băiat.

Ba-s nevastă din Banat-bis-
Fugită de la bărbat.

Mura uşa-o descuiat-bis-
El în casă c-o intrat.

Şi pe Mura o-nşelat-bis-
Şi cu Mura s-o-nsurat

7. Mă dusei cu plugu-n coastă - Bozeş

Culeg.Muntean Silvia-profesor
Inf.Buda Adam,75 ani,1985

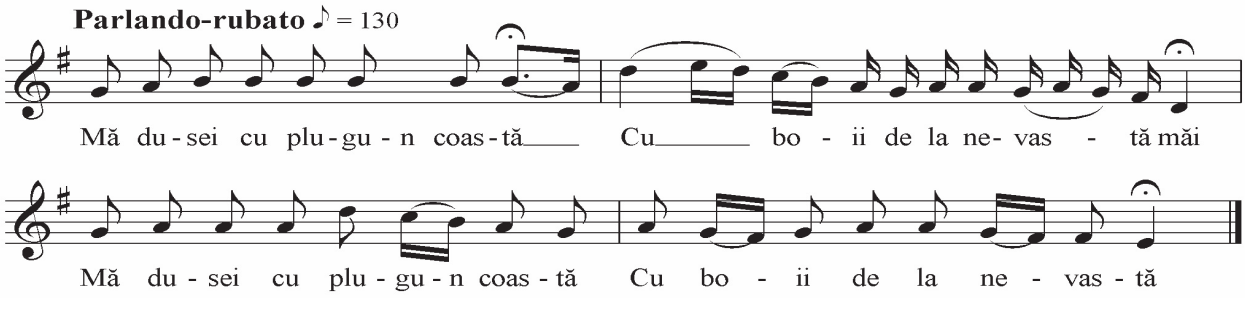

Mă dusei cu plugu-n coastă
Cu boii de la nevastă,măi
Arai până-n prânzul mare
Vine mândra cu mâncare.

O văzui din depărtare
O văzui din depărtare
Du-te-acasă c-am mâncat
Când te-am văz't m-am săturat.

Trăsei două trei brăzduţă
Şi veni a mea mândruţă:
Bun lucru bade la plug,
Bine-ţi trag boii la jug?

Să fii mândră sănătoasă
Cum dai vorba de frumoasă .
N-am venit venit ca să prânzăsc
Am venit să-ţi povestesc.

Că mi-o spus vecina ta
Că umblă măicuţă-ta
Să mă căsnească pe mine
Să mă las bade de tine.

De bădiţă m-oi lăsa
Dacă poate număra
Părul de pe două junci
Şi iarba din şapte lunci.

8. Scumpu-i doamne norocu - Bozeş

Culeg. Muntean Silvia-profesor
Inf.Curuţ Ludovica,72 ani,1985

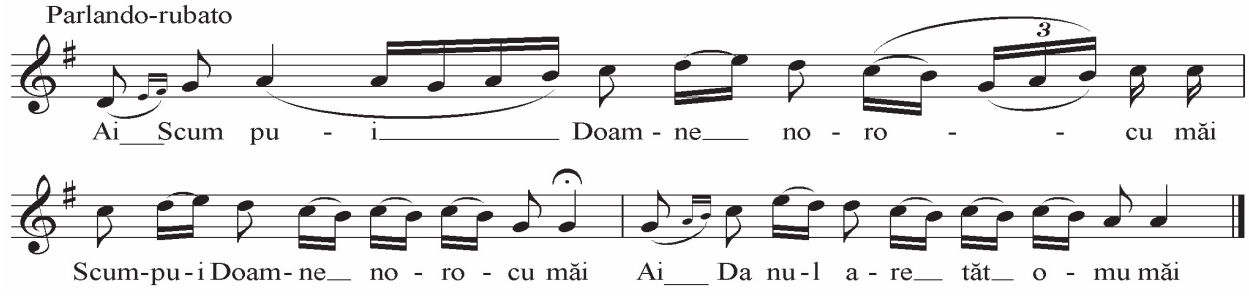

Ai,Scumpu-i Doamne norocu măi-bis-
Ai,Da nu-l are tăt omu măi.
Ai,Şi răsare lângă cale-bis-
Ai,Da s-alege cine-l are.
Ai,Spune măiculiţă spune-bis-
Ai,Dacă am noroc pe lume.
Ai,Eu ţ-am spus şi ţ-oi mai spune-bis-
Ai,Că tu n-ai noroc pe lume.
Ai,Dac-aş şti că n-am norocu-bis-
Ai,M-aş ţâpa de vie-n focu.
Ai,Să-mi ardă trupşoru tot măi-bis-
Ai,Şi mânile până-n cotu.
Ai,nai nai nai nai.....na,na
Ai,nai,nai,nai,nai.....na,na.

9. M-am gândit mamă să cânt - Homorod

Culeg.Muntean Silvia-profesor
Inf.Pascu Maria-profesor, 30 ani,1984

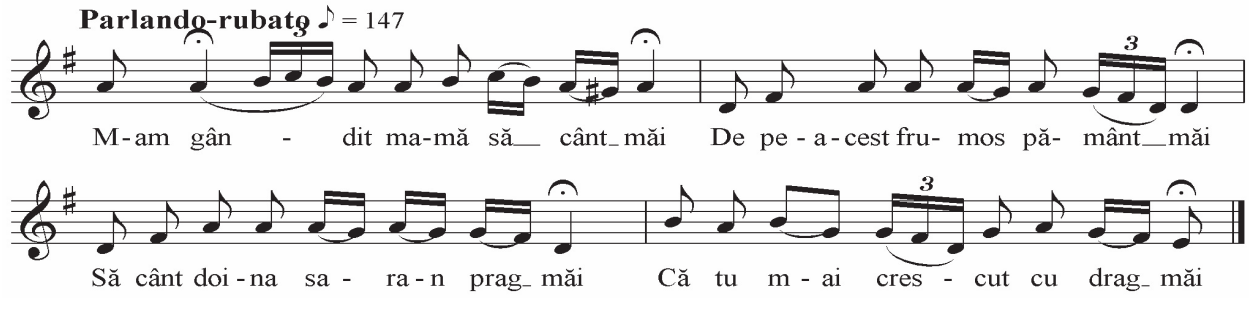

M-am gândit mamă să cânt măi
Pe acest frumos pământ măi
Să cânt doina sara-n prag măi
Că tu m-ai crescut cu drag măi.

Sfaturi bune tu mi-ai dat
Ca să-mi iau ficior din sat
De pe-aproape din vecini
Să nu mă duc prin stăini.

Vorbele care le-ai spus
Pe apă în jos s-or dus.
Că,mi-am luat ficior pe plac
Şi de sat m-am depărtat.

Nu fi mamă supărată
Că nu te-oi lăsa uitată
Şi cu badea amândoi
Te-om duce mamă la noi

10. Vară vară primăvară - Renghet

Culeg. Oprean Anca-elevă Şc. Gen. Geoagiu
Inf.Borza Ioan, 61 ani ,1984

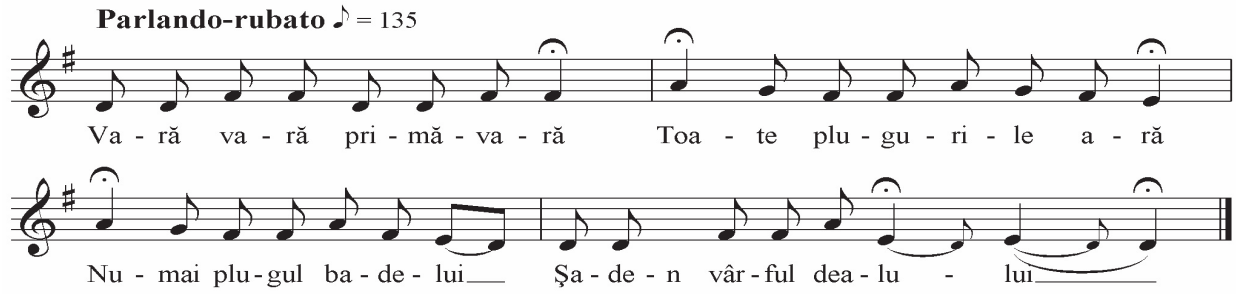

Vară vară primăvară(bis)
Toate plugurile ară

Numai plugul badelui(bis)
Şade-n vârful dealului.

Nici nu urcă nici coboară(bis)
Bate la boi de-i omoară.

Desfă mândră ce-ai făcut(bis)
Să nu bat boii mai mult.

Măcar bade să te calce(bis)
Ce-am făcut n-oi mai desface.

Că-i făcut cu legământ(bis)
Până te bagi în pământ.

În pământ cu iarbă verde(bis)
Nime-n lume nu te vede

Şi-i făcut de sâmbăta(bis)
Nu desfaci cât îi lumea.

Nu ţi-am făcut ca să mori(bis)
Ţi-am făcut ca săte-nsori.

Nu ţi-am făcut ca să pieri(bis)
Ţi-am făcut ca să mă iei.

11. Mamă când m-ai legănat - Bozeş

Culeg.Muntean Silvia-profesor
Inf.Buda Adam,75 ani,1985

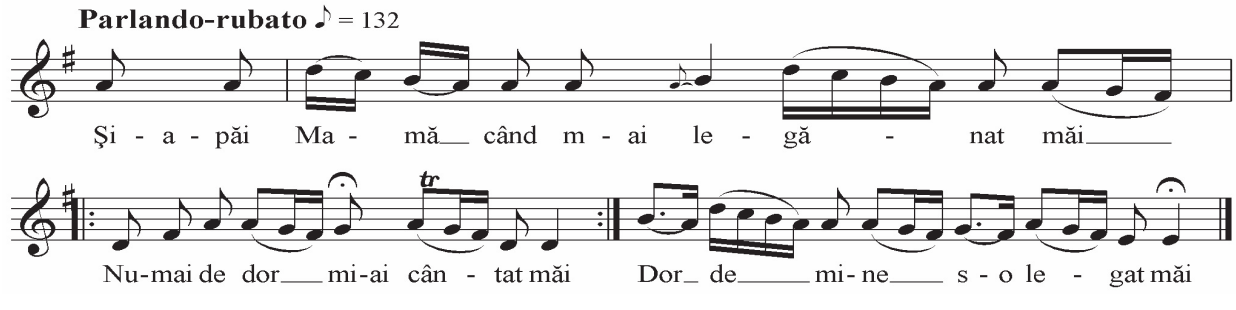

Şi-apăi,mamă când m-ai legănat măi
Numai de dor mi-ai cântat măi
Dor de mine s-o legat măi.

Mi-ai cântat de dor şi-ai plânsu-bis-
Doru de mine s-o prinsu.

Şi i-o doru ţi l-am cântat-bis
Maică pe unde-am umblat măi.

Eu doru ţi l-oi cânta-bis-
Maică pă unde-oi umbla.

Mulţămesc la măicuţa-bis-
Că,m-o făcut să ştiu cânta.

Cât oi trăi oi cânta
Ca să-mi stâmpăr inima
Mie şi cui m-o-asculta,măi.

12. Tu muiere - Bozeş

Culeg.Muntean Silvia-profesor
Inf.Buda Adam,75 ani,1985

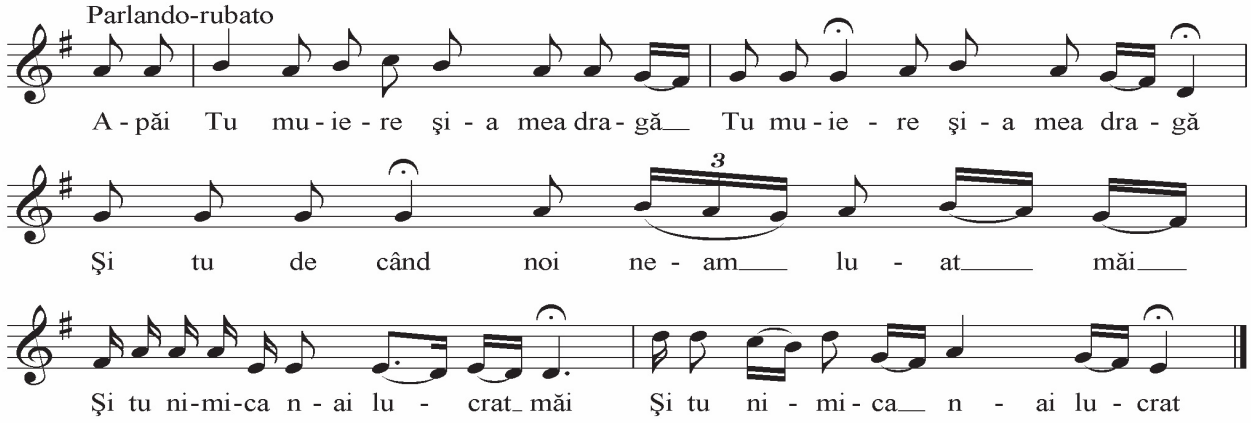

Apăi,tu muiere şi-a mea dragă
Tu muiere şi-a mea dragă
Şi ,tu de când noi ne-am luat măi
Şi tu nimica n-ai lucrat măi
Şi tu nimica n-ai lucrat.

Măi bărbate nu fi prost,mă-bis-
Că, luni îi zâua cea dintâi
S-o ţânem pentru copii,mă-bis-

Marţi îs marţile legate
Le ţ'nem pentru păcate
Miercurea nu coasă nime,
Doară n-oi cârpi pe tine-bis-.

Joi îi zâua din mijloc,măi
S-o ţânem pentru noroc,mă
Vineri am cusut odată
C-un fir de mătasă neagră
Şi-am zăcut o vară-ntreagă

Apăi,Sâmbătă m-am dus la târg –bis-
Lucră drace dacă-ai când-bis-bis-.

13. Spune Leano - Homorod

Culeg.Muntean Silvia-profesor
Inf.Pascu Nicodim,59 ani,1985

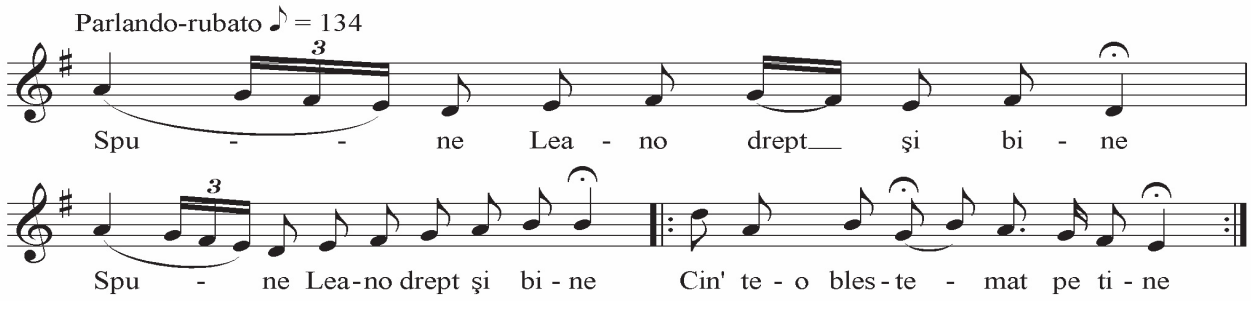

Spune Leano drept şi bine-bis-
Cin' te-o blăstămat pe tine-bis-

M-o blăstămat măicuţa
Să nu fiu nevasta ta:

Blestema-l-ar Dumnezău
Care-o fi bărbatul tău.

Cum te-o blestemat pe tine
Să nu poţi trăi cu mine.

Câte flori înflor pe lume
Toate-s mândre,nu pot spune,

Dar o floare-aşa să-mi placă
N-am găsit în lumea-ntreagă.

14. Vara primăverile - Homorod

Culeg.Muntean Silvia-profesor
Inf.Pascu Nicodim,59 ani,1985

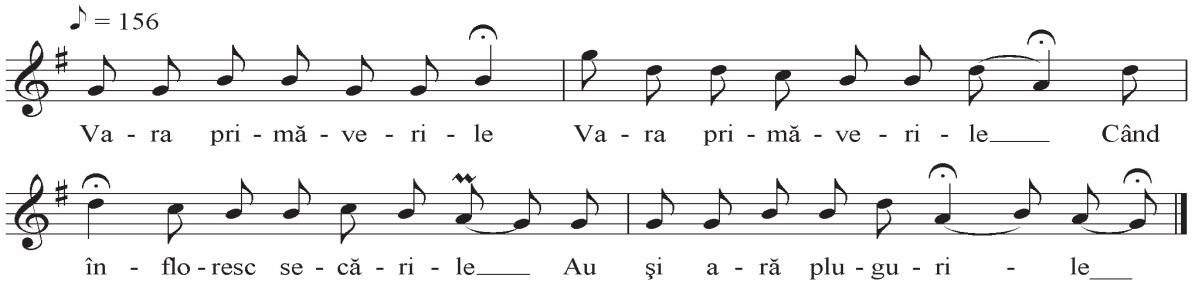

Vara, primăverile-bis-
Când înfloresc secările
Şi ară plugurile.

Bărbaţii la plug mergeau-bis-
Nevestele-n crâşmă beau-bis-

De la plug când să-ntorceau-bis-
Rău bolnave le găsau-bis

Tu nevastă draga mea
Eu mă duc după popa.

Măi bărbate dragul meu
Las'la dracu popa tău

Şi te ia pe-acest părău
Şi te du la juni în sat
Şi-adu-un ficior de-nsurat.

Ia găina cea moţată
Ne ouată niciodată

Şi mi-o tăvăle-n untură
Dă-mi şi mie-o bucătură.

15. Mult mă mir de unele - Homorod

Culeg. Muntean Silvia-profesor
Inf. Zapodean Valeria, 50 ani,1985

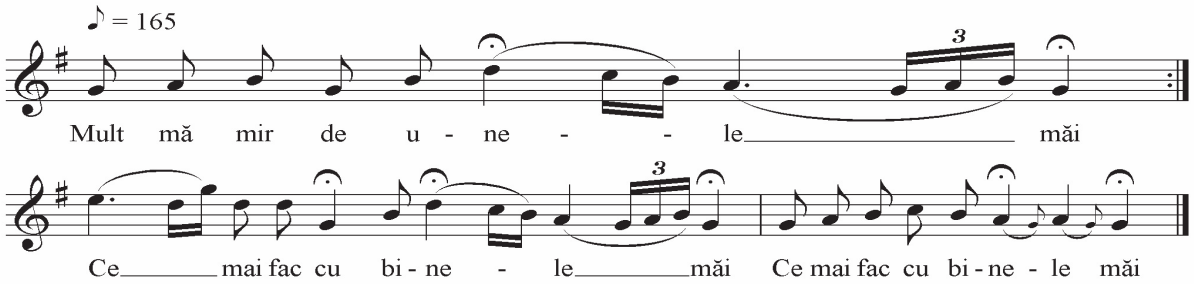

Mult mă mir de unele măi-bis-
Ce mai fac cu binele măi-bis

Mult mă mir şi de-al meu bine-bis-
Unde-o fi de nu mai vine-bis-

Binele de mine fuge-bis-
Răul din-napoi m-ajunge-bis-

16. Balada lui Mantu - Renghet

Culeg.Muntean Silvia-profesor
Inf.Popa Aurel,74 ani,1985

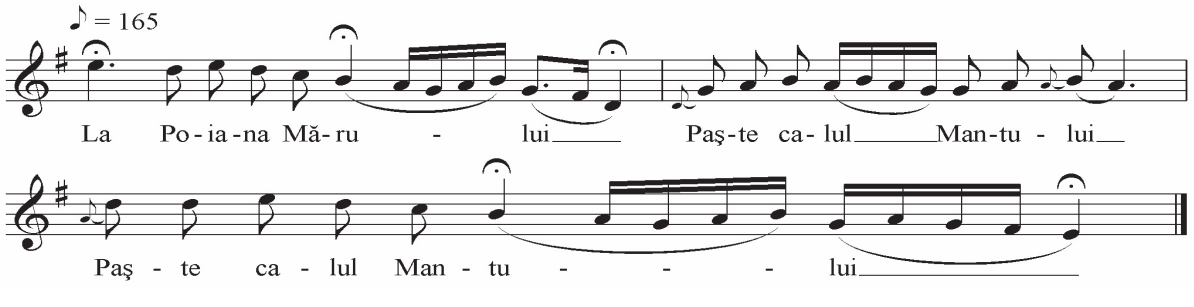

Şi visează visuri grele
Cu puşcă şi cu oţele

Cu puşca făcând dreptate

La oamenii de la sate

Dar când potera-l prindea
Cu lanţurile-l lega

Cât îi Ţara şi Banatu
Nu-i ficior ca Pătru Mantu

Nici în faţă nici în dos
Nu-i ca Mantu de frumos.

17. Câtu-i dealul de-a lungu -Homorod

Culeg.Muntean Silvia-profesor
Inf.Pascu Nicodim,59 ani,1985

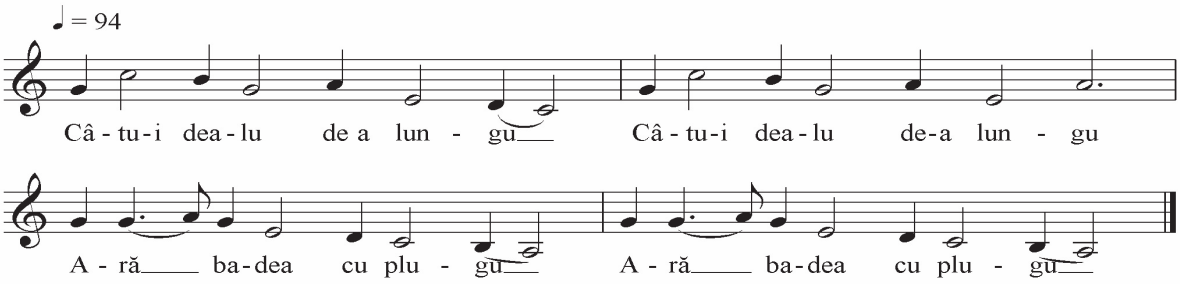

Câtu-i dealu de-a lungu-bis-
Ară badea cu plugu-bis-

Trece mândra cu prânzu-bis-
Şi-i dă badii bun lucru.-bis-

Bun lucru bade la plug
Tragă-ţi bine boii-n jug.

Să fii mândră sănătoasă
Cum dai vorba de frumoasă.

Şi tu bade sănătos
Că mi-ai mulţumit frumos.

18. Alăturea cu drumu - Cigmău

Culeg.Muntean Silvia-profesor
Inf.Filip Ion,55 ani,1992

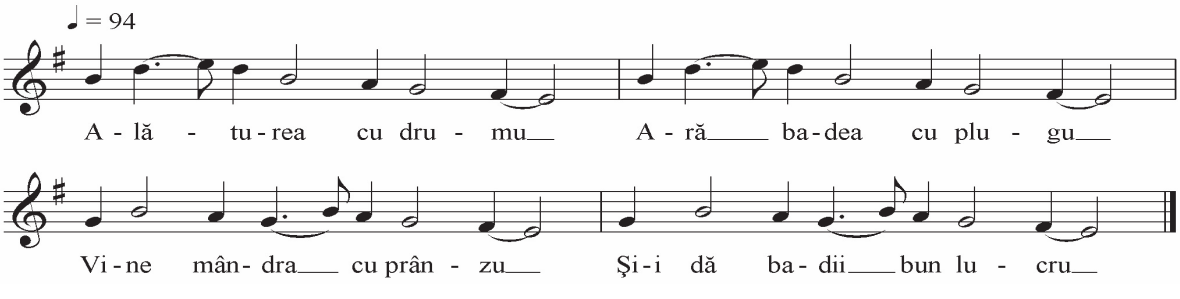

Alăturea cu drumu-bis-
Ară badea cu plugu-bis

Vine mândra cu prânzu-bis-
Şi-i dă badii bun lucru-bis

Bun lucru bade la plug
Bine-ţi tragă boii-n jug.

Să fii mândră sănătoasă
Cum dai vorba de frumoasă

Să fii bade sănătos-bis-
Cum mulţumeşti de frumos-bis-

Să te faci grâule-nalt
Cum îi mândruţa la stat.

Şi să stai la secerat
Ca mândra la sărutat.

19. Mureş pe marginea ta - Geoagiu

Culeg. Gârjob Maria-elevă Şc.Gen. Geoagiu
Inf. Gârjob Victoria, 49 ani, 1982

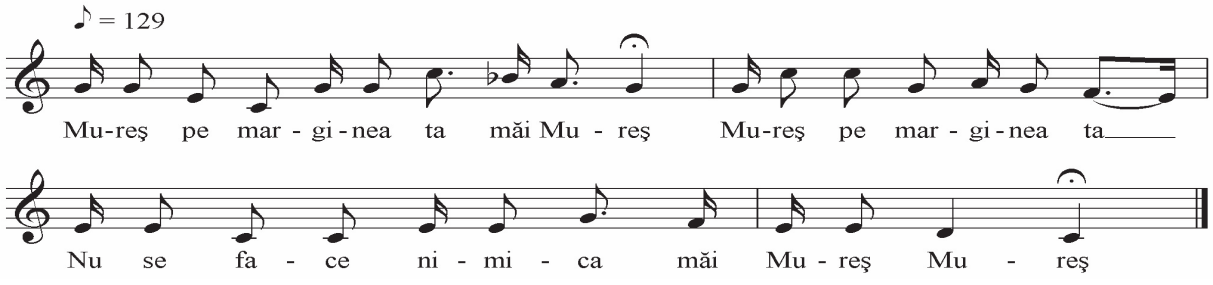

Mureş pe marginea ta
Măi Mureş,
Mureş pe marginea ta
Nu se face nimica
Măi Mureş, Mureş

Numai plopul si salca
Măi Mureş,
Numai plopul si salca
Şi dorul de la badea
Măi Mureş, Mureş

Spune-i să vină călare
Măi Mureş,
Spune-i să vină călare
Că-l aştept cu nerăbdare
Mureş, Mureş

Că-l aştept cu nerăbdare
Măi Mureş,
Că-l aştept cu nerăbdare
La Mureş când apă n-are
Mureş, Mu

20. Foaie ferde lin pelin - Cigmău

Culeg. Muntean Silvia-profesor
Inf. Filip Ion, 55 ani, 1992

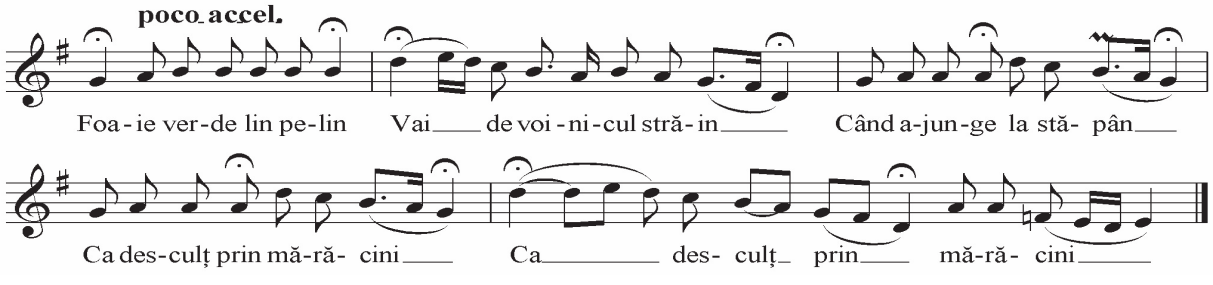

Foaie verde lin pelin
Vai de voinicu străin
Când ajunge la stăpân
Ca desculţ prin mărăcini-bis-

Şi-am să merg de bună samă
Să dau faţă cu-a mea mamă
Cu-a mea mamă cu-al meu tată,
Ca să mi-i mai văd odată-bis-

21. S-au dus cucii de pe-aici - Renghet

Culeg. Muntean Silvia-profesor
Inf. Marian Sofia,68 ani, 1985

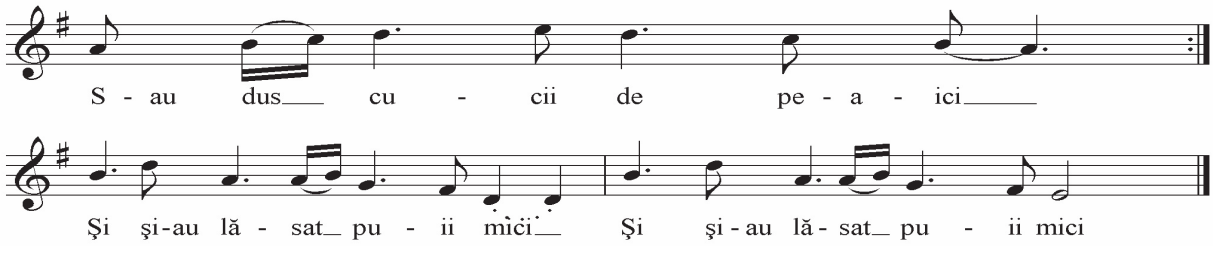

S-au dus cucii de pe-aici -bis-,
Şi şi-au lăsat puii mici – bis-

I-au lăsat lâng-o tulpină –bis-
Să-i crească mamă străină –bis-

Veni cucu dup-o vreme –bis-
Şi-şi găsi puii cu pene –bis-

Cucu de părere bună –bis-
Cântă-n codru de răsună –bis-

22. Du-mă bade şi pe mine - Bozeş

Culeg. Muntean Silvia-profesor
Inf. Buda Adam, 75 ani, 1985

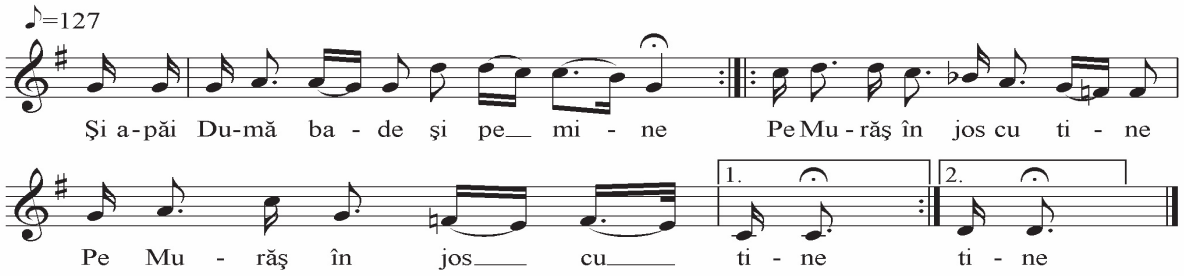

Du-mă bade şi pe mine –bis-
Pe Murăş în jos cu tine –bis-

De ţi-o fi badeo ruşine –bis-
Fă-mă brâu pe lângă tine –bis-

Şi de-ţi pare brâul greu mă –bis-
Fă-mă lumină de său mai
Şi mă pune-n sânu tău

Şi, pe unde s-o-ntuneca mă –bis-
S-aprinzi bade lumina măi
Şi cu ea îi lumina.

Şi, oamenii te-or întreba măi –bis-
De ce arzi bade lumina măi –bis-

Că la toartă nu-i de ceară
Că mândra-i din a mea ţară
Las' să ardă nu-i de său mă
Că mândra-i din satu meu.

23. Măi bărbate - Bozeş

Culeg. Moloţ Adina-elevă Şc.Gen. Geoagiu
Inf. Moloţ Valerica, 61 ani, 1984

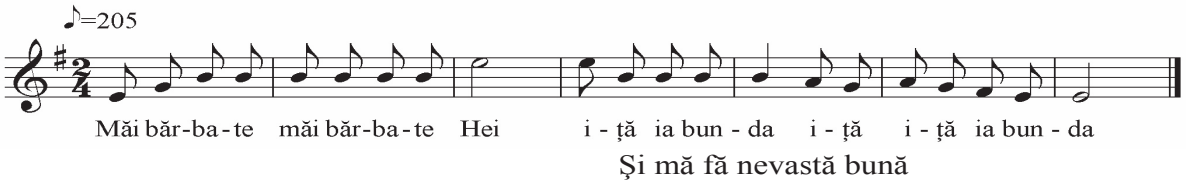

Măi bărbate, măi bărbate,
Hei! Iţă ia bunda
Iţă iţă ia bunda

Cânepă mi-ai semănat
Hei! Iţă ia bunda
Iţă iţă ia bunda

Boală-n casă mi-ai băgat
Hei! Iţă ia bunda
Iţă iţă ia bunda

Ia coasa şi o cosăşte
Hei! Iţă ia bunda
Iţă iţă ia bunda

De boală mă mântuieşte
Hei! Iţă ia bunda
Iţă iţă ia bunda

Şi mă fă nevastă bună
Hei! Iţă ia bunda
Iţă iţă ia bunda

C-om merge la târg cu caru
Hei! Iţă ia bunda
Iţă iţă ia bunda

Şi-om vinde la grâu ca jaru
Hei! Iţă ia bunda
Iţă iţă ia bunda

Şi-om cumpăra jolj cu valu
Hei! Iţă ia bunda
Iţă iţă ia bunda

Să te-mbrac mâncete-amaru
Hei! Iţă ia bunda
Iţă iţă ia bunda

Şi-om cumpăra jolj cu cotu

Hei! Iţă ia bunda
Iţă iţă ia bunda

Să te-mbrac arză-te focu
Hei! Iţă ia bunda
Iţă iţă ia bunda.

24. Bine-i stă la cer cu stele - Căstău

Culeg. Muntean Silvia-profesor
Inf. Stăncioiu Ciprian-elev Şc.Gen. Căstău, 1996

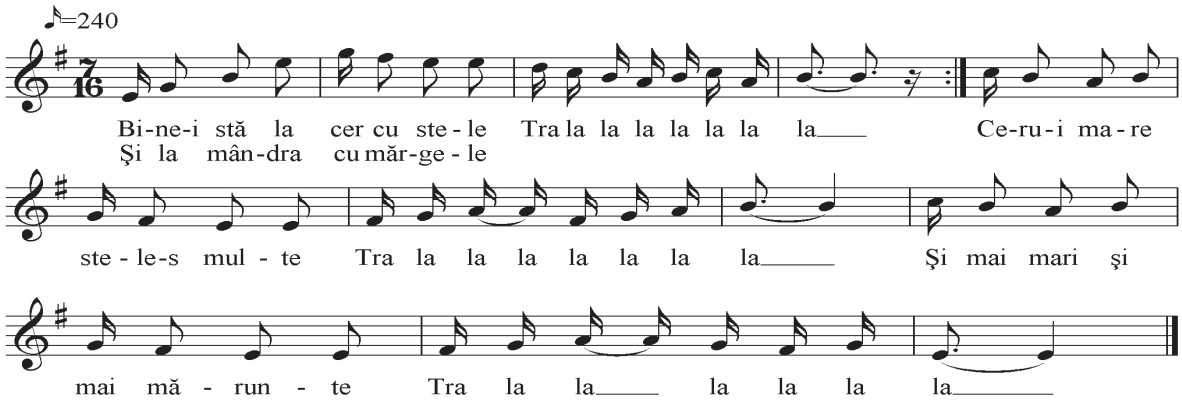

Bine-i stă la cer cu stele
Şi la mândra cu mărgele
Ceru-i mare, stele-s multe,
Şi mai mari şi mai mărunte

Dar ca luna nu-i nici una
Că lumină-ntotdeauna

Frunză-n fag frunză sub fag
Işi mândruţo până-n prag.

Ieşi mândruţo pân-afară
C-am venit şi mă duc iară
Ieşi mândruţo până-n preg
De ţi-am fost vreodată drag.

25. Într-o sară pe cărare - Cigmău

Culeg. Muntean Silvia-profesor
Inf. Filip Ion, 55 ani, 1992

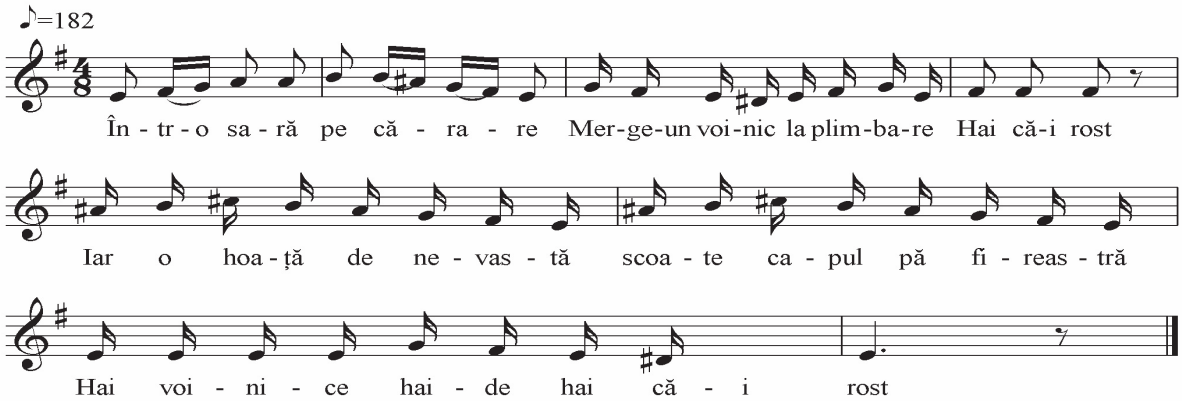

Într-o sară pe cărare
Merge-un voinic la plimbare
Hai că-i rost
Iar o hoaţă de nevastă
Scoate capul pă fireastă
Hai voinice,
Haide hai că-i rost

Măi băiete din cărare
N-aştepta mult îmbiare
Hai că-i rost

Intră pă uşă-n căscioară
Că bărbatu-i dus la moară
Hai voinice,
Haide hai că-i rost

Când fu dragostea mai dulce
Pe bărbat dracu-l aduce
Aoleu!
Dă cu pumnul la fereastră
Deschide uşa nevastă!
Hai nevastă, haide că mi-i frig!

Măi bărbate ce-ai păţit
De, din drum iar ai venit
Aşa pe frig
M-am întors după cojoc
Că era să-ngheţ pe loc
Măi nevastă haide, drumu-mi dă!

Fugi nevastă de pe ladă
Căci cojocul meu e-n ladă
Fă!
Da cojocu-n ladă nu-i
Că-i în fundul podului
Mergi bărbate,du-te după el

El la ladă se repede
Pe băiat în ladă vede
Aoleu!
Păsărică păsărea
Ce cauţi în lada mea?
Uite, uitea-acuma ce te faci?

Şi ia biciul din cuiere
Şi mi-l arde peste şele
Aoleu!
Păi şi mi-l scoate pă fereastră
Şi se-apucă de nevastă
Hei acum nevastă ce te faci?

Măi bărbate nu mă bate
Că eu nu-s ca hălelalte
Stai, nu da!
Că eu nu-s ca hălelalte
Ca să dau lâna-mi în parte
Stai bărbate, stai şi nu mai da!
Că eu câtă torc atâta torc
Şi câtă nu mai pun pe foc
Stai bărbate, stai şi nu mai da!

26. Măi bădiţă de la cai - Geoagiu

Culeg. Berian Adina-elevă Şc.Gen.Geoagiu
Inf. Berian Maria, 73 ani, 1984

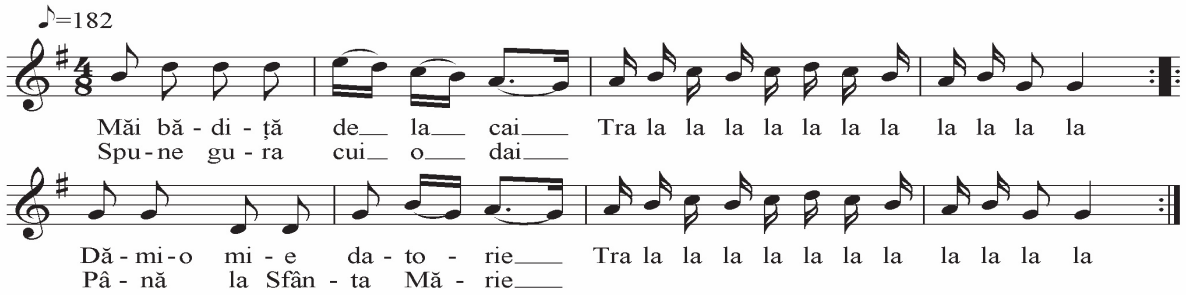

Măi bădiţă de la cai
Spune, gura cui o dai?
Dă-mi-o mie datorie
Până la Sfânta Mărie
Şi-apoi când mai vii la noi
Îţi dau gura înapoi
Să mă ştergi de datorie
Până ţi-oi fi dragă ţie!

27. Frunză verde de mohoru - Geoagiu

Culeg. Muntean Silvia-profesor
Inf. Boldor Elena, 62 ani, 1985

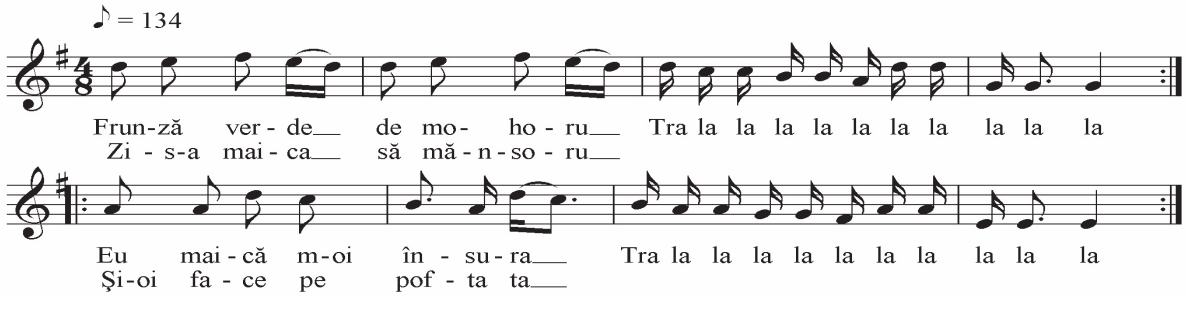

Frunză verde de mohoru
Zisa maica să mă-nsoru

Eu maică m-oi însura
Şi-oi face pe pofta ta
Şi-o să-mi iau fată săracă
Fără boi şi fără vacă
Şi-o să-mi iau fată săracă
Numai ochii ei să-mi placă.

Dacă ochii ei nu-mi plac
Casă cu ea n-o să fac
Dar dacă ochii-mi vor place
Casă amândoi vom face
Dacă ochii ei îmi plac
Boi şi vacă o să-mi fac.

28. Cini ne-o despărțât pe noi - Orăştioara de Sus

Culeg. Muntean Silvia-profesor
Inf. Negoiu Simona-elevă Şc.Gen. nr. 1 Orăştie,1995

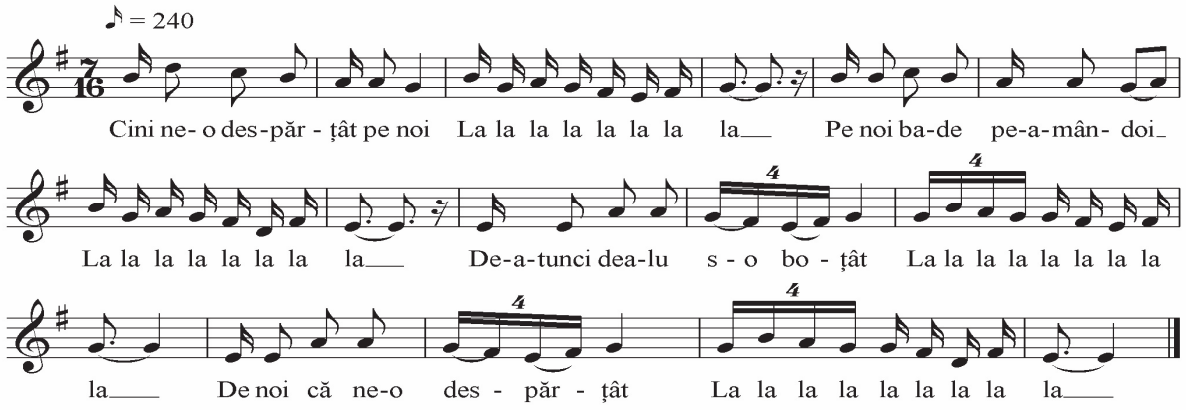

Cin' ne-o despărțât pe noi
Pe noi bade pe-amândoi
De-atunci dealul s-o boțât
De noi că ne-o despărțât.

Dealul cu pădurile
Oameni răi cu gurile
Dealul cu pădurea sa
Oameni răi cu gura rea

Mori bade să măr şi eu
Să ne facă-un copârşeu
Să ne-ngroape pe-amândoi
La arinii din zăvoi.

29. Pare-mi mie ori s-aude - Homorod

Culeg. Muntean Silvia-profesor
Inf. Clonța Maria, 50 ani, 1985

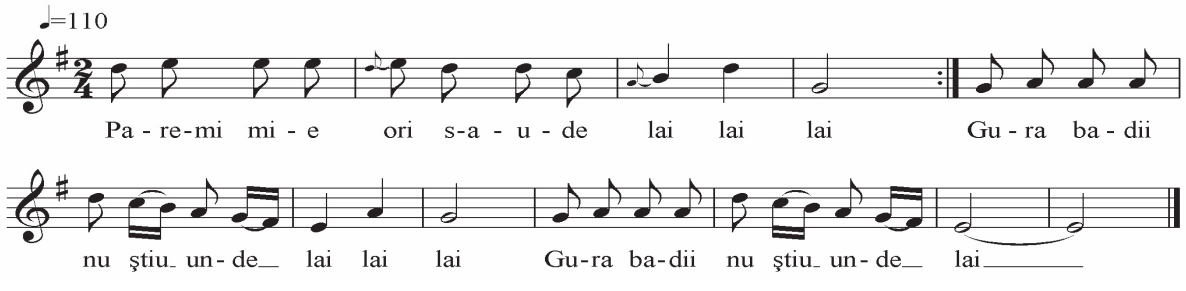

Pare-mi mie ori s-aude
Lai, lai, lai
Pare-mi mie ori s-aude
Lai, lai, lai
Gura badii nu ştiu unde
Lai, lai, lai
Gura badii nu ştiu unde
Lai.

Pare-mi mie ori se vede
Lai, lai, lai
Pare-mi mie ori se vede
Lai, lai, lai
Casa badii unde şede
Lai, lai, lai
Casa badii unde şede
Lai.

Casa şi cu grădina
Lai, lai, lai
Casa şi cu grădina
Lai, lai, lai
Care ne ştiu dragostea
Lai, lai, lai
Care ne ştiu dragostea
Lai.

30. Arde focu-n paie ude - Homorod

Culeg. Muntean Silvia-profesor
Inf. Pascu Nicodim, 59 ani, 1984

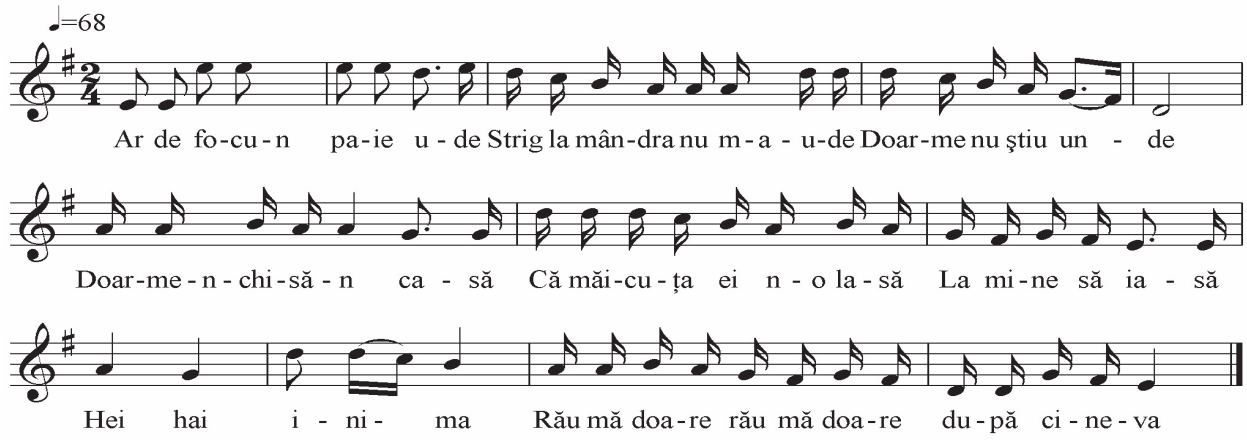

Arde focu-n paie ude
Strig la mândra nu m-aude
Doarme nu ştiu unde
Doarme-nchisă-n casă
Că măicuţa ei n-o lasă
La mine să iasă
Hei, hai, inima
Rău mă doare rău mă doare
După cineva.
Eu te-aştept bădiţă
Sara pe ulită
Dar măicuţa nu mă lasă
Ca să ies din casă
Hei, hai, inima
Rău mă doare rău mă doare
După cineva.

31. Frunză verde foaie fragă - Homorod

Culeg. Muntean Silvia-profesor
Inf. Pascu Maria, 26 ani, 1980

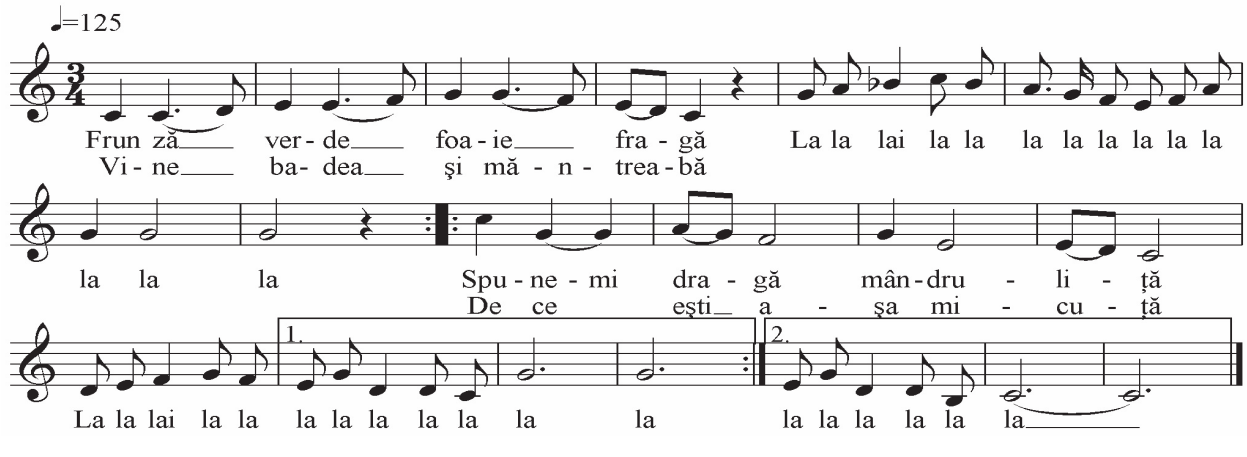

Foaie verde foaie fragă
Vine badea şi mă-ntreabă
Spune-mi dragă mândruliţă
De ce eşti aşa micuţă

Uită-te mândro la mine
Că-s de trei ori ca şi tine
Poţi să fii badeo de patru,
Că nu n-ai ştiut ce-i dragu.

Cine nu ştie ce-i dragu
Poate creşte-nalt ca bradu
Eu de-aceea n-am crescut
Că de mică am ştiut.

32. Cucuruz cu rădăcină - Bozeş

Culeg. Muntean Silvia-profesor
Inf. Rusu Maria, 52 ani, 1985

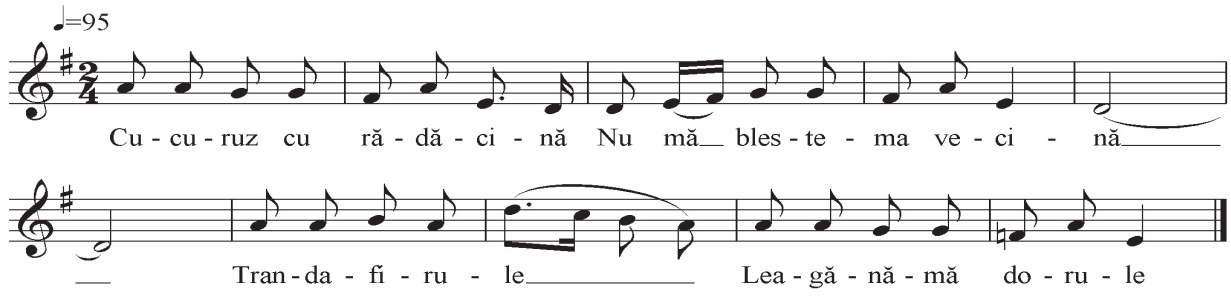

Cucuruz cu rădăcină
Nu mă blestema vecină
Trandafirule, leagănă-mă dorule

Vino sara pe la noi
Ca să dăm apă la boi
Trandafirule, leagănă-mă dorule

33. Tăt aşa-mi zâc oamenii - Văleni

Culeg. Blaga Liliana-elevă Şc.Gen. Geoagiu
Inf. Blaga Lucreţia, 57 ani, 1984

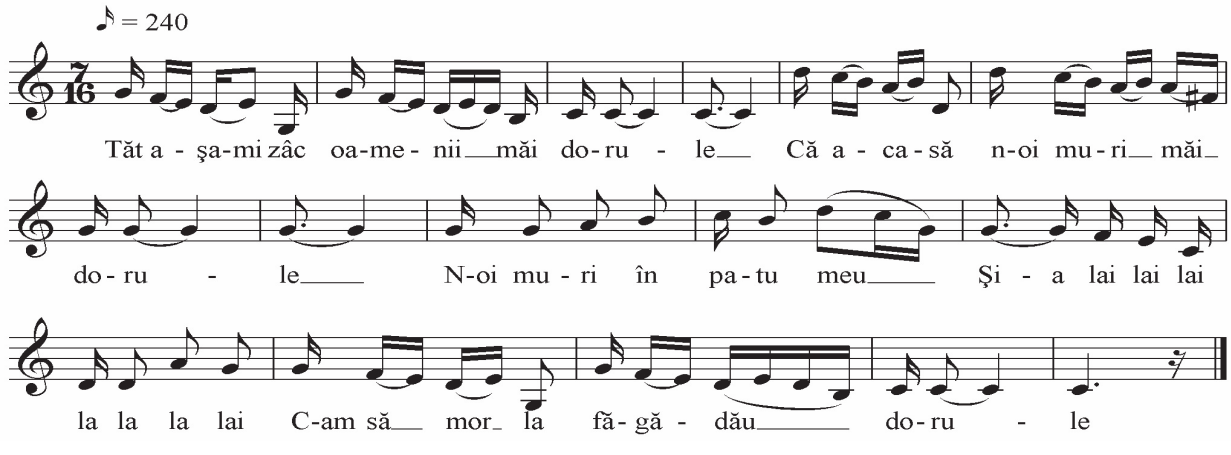

Tăt aşa-mi zâc oamenii
Măi dorule
Că acasă n-oi muri
Măi dorule
N-oi muri în patul meu
Măi
Şi-a lai la lai.....
C-am să mor la făgădău
Dorule.

Tăt aşa-mi zice lumea
Măi dorule
Că n-am să mor la casa mea
Măi dorule
Şi-n loc de graiul popii
Măi
Şi-a lai la lai.....
O să-mi cânte ceteraşii
Dorule.

Fă Doamne cu min' ce vrei
Măi dorule
Du-mă-n iad ori du-mă-n rai
Măi dorule
În iad n-oi mere nicicând
Măi
Şi-a lai la lai.....
C-am să merg în rai cântând
Dorule.

34. Măicuţă maică - Geoagiu

Culeg. Cărăguţ Mihaela-elevă Şc.Gen. Geoagiu
Inf. Cărăguţ Ioan, 38 ani, 1984

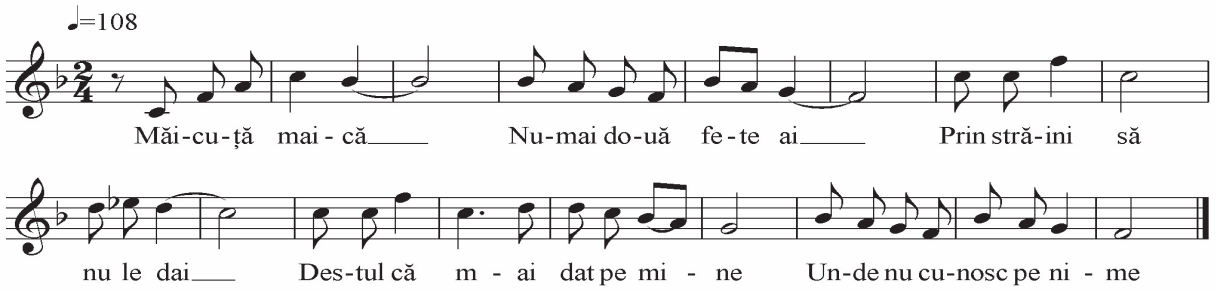

Măicuţă maică
Numai două fete ai
Prin străini să nu le dai
Destul că m-ai dat pe mine
Unde nu cunosc pe nime'

Măicuţă maică
Numai ploaia o cunosc
Ce cade de sus în jos
Şi frunza de mărăcine
Aia creşte-n sat la mine.

Măicuţă maică
Căte lacrimi am vărsat
Poţi face-o fântână-n sat
O fântână şi-o găleată
Cin trece să bea apă.

Măicuţă maică
Greu e mamă-ntre străini
Ca o floare între spini
Bate vântul şi-o clăteşte
De străini ea se loveşte.

Măicuţă maică
Du-mă mamă-ntre vecini
Să te văd sara când cini
Dimineaţa când prânzeşti
Peste zi cum mai trăieşti.

35. Teiule frunză rotată - Geoagiu

Culeg. Bulbucan Elisabeta-elevă Şc.Gen. Geoagiu
Inf. Bulbucan Maria, 49 ani, 1982

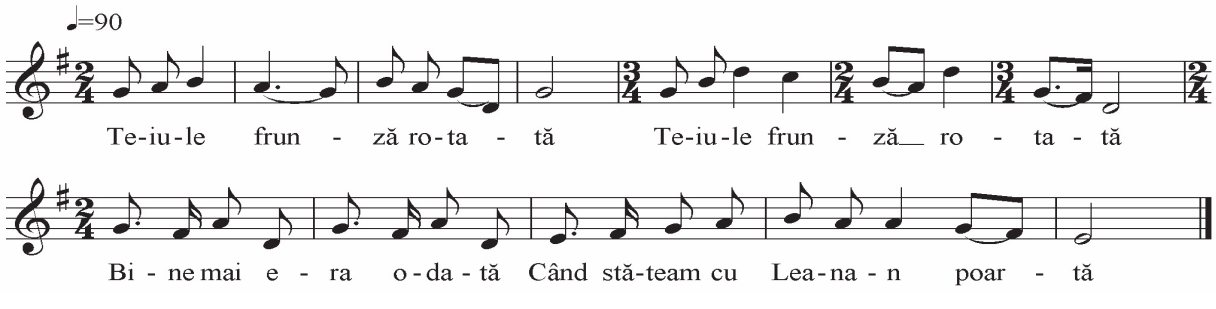

Teiule frunză rotată –bis-
Bine mai era odată
Când stăteam cu Leana-n poartă

Şi-o ţineam de cingâtoare –bis-
Şi-o-ntrebam pe cin' mai are –bis-

Ea săraca se jura –bis-
Că n-are pe nimenea –bis-

Dar aseară la fântână –bis-
O prinsăi cu doi de mână –bis-

Teiule frunză rotundă –bis-
Ia mai fă oţâr de umbră
Să mai stau cu Leana-n luncă

Tu cu umbra ta umbroasă –bis-
Eu cu mândra mea frumoasă –bis-.

36. La fereastra mândrii mele - Cigmău

Culeg. Muntean Silvia-profesor
Inf. Filip Ion, 55 ani, 1992

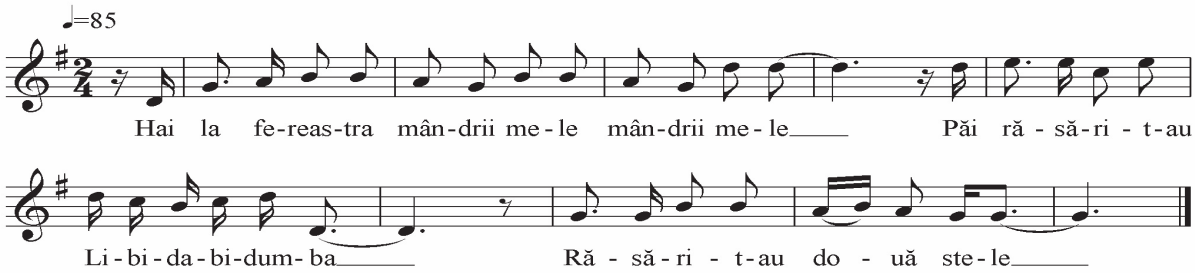

Hai
La fereastra mândrii mele
Mândrii mele
Păi răsărit-au li bi da bi dumba
Răsărit-au două stele

Hai
Nu ştiu stele-or răsărit
Răsărit
Păi nu ştiu stele-or răsărit
Ori mândra s-o logodit .

Hai
Las-o să se logodească
Logodească
Păi las-o să se logodească
Numai să nu se căiască.

Hai
Fosta-i mândro când ai fost
Când ai fost
Păi fosta-i mândro când ai fost
Şi-ai rămas vărzar de post .

Hai
Fosta-i floare de cicoare
De cicoare
Păi fosta-i floare de cicoare.
Şi-ai rămas mălai cu moare.

Hai
Fosta-i floare înflorită
Înflorită
Păi fosta-i floare înflorită
Şi-acuma eşti ofilită.

37. Iepurele-i bun de zamă - Cigmău

Culeg. Muntean Silvia-profesor
Inf. Filip Ion, 55 ani, 1992

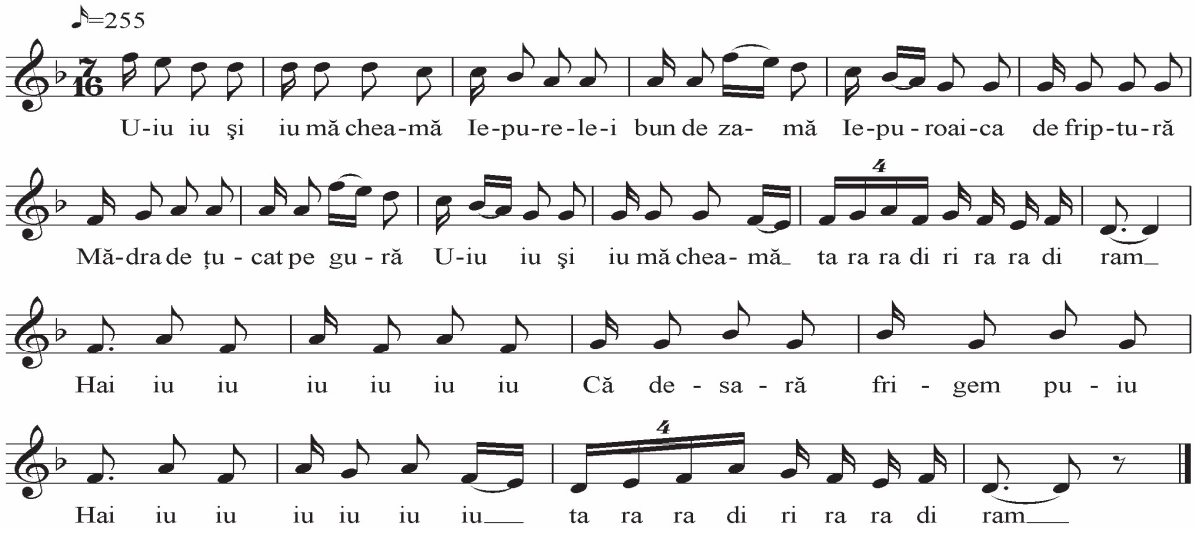

U iu iu şi iu mă cheamă
Iepurele-i bun de zamă
Iepuroaica de friptură
Mândra de ţucat pe gură

U iu iu şi u iu măi
Ta ra ra di ra ra ra di ram
Hai iu iu iu iu iu iu
Că desară frigem puiu.

U iu iu şi iu mă lele
Mămăliga ta de lele
Ce frumos ficior te cere
Io să fiu ca tine-aş mere

U iu iu şi u iu măi
Ta ra ra di ra ra ra di ram
Hai iu iu iu iu iu iu
Că desară frigem puiu.

38. Ce ne-om face - Cigmău

Culeg. Muntean Silvia-profesor
Inf. Filip Ion, 55 ani, 1992

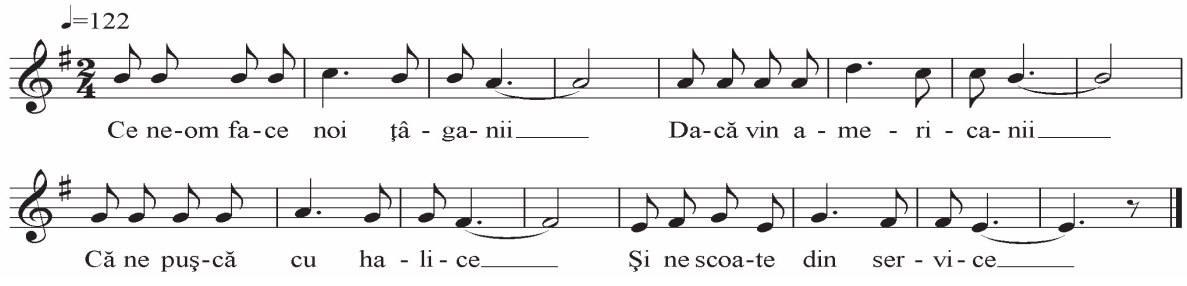

Ce ne-om face noi ţâganii
Dacă vin americanii
Că ne puşcă cu halice
Şi ne scoate din service

Ţâganii din Baia-Mare
Şi-au cumpărat ,,refuzoare"
Şi cându-i foamea mai mare
Ascultă câte-o cântare.

Hai mândruţo să fugim
La fabrică la Cugir
C-acolo îi plată bună
Cinsprezece lei pe lună.

Hai mândro cu mini la Deva
Să-ţi cumpăr un ceas Pobeda
Ceasu face tica-taca
Şi maţăle oaca-oaca.

39. Mândruţo ce suflet ai - Cigmău

Culeg. Muntean Silvia-profesor
Inf. Filip Ion, 55 ani, 1992

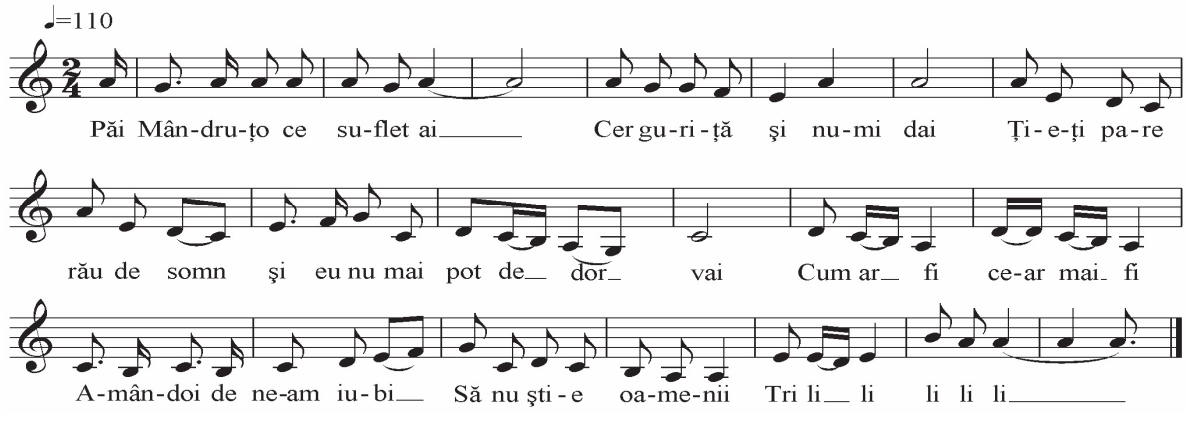

Păi mândruţo ce suflet ai
Cer guriţă şi nu-mi dai
Ţie-ţi pare rău de somn
Şi eu nu mai pot de dor.
Cum ar fi ,ce-ar mai fi
Amândoi de ne-am iubi
Tir li li li li li
Să nu ştie oamenii
Tir li li li li li .

Nu ştiu, tu mândruţa mea
Te gândeşti la mine-or ba
Ori mai ai pe cineva
De-mi încurcă dragostea
Cum ar fi ,ce-ar mai fi
Amândoi de ne-am iubi
Tir li li li li li
Să nu ştie oamenii
Tir li li li li li .

Că eu puişorul meu
N-am decât pe Dumnezău
Singur şi cu dorul tău –bis-
Cum ar fi ,ce-ar mai fi

Amândoi de ne-am iubi
Tir li li li li li
Să nu ştie oamenii
Tir li li li li li .

40. Cine-o pus crâşmuţa-n poartă - Cigmău

Culeg. Muntean Silvia-profesor
Inf. Filip Ion, 55 ani, 1992

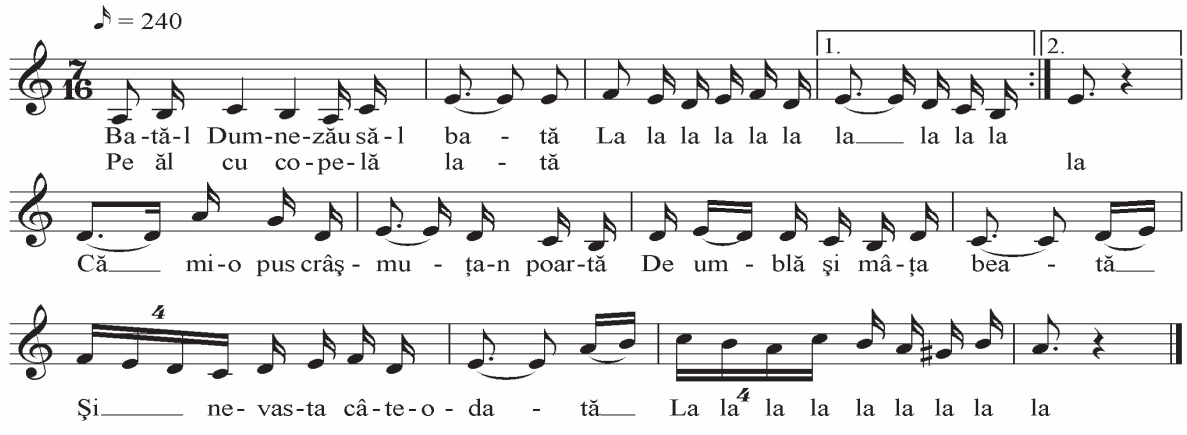

Bată-l Dumnezău să-l bată
Pe ăl cu copelă lată
Că mi-o pus crâşmuţa-n poartă
De umblă şi mâţa beată
Şi nevasta câteodată.

Sara când vin de la plug
Nu ştiu, boii să-i dejug
Ori la popa să mă duc.
Părinte, sfinţia ta,
Hai că-mi moare nevasta

Măi bărbate nu fii prost –bis-
Nevasta la crâşm-o fost.
Dacă nu mă crezi pă mine
Dascăru ştie mai bine.

Cu primaru satului –bis-
Rupt-o furca patului
Primăruşu bea cu cana
Nevasta-ţi cu damigeana.
Şi bată-l Dumnezăl să-l bată
Cine-o pus crâşmuţa-n poartă.

41. De-aş muri de dor de dor - Cigmau

Culeg. Muntean Silvia-profesor
Inf. Filip Ion, 55 ani, 1992

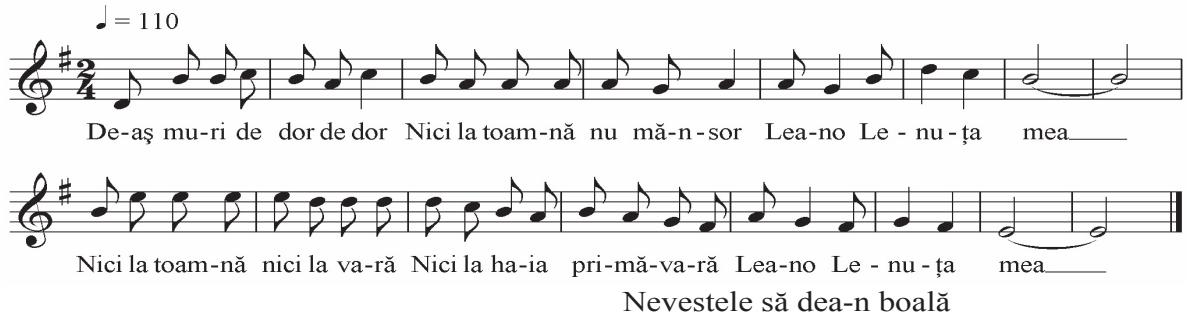

De-aş muri de dor, de dor
Nici la toamnă nu mă-nsor
Leano, Lenuţa mea
Nici la toamnă nici la vară
Nici la haia primăvară
Leano, Lenuţa mea

Nevestele să dea-n boală

Leano, Lenuţa mea
Să fac fetele să moară
Nevestele să dea-n boală
Leano, Lenuţa mea

Nu mă-nsor să-mi iau soţie

Leano, Lenuța mea
Eu să muncesc la moşie
Ea să vândă-n prăvălie
Leano, Lenuța mea

Ea să vândă la creioane
La feciori să dea bomboane
Leano, Lenuța mea
Ea să vândă la peniță
La feciori să dea guriță
Leano, Lenuța mea.

42.Cântecul lui Vălean -Bozeş

Culeg.Muntean Silvia-profesor
Inf. Buda Adam, 75 ani, 1985

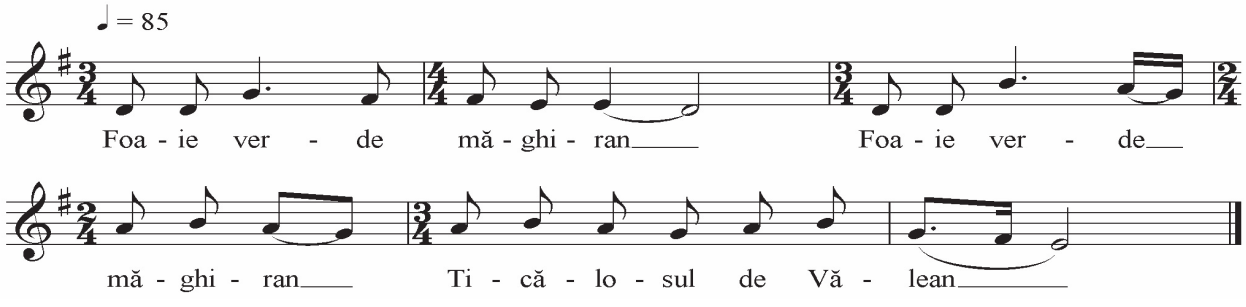

Foaie verde măgheran(bis)
Ticălosu de Vălean

Când venea duminica(bis)
Văleanu nost se găta

Şi pe uliță pornea(bis)
Cu trei mândre-alăturea

La o cas-o fată dragă(bis)
Scoase capu pe fereastră

Haida hai Vălene-n casă
Vinul roşu-i pus pe masă

Vinul roşu-i îndulcit(bis)
Pentru tine drag iubit

Vălean fata asculta(bis)
Şi în casă că intra

Cu mândra lui închina(bis)
Vinul roşu că gusta

Apoi capul îl durea
Şi acasă se-ntorcea
Şi pe maică-sa ruga
Fă-mi măicuță dragă patul(bis)
Că mă doare tare capul

Maica patul îi făcea(bis)
Şi la mândre blestema

Eu ți-am spus şi ți-oi mai spune(bis)
Mândrele capul ți-or pune

Spusu-ți-am Vălene spus(bis)
Mândrele capul ți-or pus

Când era la miez de noapte(bis)
Văleanu era pe moarte

Când era la miez de zi(bis)
Văleanu nostru muri

Clopotele când băteau
Oamenii se întrebau
Cine oare-o mai murit?

O murit Vălean murit
Cu vin roşu otrăvit
De mândra ce l-o iubit.

43.Cântecul lui Vălean -Geoagiu

Culeg.Lup Marius-elev Şc. Gen. Geoagiu
Inf. Lup Gheorghe, 38 ani, 1984

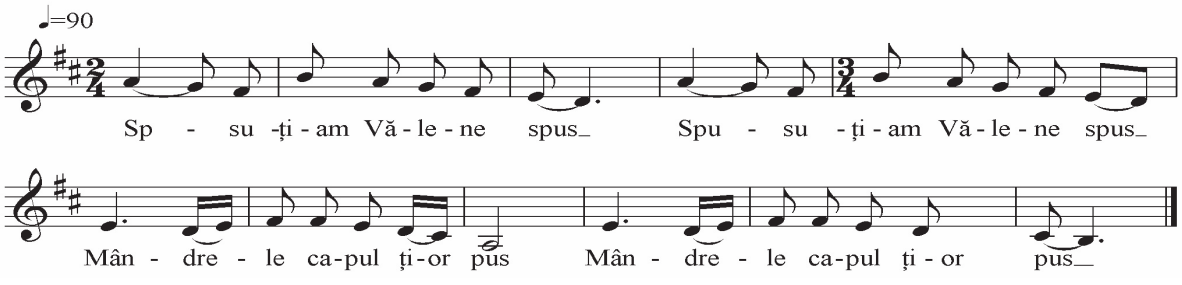

Spusu-ți-am Vălene spus (bis)
Mândrele capul ți-o pus(bis)

Eu ți-am spus şi ți-oi mai spune(bis)
Mândrele capul ți-or pune(bis)

Când era duminica(bis)
Vălean în sat că pleca
Cu trei mândre-alăturea

Numai dragă mândra lui
Scoasă capu pă fireastră
Haida, hai Vălene-n casă
Vinul roşu-i cald pe masă.

Vinul roşu-i îndulcit
Pentru tine pui iubit.
Vălean în casă intra
Din vin roşu că gusta

Rău capul că îl durea(bis)
Şi spre casă că pleca(bis)

Fă-mi măicuță dragă patul
Că mă doare tare capul
Maica patul că-i făcea
Şi la mândre blestema.

Eu ți-am spus şi ți-oi mai spune(bis)
Mândrele capul ți-or pune(bis)

Când era la miez de noapte(bis)
Văleanu trăgea pe moarte(bis)

Când era la cântători
Pe Vălean îl trec fiori
Când era la miez de zi
Văleanu nostru muri.

44.Omu-n lume cât trăieşte -Geoagiu

Culeg. Alb Mariana-elevă, Şc. Gen. Geoagiu
Inf. Alb Ana,34 ani,1984

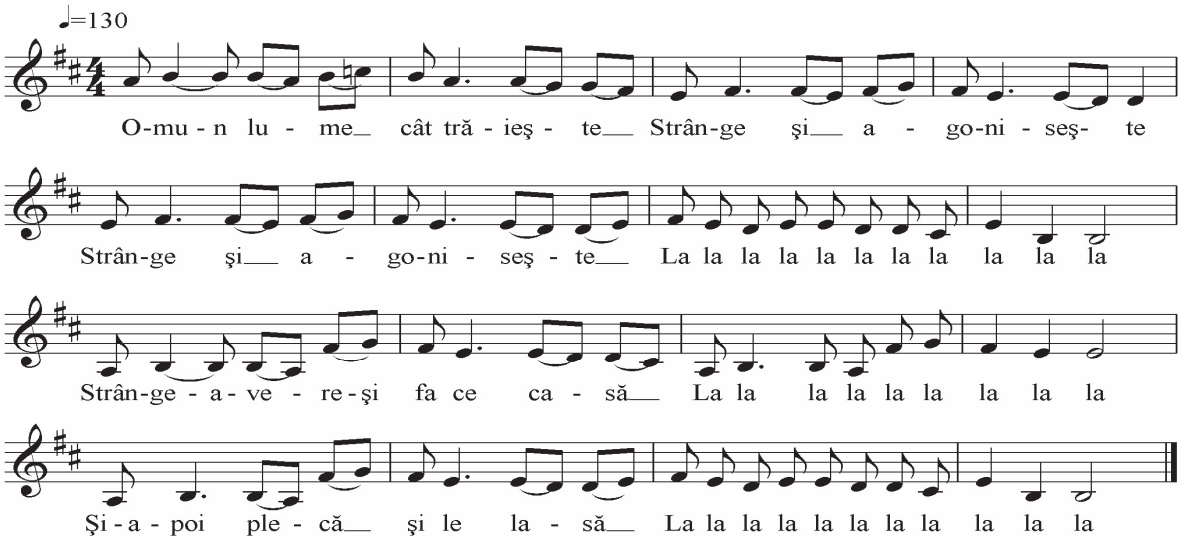

Omu-n lume cât trăieşte
Strânge şi agoniseşte(bis)

Tra, la, la,.....
Strânge-avere-şi face casă

Tra, la, la,.....
Şi-apoi moare şi le lasă
Tra, la, la,.....

Omule ce viaţă ai
Mândră ca floarea de mai (bis)
Tra, la, la,.....
Vinde-averea şi-ţi bea banii
Tra, la, la.....
Numai să-ţi rămână anii
Tra, la, la.....

Strânge omul ca furnica
De moare nu ia nimica(bis)
Tra, la, la.....

Patru scânduri prinsă-n cui
Asta e averea lui
Tra, la, la.....
Patru scânduri jeluite
Şi cinci cuie ruginite.
Tra, la, la.....

Omule de ce trăieşti
Dacă tot îmbătrâneşti(bis)
Tra, la, la.....
Mai bine de ai tăi
Tra, la, la.....
Şi n-ai mai îmbătrâni
Tra, la, la.....

45.Văzui toamna cum se lasă – Geoagiu Băi

Culeg.Olar Nicoleta-elevă
Şc. Gen. Geoagiu
Inf. Hancheş Victoria, 63 ani, 1984

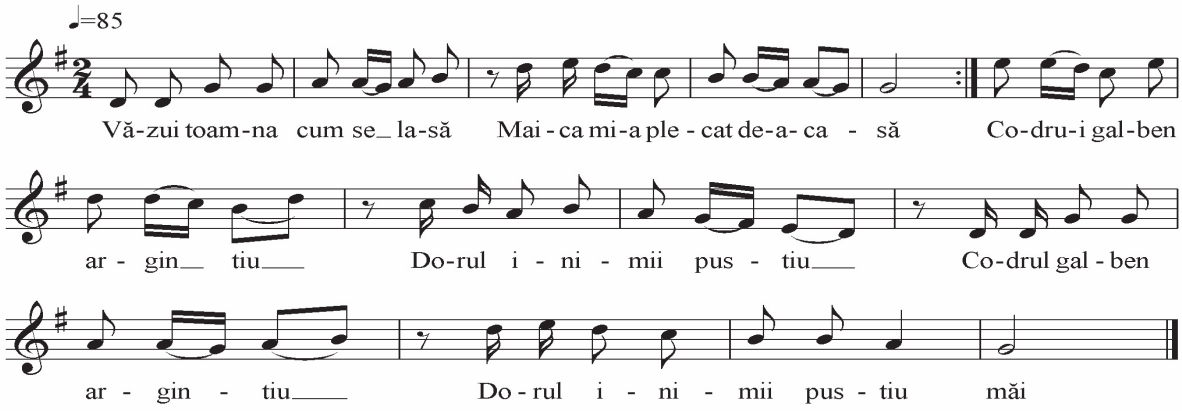

Văzui toamna cum se lasă
Neica mi-a plecat de-acasă
Codru-i galben auriu
Dorul inimii pustiu.

Cade frunza pe cărare
Eu am numai supărare

C-ai plecat neică în lume
Şi n-ai mai venit la mine.

Neiculiţă de-al tău dor
Nici noaptea nuu pot sş dorm măi
Nu pot noaptea să mă culc
Nici pe tine să mă uit măi.

46. Oltu-i mare luntrea-i mică -Bozeş

Culeg.Moloţ Adina –elevă
Şc. Gen. Geoagiu
Inf. Moloţ Valeria ,61 ani, 1984

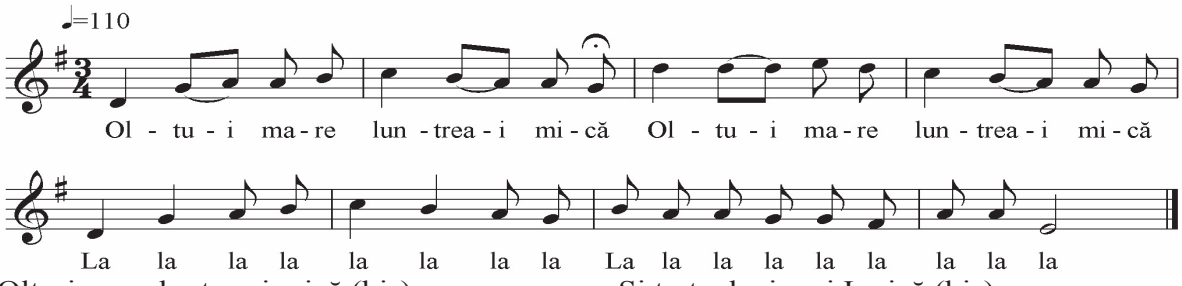

Oltu-i mare luntrea-i mică (bis)
La, la, la.....

Şi tu te duci mai Ionică (bis)
La, la, la.....

Măcar de m-aş îneca măi (bis)

Numai s-o văd pe mândra (bis)

Cum o bate maică-sa măi (bis)

Cu un fir de lămâiță (bis)

Peste-a ei dulce guriță (bis)

Cu un fir de busuioc (bis)

Peste subțirel mijloc (bis).

47. Bată-te mândruțo bată - Homorod

Culeg.Muntean Silvia-profesor
Inf.Pascu Nicodim ,59 ani ,1985

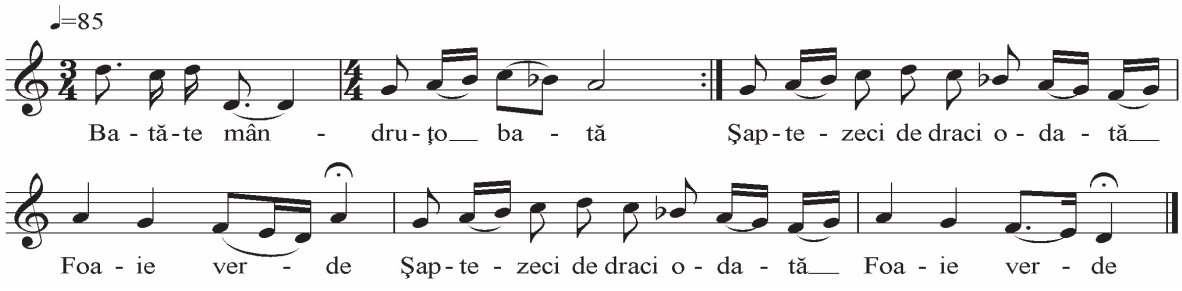

1. Bată-te mândruțo bată (bis)
Şaptezăci de draci odată
Foaie verde
Şaptezăci de draci odată
Foaie verde.

2. Te-am iubit ca pe-o copilă (bis)
Te-am lăsat ca pe-o străină
Foaie verde
Te-am lăsat ca pe-o străină
Foaie verde.

3. Când ți-o fi mândro mai bine (bis)
Şapte doctori lângă tine
Foaie verde
Şapte doctori lângă tine
Foaie verde.

48. Taie badea coasa-n iarbă - Geoagiu

Culeg.Muntean Silvia –profesor
Inf.Cristea Valeria ,55 ani ,1985

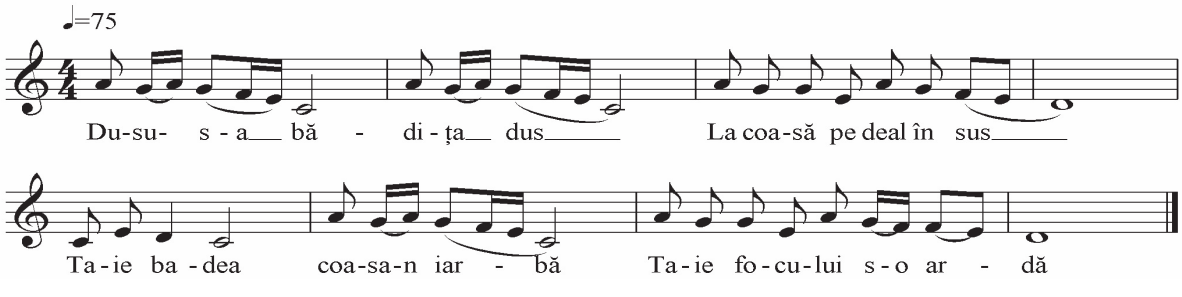

1. Dusu-sa bădița dus
La coasă pe deal în sus
Taie badea coasa-n iarbă
Taie focului s-o ardă

2. Să cosască fân pe roua
Rupa-i-să coasa-n două
Taie badea coasa-n iarbă
Taie focului s-o ardă

3. Să cosască floricele
Rupă-i-să coasa-n ele
Taie badea coasa-n iarbă
Taie focului s-o ardă.

49. Lună lună eşti nebună – Homorod

Culeg.Muntean Silvia –profesor
Inf.Clonţa Maria ,50 ani ,1985

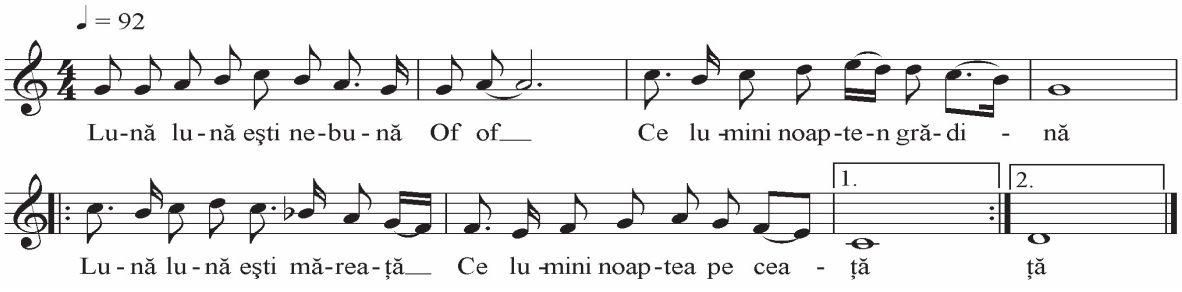

Lună, lună eşti nebună măi ,măi
Că lumini noaptea-n grădină
Lună ,lună eşti măreaţă
Că lumini noaptea pe ceaţă
Lună ,lună eşti măreaţă
Că lumini noaptea pe ceaţă

Că de la lumina ta of ,of
Tu mi-ai stricat dragostea
Lună ,lună lucitoare
Ce lumini noaptea-n cărare
Lună ,lună lucitoare
Ce lumini noaptea-n cărare.

Lună ,lună eşti nebună of ,of
Că lumini noaptea-n grădină
Lună ,lună lucitoare
Ce lumini noaptea-n cărare
Lună ,lună lucitoare
Ce lumini noaptea-n cărare.

50. Colea-n vale la doi fagi – Renghet

Culeg.Muntean Silvia –profesor
Inf.Popa Aurel ,74 ani ,1985

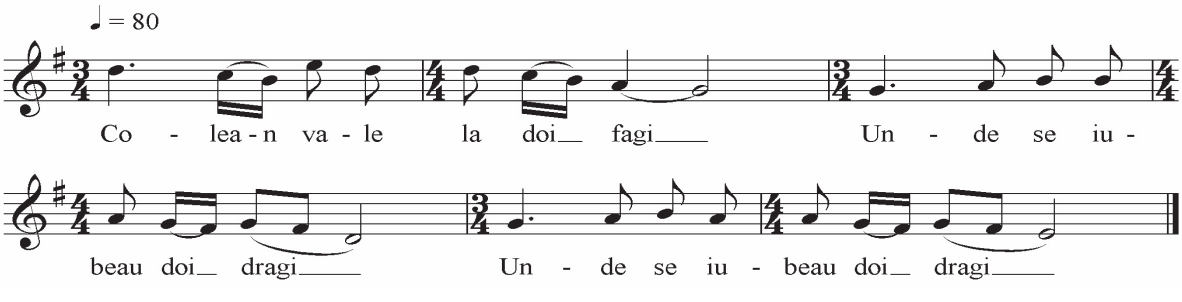

Colea-n vale doi fagi
Unde se iubeau doi dragi (bis)

Când au fost la logodit (bis)
Părinţii nu i-o-nvoit

Ei tare s-au supărat
De mână că s-au luat
Şi în râu s-au înecat

Şi le spun părinţilor
Lăsaţi fii-n voia lor

51. Lelea Floare – Bozeş

Culeg.Muntean Silvia –profesor
Inf.Rusu Maria ,52 ani ,1985

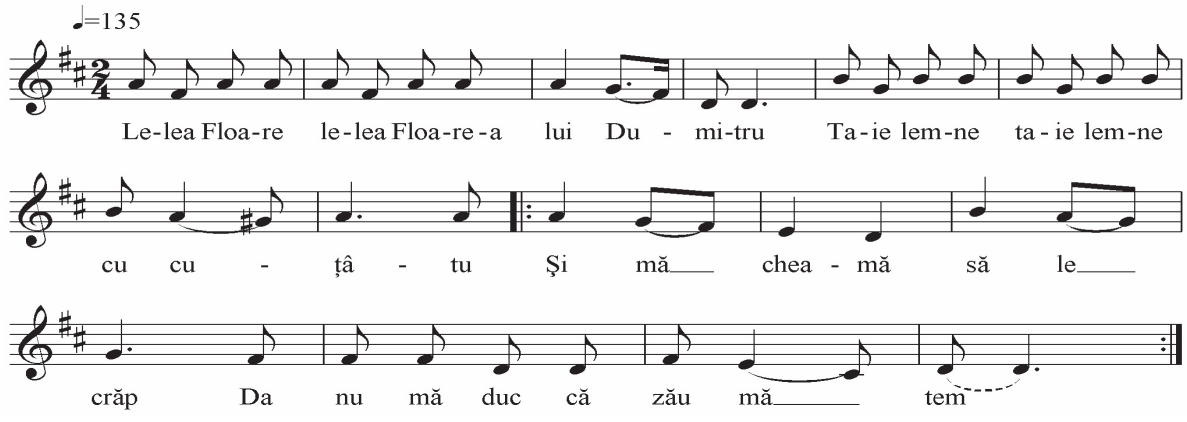

Lelea Floare,lelea Floare-a lui Dumitru
Taie lemne ,taie lemne cu cuţâtu
Şi mă cheamă să le crep
Da nu mă duc că zău mă tem.
Şi mă cheamă să le crep
Da nu mă duc că zău mă tem

Lele Floare ,lele Floare leagă-mi capu
Leagă-mi capu ,leagă-mi capu că mă doare
Şi mi-l leagă c-o ştergură
Că-i bolnav de beutură
Şi mi-l leagă c-o ştergură
Că-i bolnav de beutură.

Eu mă duc ,eu mă duc la lelea Floare
Cu ulcica ,cu ulcica după moare
Ea în loc să-mi deie moarea
Îmi arată cepuitoarea
Ea în loc să-mi deie moarea
Îmi arată cepuitoarea

52. Când meri bade la pădure - Văleni

Culeg.Blaga Liliana-elevă
Şc.Gen.Geoagiu
Inf.Blaga Lucreţia ,56 ani , 1984

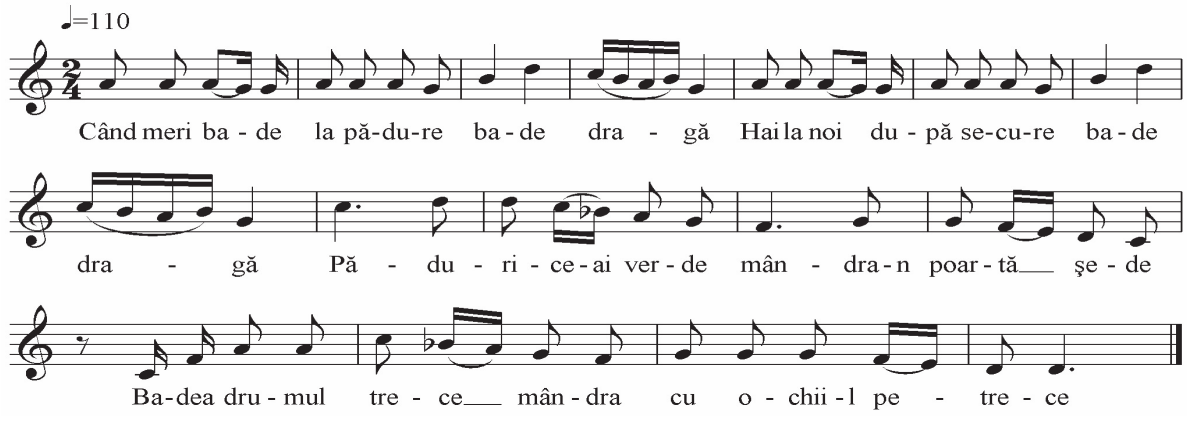

Când meri bade la pădure bade dragă
Hai la noi după secure bade dragă

Păduricea-i verde mândra-n poartă şede
Badea drumul trece mândra cu ochii-l petrece

Să-ţi dau apă din pahar bade dragă
Să nu strici ceva la car bade dragă

Păduricea-i verde mândra-n poartă şede
Badea drumul trece mândra cu ochii-l petrece

Să-ți dau apă cu ulcica bade dragă
Să nu strici la car nimica bade dragă

Păduricea-i verde mândra-n poartă şede
Badea drumul trece mândra cu ochii-l petrece

CAPITOLUL V

CÂNTECE DE CĂTĂNIE , OSTĂŞEŞTI

Plecarea în război sau în armată a tinerilor a stârnit întotdeauna o seamă de sentimente contradictorii, care au fost motiv de inspiraţie pentru oameni, realizându-se cântece pe această temă.Am găsit şi noi astfel de cântece pe care le redăm în continuare.

Acestea şi altele de acest fel vor aminti urmaşilor noştri de faptul că în anul 2006 s-a eliminat prin Decret de Stat obligativitatea participării tinerilor la stagiul militar.

1. Într-o sâmbătă spre seară - Orăştie

Culeg.Grigorie Sorina-elevă
Şc.Gen.Nr.1 Orăştie
Inf.Grigorie Maria-1985

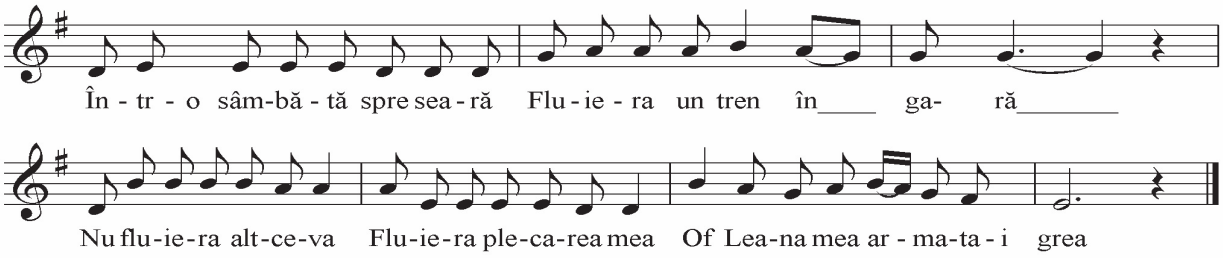

Intr-o sâmbătă spre seară
Fluiera un tren în gară
Nu fluiera altceva
Fluiera plecarea mea
Of,Leana mea armata-i grea!

După două luni de zile
O mică scrisoare-mi vine
Scrisoare de la măicuța
Că se mărită Lenuța.
Of,Leana mea armata-i grea!

Când scrisoarea o citii
La maior eu că fugii.
Bună seara domn maior,
Dați-mi voie să mă-nsor.
Of,Leana mea armata-i grea!

Şi maiorul fiind bun
Imi făcu foaie de drum
Şi maiorul fiind bun
Imi făcu foaie de drum
Of,Leana mea armata-i grea!

Drum la deal şi drum la vale
Mă-ntâlnii cu Leana-n cale.
Bună ziua tu Lenuță,
Să trăieşti şi tu Gheorghiță.
Of,Leana mea armata-i grea!

Măi Gheorghiță vii acasă
Şi eu mâine sunt mireasă,
Sunt mireasa altuia
Pentru neglijența ta.
Of,Leana mea armata-i grea!

2. Frunză verde foi mărunte - Geoagiu Băi

Culeg.Olar Nicoleta-elevă
Şc.Gen.Geoagiu
Inf.Olar Elena,62 ani,1984

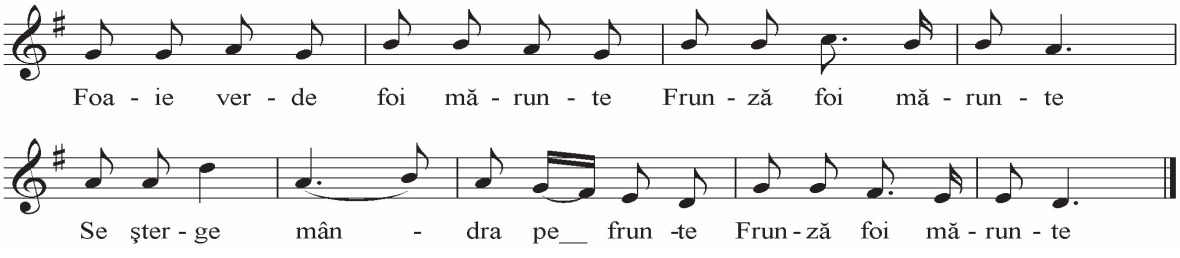

Foaie verde foi mărunte
Frunză foi mărunte
Se şterge mândra pe frunte
Frunză foi mărunte

Nu se şterge de-asudată
Frunză foaie lată
Se şterge de supărată
Frunză foaie lată

Că pleacă badea-n armată
Frunză foaie lată
Ia-mă bădiţă cu tine
Frunză de măline

Eu mîndruţo te-aş lua
Frunză viorea
Dar armata-i tare grea
Frunză viorea

De-ar fi puşca iarbă verde
Frunză foaie verde
Regimentul plin de fete
Frunză foaie verde

Şi-a mea mândră căpitan
Frunză tulipan
Aş mai cătăni un an
Frunză tulipan

3. Pleacă trenul din Ardeal -Orăştie

Culeg.Hasna Maria-elevă
Şc.Gen.Nr.1 Orăştie
Inf. Hasna Elena,31 ani,1985

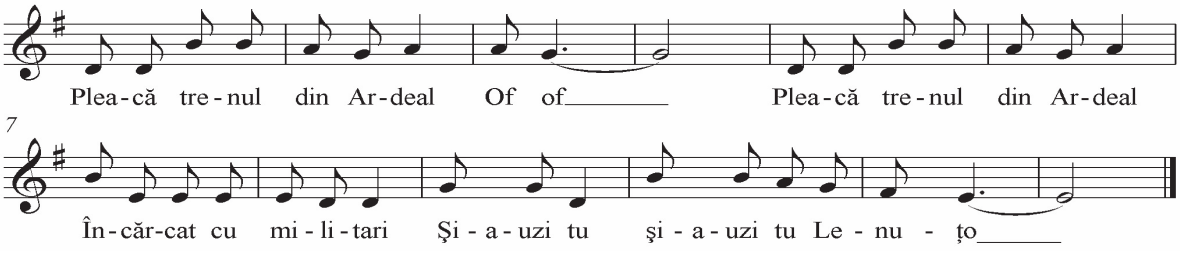

Pleacă trenul din Ardeal of ! of !
Pleacă trenul din Ardeal
Încărcat cu militari
Şi-auzi tu şi-auzi tu Lenuţo!

Şi-l întreabă colonelul of ! of !
Şi-l întreabă colonelul
De ce plânge Ionelul
Şi-auzi tu şi-auzi tu Lenuţo !

Ori i dor de casă tare of ! of !
Ori i dor de casă tare
Ori i grea arma-n spinare.
Şi-auzi tu şi-auzi tu Lenuţo!

Nu mi-i grea arma-n spinare of ! of !
Nu mi-i grea arma-n spinare
Dar mi-i dor de-acasă tare.
Şi-auzi tu şi-auzi tu Lenuţo!

C-am lăsat trei surioare of ! of !
C-am lăsat trei surioare
Şi-o mândruţă ca o floare.
Şi-auzi tu şi-auzi tu Lenuţo!

Surioara cea mai mică of ! of !
Surioara cea mai mică
Mi-o trimis o scrisorică.
Şi-auzi tu şi-auzi tu Lenuţo!

Surioara cea mai mare of ! of !
Surioara cea mai mare
Mi-o trimis felicitare.
Şi-auzi tu şi-auzi tu Lenuţo!

Iar mândruţa ca o floare of ! of !
Iar mândruţa ca o floare
Mi-o trimis o sărutare.
Şi-auzi tu şi-auzi tu Lenuţo!

4. Pe dinsus de Baia Mare - Aurel Vlaicu

Culeg. Rusan Elena – elevă
Şc. Gen. Nr.1 Orăştie
Inf.Rusan Veronica, 65 ani, 1985

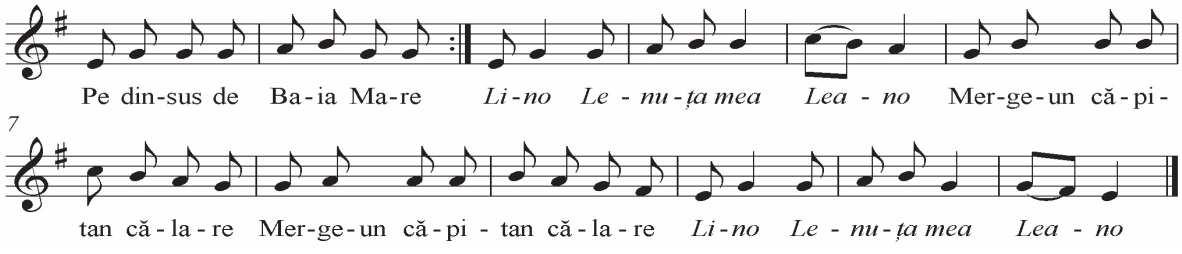

Pe dinsus de Baia Mare
Lino Lenuţa mea Leano
Merge-un căpitan călare-bis-
Lino Lenuţa mea Leano

Căpitanul fluierând
Militarii toţi plângând.

De ce plângeţi militari
Ori vi-i dor de fete mari?

Nu ni-i dor de fete mari
Dar ni-i frică de maghiari.

N-am mai cosit prin fâneaţă
N-am mai strâns fete în braţă.

Căpitane, căpitane
Ia mai intră-n cancelarie

Şi caută prin dosare
Foaia mea de liberare!

5. Ieşi măicuţă la răscruce -Geoagiu

Culeg. Mocanu Dorina-elevă
Şc.Gen.Geoagiu
Inf. Mocanu Sofia 1984

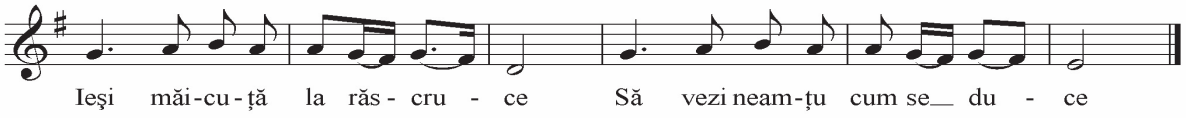

Ieşi măicuţă la răscruce
Să vezi neamţu cum mă duce

Neamţu merge tot călare
Eu cu raniţa-n spinare

Neamţu-n urmă tot cântând
Eu-nainte suspinând

Şi din gură cuvântând(bis)

Neamţule nu mă-mpuşca
Că mă doare inima

C-am lăsat trei surioare
Şi-o măicuţă iubitoare

Fetele s-or mărita
Şi măicuţa m-aştepta.

6. M-o luat neamțu cătană – Văleni (Mermezău)

Culeg. Muntean Silvia-profesor
Inf. Rusan Ionel, 58 ani, 2005

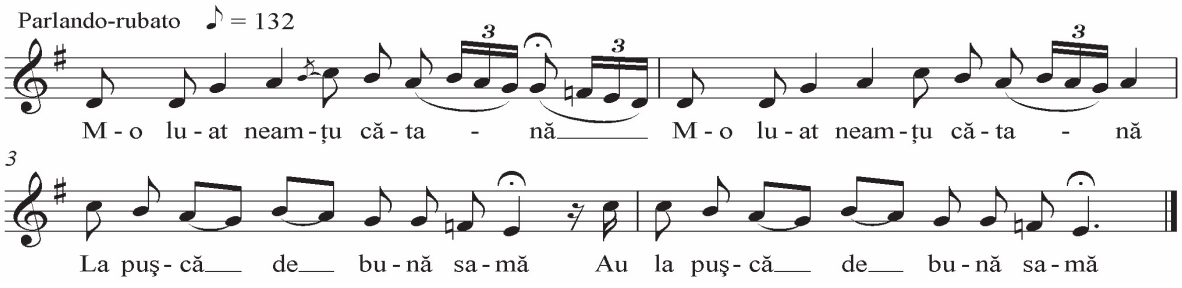

M-o luat neamțu cătană-bis-
La puşcă de bună samă-bis-

Eu la puşcă n-am fost bunu-bis-
Şi m-o dat neamțu la tunu-bis-

Neamțule dă-mi drumu-acasă
C-o crescut iarba de coasă.

Şi mi-e holda de plivitu
Şi mândruța de iubitu.

Eu cătană la-mpăratu
Mândra-o răsculat tot satu.

Decât la-mpărat cătană
Mai bine-n codru cu pană.

Că din codru vii acasă
Din cătane nu te lasă.

7. Mai 'nainte - Geoagiu

Culeg.Muntean Silvia-profesor
Inf.Cristea Valeria,55ani, 1985

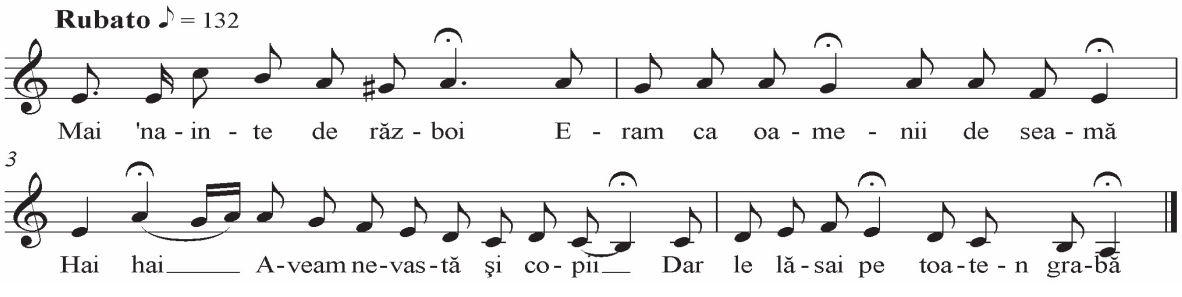

Mai 'nainte de război
Eram ca oamenii de seamă
Hai,hai
Aveam nevastă şi copii
Dar le lăsai pe toate-n grabă.

Şi-apoi când țara ne-a chemat
Ca să ne facem datoria
Hai,hai
Lăsai la margine de sat
Pe drăgălaşa mea Maria.

Când m-am întors în satul meu
Atunci îmi spuseră vecinii
Maria- i de ruşine-n sat
Căci trăise cu străinii.

Cum ai putut să fii mişea
Când eu eram în țări străine
Să mă înşeli în casa mea
Când eu gândeam numai la tine?

Inelul dat acum doi ani
Nu ți-a vorbit nimic de mine?
El nu ți-a spus că sunt orfan
Şi că te am numai pe tine?

CAPITOLUL VI

MELODII DE JOC

Repertoriul de dansuri populare se execută pe melodii care împreună alcătuiesc o altă formă de exprimare a localnicilor, mărturie a optimismului şi vitalităţii sale. Dansurile se deosebesc din punct de vedere coregrafic, ritmul fiind elementul caracteristic de expresie peste care se împletesc o mulţime infinită de melodii.

Căluşarul, dans ceremonial la origine, îşi face simţită prezenţa cu ocazia sărbătorilor de iarnă când dansatorii duc cu ei colindele de gazdă.

Alte dansuri specifice zonei sunt: Mărunta, Haţegana, Învârtita, Ţarina, Ţopăita, Bătuta, Haidăul, Romana, Fecioreasca.

Am înregistrat puţine melodii de joc nepropunându-mi acest lucru, dintre care unele mi-au fost fluierate cu gura, iar altele au fost cântate la vioară . Pe acestea le-am pus pe note si le puteţi vedea în cele ce urmează**.**

1. Învârtita „Frunza” (Renghet)

Inf. Stoica Alexandru, vioară
84 ani, 1985

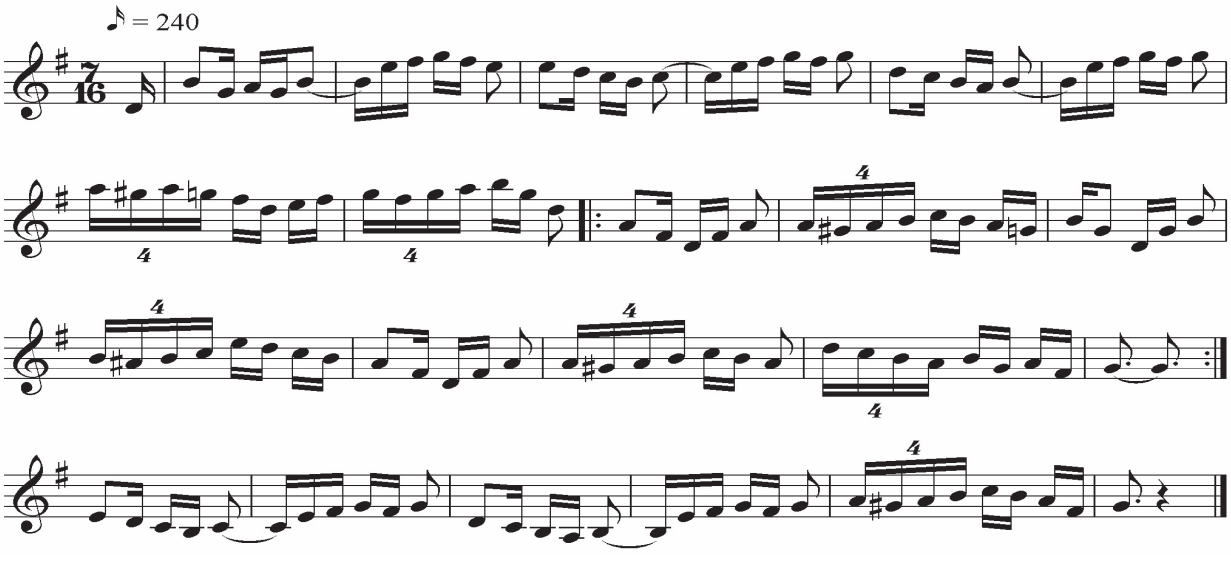

2. Învârtită (Renghet)

Inf. Stoica Alexandru, vioară
84 ani, 1985

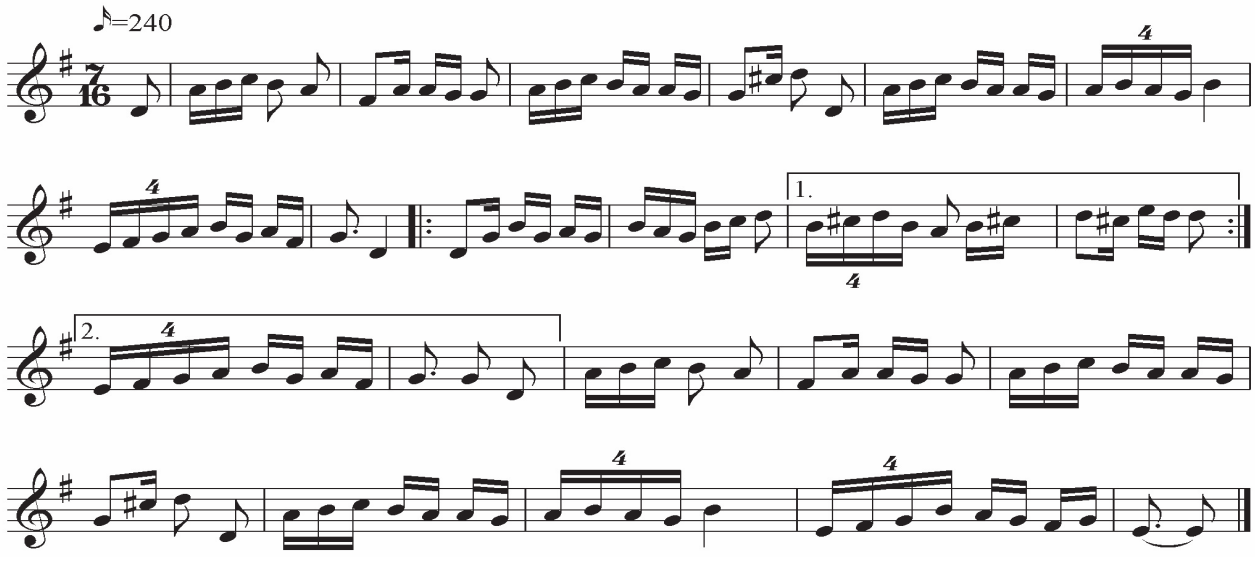

3. Bătută (Renghet)

Inf. Stoica Alexandru, vioară
84 ani, 1985

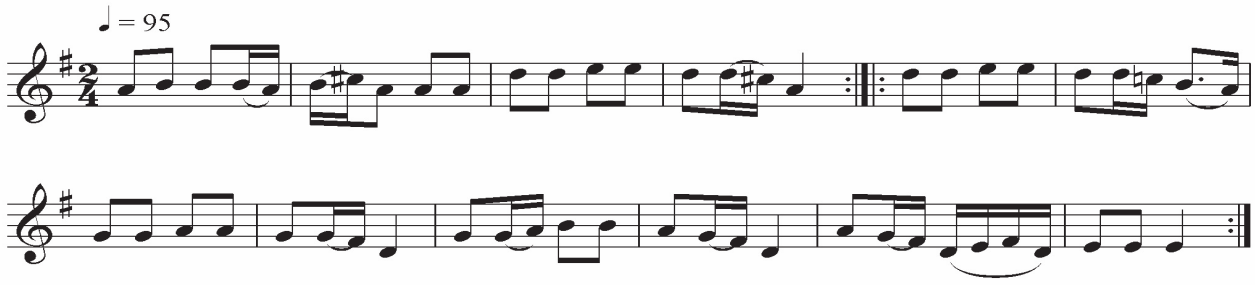

4. Învârtită (Renghet)

Inf. Stoica Alexandru, vioară
84 ani, 1985

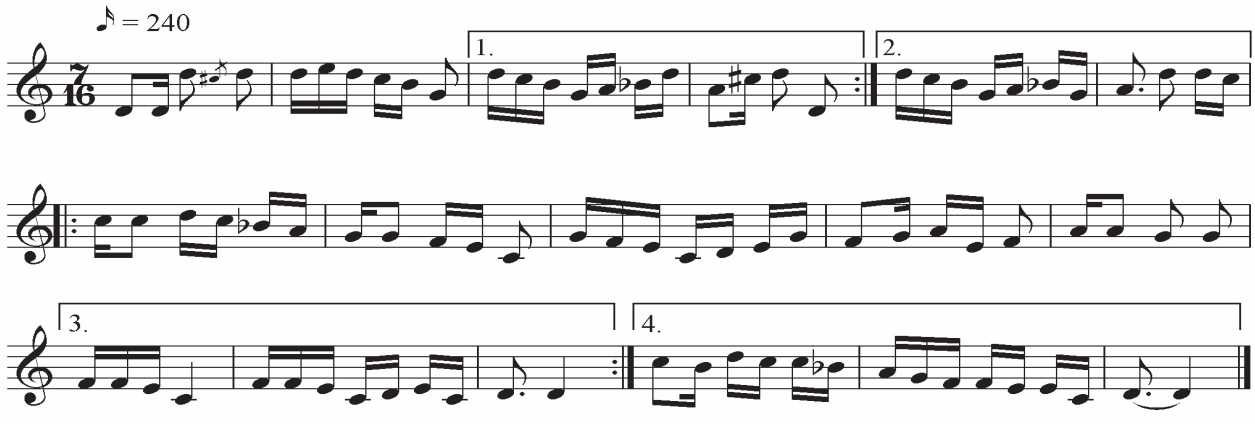

5. Romana (Geoagiu)

Inf. **Rus Ileana**, voce
21 ani, 1992

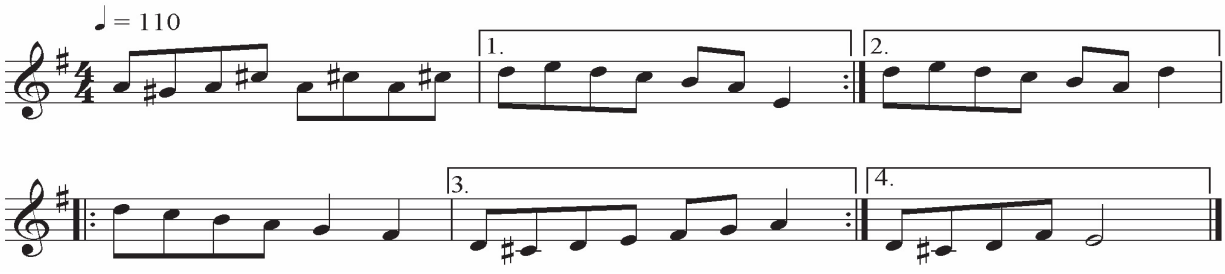

6. Haidău (Geoagiu)

Inf. **Rus Ileana**, voce
21 ani, 1992

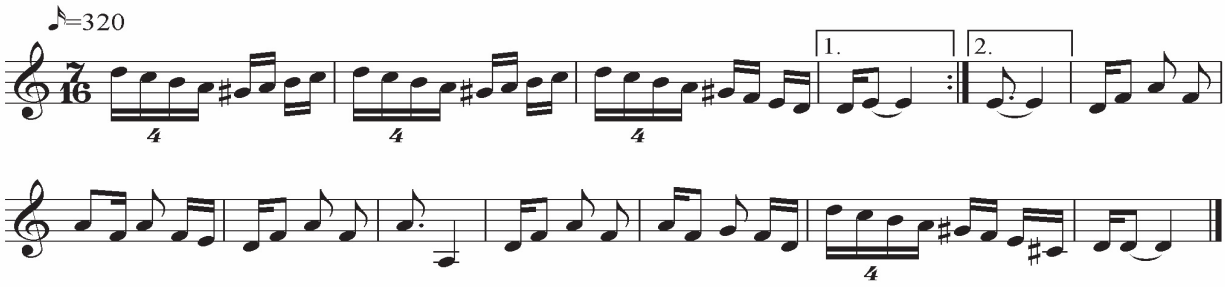

7. Învârtita (Geoagiu)

Inf. **Rus Ileana**, voce
21 ani, 1992

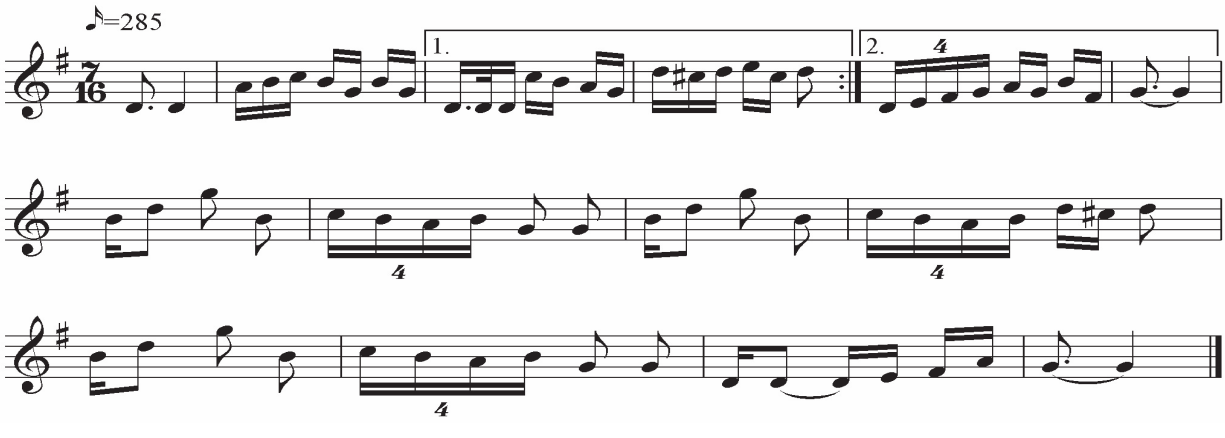

8. Învârtită „A boului” (Geoagiu)

Inf. Bacrău Buți , lăutar
65 ani 1969

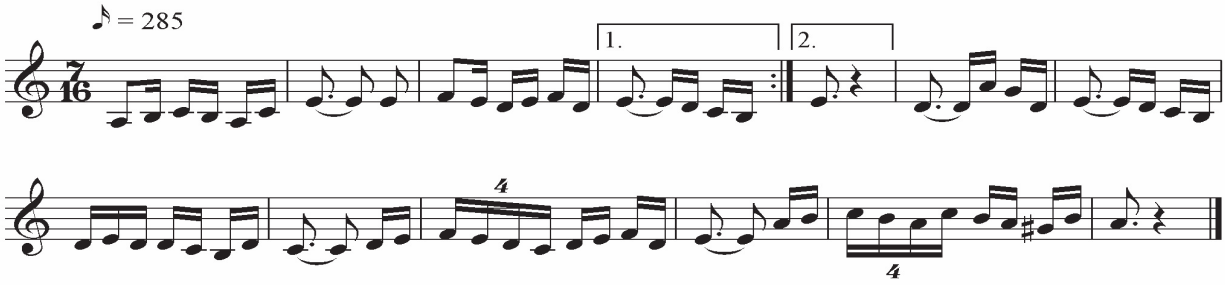

Indice de culegători

I. Colinde

1. Adamescu Iuliana - 44
2. Aleman Manuela - 56
3. Avram Daniel – 150,151,152
4. Bilţog Cristian – 82,83
5. Bogdănescu Mihai - 13
6. Bucur Lucica – 121,122
7. Burs Claudiu - 84
8. Cherecheş Corina - 69
9. Ciolan Liliana – 102,103,104,105,106
10. Cristian Cristina
11. Cuteanu Marcel - 125
12. Dănescu Corina - 91
13. Demian Rareş – 92,93
14. Dobrotă Florin – 108,112,113,114
15. Dumitru Roxana – 88
16. Galea Iulia – 8,910,
17. Gălăţan Mihai – 126,127,128,129,130,131,132,133,134
18. Gârjob Maria - 59
19. Ghigu Ileana – 142,143,144
20. Glodeanu Anca - 63
21. Haţegan Dorel - 123
22. Herţa Florina
23. Istrătoi Călin – 94,95
24. Jibotean Cornelia – 110,111
25. Jibotean Sorin - 109
26. Joca Puşa - 52
27. Lăscoi Ioan – 15,16
28. Lăscoi Mihaela – 24,25,26,27,28,29,30,31,32,33, 34,35,36,37
29. Lefter Raul– 3
30. Manta Mihaela – 14,17,18,19
31. Mitu Sorina - 124
32. Mocanu Dorina - 64
33. Muntean Silvia - 5, 6,7,11,20,21,22,23,38,39,40,41, 42,43,46,48,49,50,51,70,71,72, 73,76,78,79,80,81,86,87,89,90, 119100,101,135,136,137,138,139,140,141,145,146,147,148,149
34. Nasta Andrei– 4,115,116,117,118
35. Nasta Nicuşor - 45
36. Noja Elena – 54,57,58
37. Pop Ioana - 96
38. Popa Elena– 1
39. Roşu Maria - 60
40. Rusan Daniela - 53
41. Rusan Elena - 153
42. Săndescu Simona – 2
43. Stănilă Marius – 65,66,67,68
44. Stârc Andreea – 97,98
45. Stoica Cristian - 107
46. Stoica Sonia - 47
47. Şofrone Ioan - 61
48. Şendrescu Monica – 12,120
49. Tăban Elena – 74,75,77,85
50. Tonceanu Dragoş
51. Trucă Adrian – 55,62
52. Zaharie Dan - 99

II. Obiceiuri de primăvară

1. Budoi Iulia - 6
2. Cristian Andreiu - 8
3. Cristian Cristina - 3
4. Răceu Ramona - 7
5. Romoşan Ana Maria – 1,2
6. Truca Elena – 9

III. Obiceiuri ocazionale

1. Gridan Rareş – 12
2. Herţa Florina – 14
3. Joca Puşa - 2
4. Muntean Silvia – 1,4,5,6,7,8,9,10,11,13
5. Romoşan Ana Maria – 3

IV. Cântecul propriu-zis

1. Alb Mariana - 44
2. Berian Adina - 26
3. Blaga Liliana – 33,52
4. Bulbucan Elisabeta - 35
5. Cărăguț Mihaela - 34
6. Gârjob Maria - 19
7. Lup Marius - 43
8. Moloț Adina – 23,46
9. Muntean Silvia – 1,2,4,5,6,7,8,9,11-22,24,25,27-32,36-42,47-51,
10. Olar Nicoleta - 45
11. Oprean Anca - 10
12. Ştefan Dorina – 3

V. Cântecul de cătănie

1. Grigorie Sorina – 1
2. Hasna Maria - 3
3. Olar Nicoleta - 2
4. Rusan Elena - 4
5. Mocanu Dorina - 5
6. Muntean Silvia – 6,7

VI. Cântecul de joc

1. Bacrau Buti - 8
2. Rus Ileana – 5,6,7
3. Stoica Alexandru – 1,2,3,4

CUVÂNT FINAL

Din TEZAURUL FOLCLORIC al zonei Orăştie noi atât am reuşit să adunăm, iar datorită faptului că prin pensionare m-am despărţit de elevii mei, am fost nevoită să mă opresc din cercetarea începută cu mulţi ani în urmă şi care se regăseşte în această carte.

Cartea se adresează în primul rând locuitorilor de azi şi de mâine dar şi celor născuţi în aceste localităţi şi care din diferite motive au părăsit locurile natale întorcându-se periodic cu drag pe uliţele copilăriei. Pentru unii sunt pagini de nostalgie, pentru alţii poate fi un ghid folositor în diferite împrejurări.

Vă mulţumesc dragii mei elevi cã aţi înteles mesajul meu, chiar dacă unii dintre voi vor fi surprinşi cã abia acum se finalizează această acţiune începută cu mulţi ani în urmã. Stiu cã mulţi dintre informatorii noştri au plecat „din lumea cu DOR în cea fãrã de DOR" dar avem mulţumirea că ne-au lăsat moştenire acea parte pe care am reusit fiecare dintre noi sã o preluãm.

Fiicei mele Elena Mitrofan , devenită profesor de muzică, îi mulţumesc pentru ajutorul dat ca şi culegător şi în transcrierea unor colinde, dar în special în tehno-redactarea acestei cărţi, o muncă deloc uşoară. Soţului meu Nicu şi celor trei copii ai mei Elena, Luminiţa şi Titus le adresez mulţumiri speciale pentru înţelegerea pe care au avut-o în toţi anii, cînd am consumat o mare parte din timpul familiei pentru acest proiect.

Mulţumesc lui Dumnezeu că mi-a îngăduit să pot lucra ziua sau noaptea, în situaţia în care credeam la un moment dat că n-o s-o mai pot face, din motive grave de sănătate.

Nădăjduiesc din suflet că munca noastră a tuturor va fi apreciată cel puţin proporţional cu pasiunea şi efortul depus.

Prof. Silvia Muntean

GLOSAR

A.

Ambroasă- ambrozie, licoare fermecată (mitologia greacă)
Arvună- avans
Alduit- binecuvântat
Arcăț- salcâm
A adeveri- a confirma, a susține un adevăr

B.

Birău- primar
Biraie,birăiță- primăriță
Bistoș,ă- mândru,ă
Boltă- magazin universal
Buestru- mers special al calului când acesta calcă deodată cu două picioare din aceeaşi parte
Boțit- încrețit

C.

Capelă- bonetă de postav cu cozoroc moale; era purtată de militari
Caier- lână de tors
Câlți- caier de cânepă
Copârşeu- sicriu
Câşeşte- hâşie,alungă

Chistăşe- mândră
Chitit- împodobit
Chişchineu- broboadă, batic gros
Ciubăr- butoi de lemn
Colere(în)- încolo
Căpăstru- curele ce se pun pe capul calului, măgarului
Curmănat, curmat- care prezintă o adâncitură (referitor la munți,plai)
Călămară- călimară
Corn de masă- colț, margine

D.

Dalbă,dalbe- albe,imaculate,curate,neprihănit
Datină-obicei,tradiție
Deşti- deget
Diac- cantor, cântăreț de strană(ortodox)
Doaşte- doage de butoi
Dripuesc- bătucesc,bătătoresc
Dumbravnic- plantă cu flori frumos mirositoare cu flori roşu închins,trandafirii sau pestrițe. Regional i se mai spune popelnic.

F.

Fatiol- acoperământ mortuar
Fonhiu – specie de plantă verde
Frâu – curele pentru cai
Fuior – caier de lână
Frâu de cristal – frâu prețios (pentru bogați)
Feştelit – murdărit, mânjit, mâzgălit
Fele – măsură pentru băutură
Făgădău – han, ospătărie, cârciumă

G.

Gătat,a se găta – a se îmbrăca frumos
Ghin – vin
Glajă – sticlă
Groşiță – monedă austriacă de argint
Grădişte – ridicătură rămasă în lunca unui râu în urma unor eroziuni

H.

Halelalte – celelalte
Hintee – trăsură, caleaşcă (din maghiară)
Holburat - învolburat
Hudiță – uliță
Hoaspă – uscată, subțire

I.

Iarbă creață – izmă, mentă

Î.

A îmbăla – a umple cu bale, cu salivă
Înceluit – înşelat, amăgit, ademenit, momit
Împupit – îmbobocit
Înşeuat, neînşeuat – cu şa, fără şa

J.

Jiț – jilț, fotoliu
Jude – primar

June – fecior, tânăr
Junel, junelaş - tinerel
Jolj – pânză

L.

Lepădat – renegat, părăsit
Ler – aflat în floarea vârstei
Lermior, lermion – ler + mior
Logofăt – titlu de mare demnitar în orânduirea feudală
Leuzată – lăudată

M.

Motroaşcă, motronc – un ştergar cu nod la un capăt în care se punea cenuşă sau sare
Mior – ied, miel, mânz înțărcați

N.

Nedeie – petrecere câmpenească ; loc plan pe vârful unui munte

O.

Obloc – deschidere pentru gunoi la grajd
Oblic – înclinat
A oblici – a dibui, a afla
Oțâr – puțin
Oblindit - îmbolnăvit

P.

Pană – se foloseste compus cu alți termeni putând exprima plante ca: pana-zburătorului, pana-gâştei etc.
Păcurar – cioban
Petrece prin – intră prin (ex. inel)
Pece – carne de porc, muşchi
Pene – ornament făcut din pene de păun care se pune la pălărie ; flori
Piroi – cui mare
A priveghea– a păzi ceva, a supraveghea
Priveală– privelişte
Privedere – privire
Policuță – raft, etajeră
Porumbele – porumbițe
Porumbac – pestriț
Popelnic – dumbravnic
Progadie – cimitir
Pobeda – marcă rusească de ceas

R.

Ruje – măceş, trandafir

S.

Siminoc (siminic) – plantă cu flori galbene ce îşi păstrează culoarea şi aspectul natural şi după ce se usucă
Simbrie – răsplată
A slobozi – a elibera,a primi cu colinda
Stog – grămadă mare de snopi de grâu, de fân
Stolnic – şef bucătar boieresc
Streşinit – acoperit (referitor la gard)
Smintit – nebun

Sucere – sucire, învârtire
Suna, sunile – rochie, rochiile
Stobor – îngrăditură la fântână

Ş.

A ştrincăni – a tricota
A şerpui – a forma o linie unduitoare ca mersul şarpelui
Ştergură-ştergar

T.

Târnițat, târnit, târnuit – târât pe jos
Tier – farfurie
Tină – noroi
Tinghisit – brodat
Tizărat – loc mlăştinos
Tort – fir de lână
Troian – grămadă, morman

Ț.

Țifraş – împodobit
Țâpău – pâine mică

U.

Urjinuță – pe înserat
Urghisit – oropsit, desconsiderat

V.

Vatră – teren pe care se întind pământurile cultivate din jurul satului

Z.

Zăbreală – zăbrea, gratie
Zbărdar – tâmplar, bardaş

Cuprins

Dintre stele mai aleasă (prefață - Mariana Deac)……..……..pag. 3

Capitolul I
DESPRE COLINDE ŞI COLINDĂTORI…….pag. 6

Capitolul II
OBICEIURI DE PRIMĂVARĂ……pag. 100

Capitolul III
OBICEIURI OCAZIONALE…….pag. 104

Capitolul IV
CÂNTECUL PROPRIU-ZIS……..pag. 112

Capitolul V
CÂNTECE DE CĂTĂNIE, OSTĂŞEŞTI……..pag. 139

Capitolul VI
MELODII DE JOC……..pag. 143

Indice de culegători.....pag. 146

Cuvânt final……pag. 148

Glosar……..pag. 150

Lucrare apărută la Editura Corvin - Deva
Director: Varga Károly

Tipărită la GRAPHO TIPEX SRL - Deva
Director: Farkas László

Adresa: 330190 Deva, o.p. 1., c.p. 138.
tel.: 0254-234500; fax: 0254-234588
www.corvin.ro

Silvia Muntean (născută Martin) s-a născut în comuna Poiana –Sibiului, jud. Sibiu în 16 decembrie 1945. Aici a urmat primele 7 clase şi a fost remarcată ca având calităţi muzicale deosebite de către profesorul de muzică de atunci. A urmat cursurile Liceului "Decebal" din Deva unde la fel, profesorul de muzică Sturzu Dina a remarcat-o şi a îndrumat-o în spectacole şi festivaluri şcolare ca interpretă vocală şi instrumentală. În anul 1969 a absolvit Conservatorul "Ciprian Porumbescu" din Bucureşti, avându-i ca profesori pe Emilia Comişel, C. Ionescu, M. Chiriac, O. Lazăr-Cosma, I. Marian, C. Petra-Basacopol. A profesat de-a lungul vieţii ca profesor de muzică la Şcoala generală nr. 2 din oraşul Brad, la Geoagiu, Beriu şi apoi la Şcoala generală nr. 1 devenită "Dr.Aurel Vlad" de unde s-a pensionat în 2003.

În anul 1992 a publicat la Orăştie culegerea de colinde „ 'Ngheaţă tău-n miez de vară" .

Elena Mitrofan (născută Tăban) s-a născut la Cluj-Napoca în 27 septembrie 1975. Primele noţiuni de muzică le-a primit de la mama sa, Silvia Muntean, urmând cursurile clasei a IX-a la Liceul de muzică din Deva şi clasele X-XII la liceul „Dinu Lipatti" din Bucureşti. În 1999 îşi susţine lucrarea de licenţă la Universitatea de Muzică din Bucureşti, cu titlul „Colinda în zona Orăştie" sub îndrumarea regretatei conf. univ. dr. Cristina Rădulecu-Paşcu . A profesat la licee de cultură generală din Orăştie şi Simeria, în prezent fiind profesor titular pe catedra de Iniţiere vocală la Liceul „Sigismund Toduţă" din Deva.

ISBN 978-973-622-523-9
9789736225239